

Valtioneuvoston julkaisusarja 5 | 2018

HALLITUKSEN VUOSIKERTOMUS 2017

Liite 4 Valtion yhtiöomistus

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallituksen vuosikertomuksen 2017 liite 4

Valtion yhtiöomistus

ISBN Nid. 978-952-287-567-9
ISSN Nid. 2489-6993

ISBN PDF 978-952-287-566-2
ISSN PDF 2489-8015

Grano Oy 2018

Kuvailulehti

Julkaisija	Valtioneuvoston kanslia		26.4.2018
Tekijät	Valtioneuvoston kanslia, valtiovarainministeriö		
Julkaisun nimi	Hallituksen vuosikertomuksen 2017 liite 4 Valtion yhtiöomistus		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtioneuvoston julkaisusarja 5/2018		
Diaari/hankenumero	VNK/1681/05/2016	Teema	
ISBN painettu	978-952-287-567-9	ISSN painettu	2489-6993
ISBN PDF	978-952-287-566-2	ISSN PDF	2489-8015
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-566-2		
Sivumäärä	79	Kieli	suomi
Asiasanat	vuosikertomus, tilinpäätös		
Tiivistelmä <p>Valtioneuvosto antaa eduskunnalle hallituksen vuosikertomuksen perustuslain 46 §:ssä säädettyinä kertomuksena hallituksen toiminnasta, valtiontalouden hoidosta ja talousarvion noudattamisesta sekä niistä toimista, joihin hallitus on eduskunnan päätösten johdosta ryhtynyt.</p> <p>Hallituksen vuosikertomuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 9 a §:ssä sekä valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 17 ja 18 §:ssä. Talousarviolain 18 §:ssä edellytetään, että hallituksen vuosikertomukseen otettavien valtiontalouden ja valtion taloudenhoidon sekä toiminnan tuloksellisuuden kuvausten tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot talousarvion noudattamisesta, valtion tuotoista ja kuluista, valtion taloudellisesta asemasta sekä tuloksellisuudesta (oikea ja riittävä kuva). Säädöstasolla kertomuksen sisältöä määrittävät erityisesti myös valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) vaatimukset. Hallituksen vuosikertomusta koskeva asetustasoinen sääntely on uudistettu helmikuussa 2016 voimaan tulleella valtion talousarviosta annetun asetuksen muutoksella (118/2016).</p> <p>Hallituksen vuosikertomus vuodelta 2017 muodostuu viidestä osasta, itse vuosikertomuksesta sekä neljästä liitteestä:</p> <p>Liite 1 Ministeriöiden tuloksellisuuden kuvaukset</p> <p>Liite 2 Tilinpäätöslaskelmat</p> <p>Liite 3 Toimenpiteet eduskunnan lausumien ja kannanottojen johdosta</p> <p>Liite 4 Valtion yhtiöomistus</p>			
Kustantaja	Valtioneuvoston kanslia		
Painopaikka ja vuosi	Grano Oy, 2018		
Julkaisun myynti/jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationssblad

Utgivare	Statsrådets kansli		26.4.2018
Författare	Statsrådets kansli, finansministeriet		
Publikationens titel	Regeringens årsberättelse 2017 bilaga 4 Statens bolagsinnehav Hallituksen vuosikertomuksen 2017 liite 4 Valtion yhtiöomistus		
Publikationsseriens namn och nummer	Statrådets publikationsserie 5/2018		
Diarie-/ projektnummer	VNK/1681/05/2016	Tema	
ISBN tryckt	978-952-287-567-9	ISSN tryckt	2489-6993
ISBN PDF	978-952-287-566-2	ISSN PDF	2489-8015
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-566-2		
Sidantal	79	Språk	finska
Nyckelord	årsberättelse, bokslut		
Referat <p>Statsrådet lämnar regeringens årsberättelse till riksdagen som den berättelse om regeringens verksamhet, skötseln av statsfinanserna och om hur budgeten har följts samt om regeringens åtgärder med anledning av riksdagens beslut som det föreskrivs om i 46 § i grundlagen.</p> <p>Närmare bestämmelser om regeringens årsberättelse finns i 9 a § i lagen om statsrådet (175/2003) och i 17 och 18 § i lagen om statsbudgeten (423/1988). Enligt 18 § i lagen om statsbudgeten ska de redogörelser för statsfinanserna och skötseln av statsfinanserna samt resultatet av statens verksamhet som tas in i regeringens årsberättelse ge riktiga och tillräckliga uppgifter om hur budgeten följts och om statens intäkter och kostnader, statens ekonomiska ställning och resultat (rättvisande bild). På författningsnivå bestäms berättelsens innehåll dessutom särskilt av kraven i förordningen om statsbudgeten (1243/1992). Förordningsbestämmelserna om regeringens årsberättelse har förnyats genom en ändring av förordningen om statsbudgeten (118/2016), som trädde i kraft i februari 2016.</p> <p>Regeringens årsberättelse för 2017 består av fem delar, själva årsberättelsen och fyra bilagor:</p> <p>Bilaga 1 Ministeriernas resultatöversikter</p> <p>Bilaga 2 Bokslutskalkyler</p> <p>Bilaga 3 Åtgärder med anledning av riksdagens uttalanden och ställningstaganden</p> <p>Bilaga 4 Statens bolagsinnehav</p>			
Förläggare	Statsrådets kansli		
Tryckort och år	Grano Ab, 2018		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

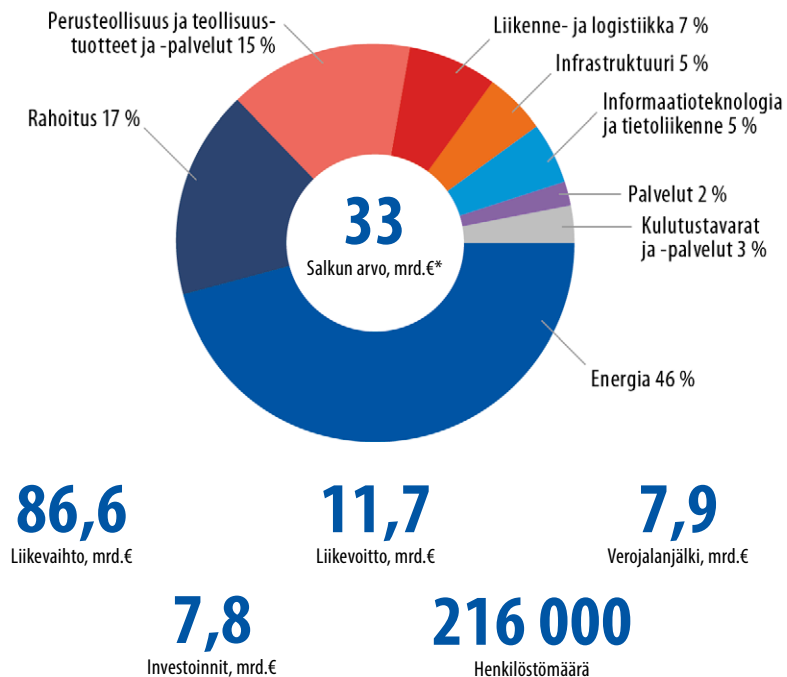
1	Avainluvut	7
2	Tapahtumia 2017	8
3	Valtion omistajaohjaus	10
4	Palkitseminen	11
5	Hallitusvalinnat	12
6	Yritysvastuu	13
7	Verojalanjälki	14
8	Perustietoja salkkuyhtiöistä	16
9	Pörssisalkun kehitys	18
10	Valtion suora pörssiomistus	23
	Finnair Oyj	23
	Fortum Oyj	24
	Neste Oyj	25
11	Listamattomat kaupalliset yhtiöt	26
	Altia Oyj	26
	Arctia Oyj	27
	Boreal Kasvinjalostus Oy	28
	Cinia Oy	29
	Finavia Oyj	30
	Fingrid Oyj	31
	Gasum Oy	32
	Kemijoki Oy	33
	Leijona Catering Oy	34
	Meritaito Oy	35
	Motiva Oy	36
	Nordic Morning Oyj	37
	Patria Oyj	38
	Posti Oyj	39
	Raskone Oy	40
	Suomen Lauttaliikenne Oy	41
	Suomen Rahapaja Oy	42
	Suomen Siemenperunakeskus Oy	43
	Suomen Viljava Oy	44
	Tapio Oy	45
	Vapo Oy	46
	VR-Yhtymä Oy	47

12	Erityistehtävayhtiöt	48
	Air Navigation Services Finland Oy	48
	A-Kruunu Oy	49
	Alko Oy	50
	Baltic Connector Oy	51
	CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy	52
	Finnpilot Pilotage Oy	53
	Finnvera Oyj	54
	Finpro Oy (1.1.2018 Business Finland Oy)	55
	Finrail Oy	56
	Governia-konserni	57
	Hansel Oy	58
	HAUS kehittämiskeskus Oy	59
	Hevosopisto Oy	60
	ICT-palvelukeskusyhtiö Vimana Oy	61
	Kuntarahoitus Oyj	62
	Solidium Oy	63
	SoteDigi Oy	64
	STUK International Oy	65
	Suomen Erillisverkot Oy	66
	Suomen Ilmailuopisto Oy	67
	Suomen Teollisuussijoitus Oy	68
	Suomen yliopistokiinteistöt Oy	69
	Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	70
	Teollisen Yhteistyön Rahasto Oy (Finnfund)	71
	Terrafame Group Oy	72
	Tietokarhu Oy	73
	Valtion Kehitysyhtiö Vake Oy	74
	Veikkaus Oy	75
	Yleisradio Oy	76
13	Tietolähteet ja tunnuslukujen laskentakaavat	77
14	Omistusosuudet ja eduskuntavaltuudet 31.12.2017	78

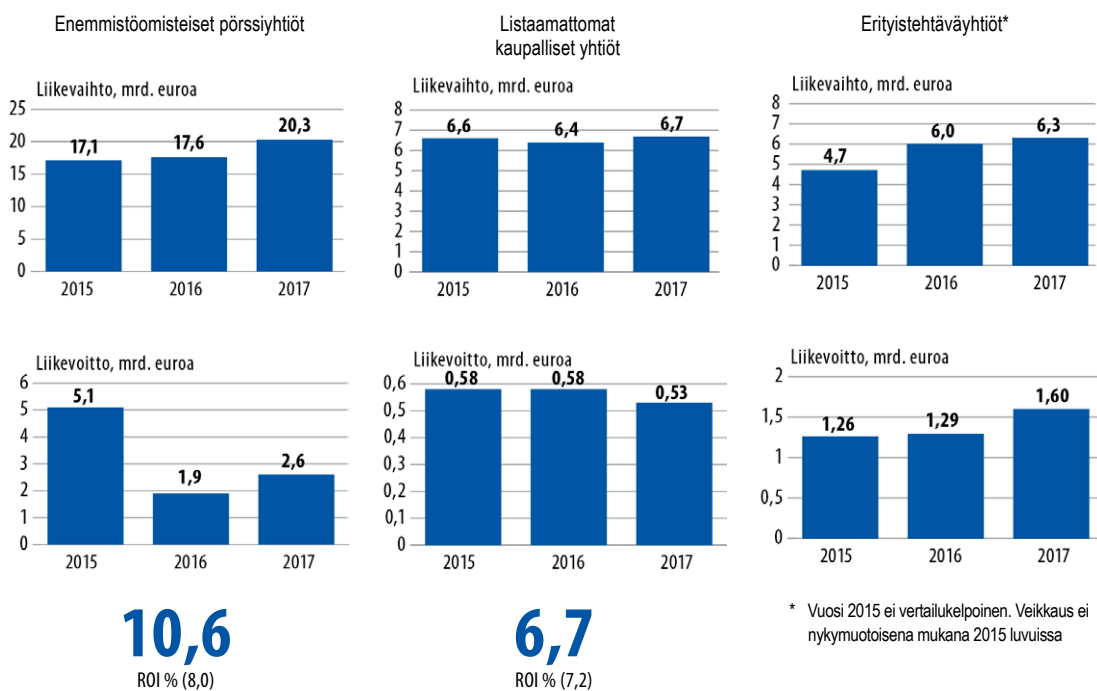
1 Avainluvut

Kuvio 1. Valtion yhtiömistuksen toimialoittainen jakautuminen ja avaintunnusluvut 2017

* Vuoden 2017 lopussa. Pörssiyhtiöiden osalta markkina-arvo, listaamattomien yhtiöiden osalta omistajaohjauksen tekemä arvonmääritys.

Kuvio 2. Valtion yhtiömistuksen liikevaihto ja liikevoitto

* Vuosi 2015 ei vertailukelpoinen. Veikkaus ei nykytuotoisena mukana 2015 luvuissa

---

2 Tapahtumia 2017

Altian listausaikeesta ilmoitettiin

Valtio ilmoitti lokakuussa selvittävänsä mahdollisuutta listata Altia Oyj pörssiin, laajentaa kotimaista omistajapohjaa ja laskea valtion omistusosuutta kokonaan omistetussa yhtiössä. Listautuminen on luonnollinen seuraava askel yhtiön kasvussa ja kehityksessä Suomessa ja ulkomailla ja valtion vastuullisena omistajana täytyy tarjota omistajan keinoja yhtiön käyttöön. Listautuminen mahdollistaa yhtiön pääsyn pääomamarkkinoille, laajentaa yhtiön omistajapohjaa, tarjoaa yleisölle mahdollisuuden sijoittaa yhtiöön, lisää yhtiön liiketoiminnan läpinäkyvyyttä sekä yhtiön tunnettua ja sidosryhmien kiinnostusta. Katsauskauden jälkeen helmikuussa 2018 valtio ilmoitti yhtiön listaamisesta ja ensimmäinen kaupankäyntipäivä oli 19.4.2018. Valtion omistus laski 36,2 prosenttiin.

SoteDigi perustettiin

SoteDigi Oy perustettiin Valtion kehitysyhtiön Vake Oy:n taseeseen elokuussa. Yhtiön tehtävä on kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia asiakas- ja potilastietojärjestelmäratkaisuja sekä muita digitaalisia ratkaisuja. Yhtiön 90 miljoonan euron oma pääoma ja muut perustamiskustannukset maksettiin Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:n omista varoista, jotka se oli saanut Ekokem Oyj:n myynnistä. SoteDigin osakkeet luovutettiin Vakesta oman pääoman palautuksena suoraan valtion omistukseen. Osakkeiden hallinta ja yhtiön omistajaohjaus siirrettiin valtiovarainministeriöön.

Rautateiden henkilöliikenne avautuu kilpailulle

Hallitus päätti avata rautateiden henkilöliikenteen kilpailulle. Käytännössä VR:n yksinoikeudesta liikennöidä Suomen rataverkolla luovutaan ensi vuosikymmenellä, jolloin rautateiden henkilöliikennemarkkinoille voi tulla muitakin toimijoita. Ensimmäisenä kilpailutetaan Etelä-Suomen taajamajunaliikenne. Hanketta valmistellaan yhteistyössä valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston, liikenne- ja viestintäministeriön sekä VR-Yhtymä Oy:n kanssa.

Eduskunta laski Nesteen ja Vapon vähimmäisomistusrajoja

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen Neste Oyj:n ja Vapo Oy:n valtion vähimmäisomistusrajojen laskemisesta 50,1 prosentista 33,4 prosenttiin. Esitys annettiin osana vuoden 2017 ensimmäistä lisätalousarviota, joka tuli voimaan heinäkuun alussa. Omistusrajojen laskeminen antaa hallitukselle mahdollisuuden siirtää 33,4 prosentin ylittävät omistusosuudet valtion täysin omistamaan Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:ön omistajapoliittisen periaatepäätöksen mukaisesti.

Valtio lahjoitti Nesteen osakkeita Itlalle

Osana eduskunnan hyväksymää kansanedustajien lakialoitetta ja Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlaa valtioneuvoston yleisistunto päätti katsauskauden jälkeen tammikuussa 2018 lahjoittaa Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiölle (Itla) enintään 50 miljoonan euron arvosta valtion omistamia Neste Oyj:n osakkeita. Lahjoituksen myötä valtion omistusosuus Neste Oyj:n osakkeiden tuottamasta äänimäärästä las-
ki 49,7 prosenttiin.

3 Valtion omistajaohjaus

Ylintä valtaa valtion omistajaohjauksessa käyttää eduskunta. Valtioneuvoston yleisistunto päättää yhtiöittämiset sekä ostot ja myynnit. Talouspoliittinen ministerivaliokunta ottaa kantaa omistajapolitiikkaan ja -ohjaukseen. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastaa omistajaohjauksen linjauksista valtioneuvoston tasolla sekä hoitaa ensisijaisesti kaupallisten yhtiöiden omistajaohjausta. Erityistehtävayhtiöiden omistajaohjaus kuuluu etupäässä muiden ministeriöiden vastuulle.

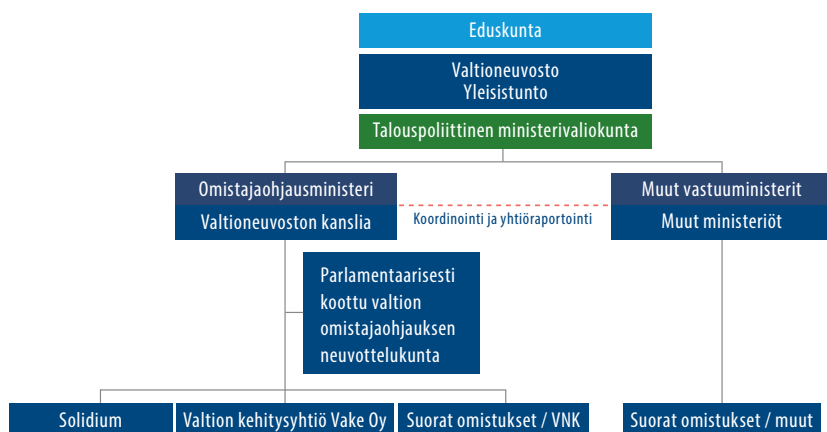
Omistajaohjausosaston omistajaohjaukseen perustettiin Valtion kehitysyhtiö Vake Oy vuonna 2016. Yhtiön tehtävä on saada valtion yhtiöihin sijoittama pääoma kiertämään nykyistä aktiivisemmin sekä tukemaan uutta ja nykyistä yritystoimintaa. Samana vuonna valtion Ekokem-omistus siirrettiin Vakeen, josta se myytiin Fortumille.

Vuoden 2017 alussa astui voimaan valtioneuvoston asettama Vaken toimiohje. Sillä määrätään yhtiön toiminnasta ja sen päätöksenteon perusteista. Vakeen sovelletaan osakeyhtiölakia, arvopaperimarkkinalakia sekä valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annettua lakia.

SoteDigi Oy perustettiin Vaken taseeseen syksyllä 2017 kehittämään sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia asiakas- ja potilastietojärjestelmäratkaisuja sekä muita digitaalisia ratkaisuja. 90 miljoonan euron oma pääoma ja perustamiskustannukset maksettiin Vaken varoista, jotka se oli saanut Ekokem-kaupasta. SoteDigin osakkeet luovutettiin Vakesta valtion suoraan omistukseen. Osakkeiden hallinta ja yhtiön omistajaohjaus siirrettiin valtiovarainministeriöön.

Vakeen nimitettiin ulkopuolisista asiantuntijoista muodostuva hallitus maaliskuussa 2018, jonka myötä yhtiön varsinainen toiminta käynnistyy vuoden 2018 kuluessa.

Kuvio 3. Valtion omistajaohjaus

---

4 Palkitseminen

Osakeyhtiöiden johdon palkitsemisen merkittävin yksittäinen vaikuttava tekijä oli osakkeenomistajien oikeuksia käsittelevän direktiivin implementointi. Direktiivi annettiin keväällä 2017 ja kansallinen jäsenvaltioiden implementointiaika päättyy ke-
säkuussa 2019. Se edellyttää pörssiyhtiöitä raportoimaan yhtiökokouksissa palkitsemispolitiikasta ja muuttuvasta palkitsemisesta.

Valtio-omistaja toimi etulaineella ja laajensi molemmat vaatimukset koskemaan kaikkia valtio-omisteisia yhtiöitä jo toukokuussa 2016 julkistetussa omistajapolitiisessa periaatepäätöksessä. Kevään 2017 yhtiökokouksissa kaikki yhtiöt raportoivat ensimmäistä kertaa vaaditut asiat. Suorien pörssiyhtiöomistuksien Finnairin, Fortumin ja Nesteen palkitsemisraportit olivat erittäin laadukkaita. Samoin suurimmat listaamattomat yhtiöt raportoivat hyvin. Kaikkien pienenpien, erityisesti erityistehtävayhtiöiden, raportit eivät yltäneet laadullisesti riittävän korkealle tasolle. Katsauskauden jälkeen keväällä 2018 yhtiökokouksissa esitellyt raportit olivat laadukkaampia. Omistajaohjauksen näkemys on, että direktiivin myötä myös listaamattomien valtio-omisteisten yhtiöiden raportointi on noussut hyvälle tasolle.

Vuoden 2017 aikana johdon palkitsemiskehitys jatkui samansuuntaisena edellisvuoteen verrattuna. Suurten yritysten johdon palkitseminen kehittyi edelleen kansainvälisempään suuntaan ja erkaantui entisestään kotimarkkinayrityksistä. Tehtäväkoh-
taisuuden tarkastelu lisääntyi yleisten toimialavertailujen sijaan. Kokonaistalouden kehitys näkyi myös edelleen yhtiöiden tuloskehityksessä, joka heijastui toteutuneeseen palkitsemiseen. Yleisellä tasolla tämä johti muuttuvan palkitsemisen lievään nousuun sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisohjelmissa. Peruspalkat säilyivät samalla tasolla kokonaistarkastelussa. Valtio-omisteisten yhtiöiden johdon palkitseminen kehittyi pääsääntöisesti yleisen markkinakehityksen mukaisesti.

Valtio-omistaja pyrkii suhtautumaan palkitsemiseen pragmaattisesti ja kilpaillun markkinan lainalaisuuksien mukaisesti. Valtio-omistaja huomioi pörssiyhtiöiden ja listaamattomien yhtiöiden sekä erityistehtävayhtiöiden vaatimuksien mukaiset erot palkitsemislinjauksissaan. Johdon ja henkilöstön palkitseminen on yhtiön hallituksen työkalu, jolla tavoitellaan yhtiön arvonnousua. Kun palkitaan yhtiön arvoa pitkällä aikavälillä kasvattavien tavoitteiden saavuttamisesta, yhtiön ja omistajan etu on yhtenäinen. Voidakseen toimia kilpailluilla markkinoilla, on valtio-omisteisten yhtiöiden kyettävä palkkaamaan johtoa ja henkilöstöä kilpailukykyisin ehdoin. Valtion omistus ei voi luoda yhtiöille erioikeuksia tai etuja, kuten ei myöskään ylimääräisiä vaatimuksia tai rajoitteita yksityisiin yrityksiin verrattuna. Johdon ja henkilöstön palkitsemisesta päättää yhtiön hallitus. Valtio ei omistajana tee johdon palkitsemista koskevia päätöksiä.

---

5 Hallitusvalinnat

Vuoden 2017 aikana valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto esitti hallitusjäsen ehdokkaita 31 yhtiön yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle. Nimitetyissä hallituksissa oli jäseniä kaikkiaan 187, joista valtion nimeämiä 166. Naisten osuus kaikista vuoden 2017 aikana valtion nimitysvallassa olevista jäsenistä oli noin 43 prosenttia. Vuoden 2018 yhtiökokouksissa omistajaohjausosasto on esittänyt tai esittää hallitusjäsen ehdokkaita 31 yhtiön yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle. Näissä hallituksissa on jäseniä yhteensä 185, joista valtio voi nimetä 163. Nimitetyistä jäsenistä 25 aloittaa ensimmäisen kautensa valtion omistaman yhtiön hallituksessa, näistä 11 on naisia ja 15 miehiä. Valtion täysin omistama sijoitusyhtiö Solidium Oy toimii aktiivisesti omien salkkuyhtiöidensä nimitystoimikunnissa, eikä ole mukana edellä mainituissa luvuissa.

Vuoden 2017 aikana valtio-omistaja esitti hallitusjäsen ehdokkaita kaikkineen yli 60 yhtiökokouksessa. Tämä pitää sisällään valtioneuvoston kanslian ja muiden ministeriöiden omistajaohjauksessa olevat yhtiöt. Nimitetyissä hallituksissa oli jäseniä kaikkiaan yli 300. Naisten osuus kaikista vuoden 2017 aikana nimitetyistä hallituksen jäsenistä oli yli 40 prosenttia.

Valtion tavoitteena on, että missään yhtiössä sen nimeämistä hallitusjäsenistä kummankaan sukupuolen edustus ei jäisi alle 40 prosenttiin. Jos tämä tavoite jää saavuttamatta, poikkeaminen selittyy useimmiten hallitusjäsenten lukumäärällä tai esimerkiksi osakassopimuksessa valtion nimeämisoikeuden piiriin sovituksi kuuluvien hallitusjäsenten lukumäärällä.

Valtion ehdotuksesta valittujen hallitusjäsenten osalta pyritään 5–7 vuoden toimikausiin. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet ja yleensä nimittää myös hallituksen puheenjohtajan. Yhtiökokouksissa valtiota edustaa joko omistajaohjauksesta vastaava ministeri tai virkamies. Valtiolla on käytössään hallitusjäseniä kartoitettaessa resurssipankki, jota ylläpitää ulkopuolinen asiantuntija. Monissa sellaisissa yhtiöissä, joissa valtio ei ole ainoa omistaja, on suurimpien omistajien edustajista koostuva nimitystoimikunta, joka valmistelee hallituksen kokoonpanoon ja palkitsemiseen liittyvät asiat ja nimeää hallitusjäsen ehdokkaat yhtiökokoukselle.

Hallitusjäsenyyksien keskeisiä perusteita ovat ehdokkaiden kokemus ja asiantuntemus, hallitusten yhteistyökyvyn ja monipuolisen osaamisen varmistaminen sekä valtioneuvoston asettamien tasa-arvotavoitteiden noudattaminen. Hallitusnimitysten kautta voi huolehtia siitä, että valtio-omistajan tavoitteet saavutetaan parhaalla mahdollisella tavalla. Nimitettäessä valtion omistajaohjauksesta vastuussa olevia virkamiehiä valtio-omisteisten yhtiöiden hallitusten jäseniksi, on varmistettava, että virkamiehet eivät tule esteelliseksi valmistellessaan valtion yhtiöomistusta koskevia päätöksiä tai muussa omistajavallan käytössä ja ohjauksessa.

---

6 Yritysvastuu

Valtio-omistajan odotukset ovat voimakkaasti kehittyneet viime vuosina pelkäämättä raportointivaatimuksesta yhä strategisemmän yritysvastuun vaatimukseen. Tämä heijastelee yhteiskunnan kehitystä ja sidosryhmien odotusten kehitystä. Kestävää kilpailuetua voi luoda vain vastuullinen yritys. Siksi yritysvastuun edistäminen on tärkeä osa aktiivisen omistajan keinovalikoimaa omistaja-arvon kasvattamisessa. Periaatepäätöksen mukaan omistaja odottaa, että jokainen yhtiö asettaa yritysvastuulle mitattavat tavoitteet ja raportoi niiden toteutumisesta, tehdyistä toimenpiteistä sekä seuraavien vuosien tavoitteista yhtiökokouksissa. Ensimmäistä kertaa raportointi toteutettiin kevään 2017 yhtiökokouksissa.

Agenda 2030

Vuonna 2015 YK:n jäsenmaat sopivat globaalista kestävästä kehityksen toimintaohjelmasta Agenda 2030:sta, joka käsittää kaikille yhteiset 17 tavoitetta. Suomen hallitus valmisti kansallisen toimintaohjelman ja antoi sen selontekona eduskunnalle helmikuussa 2017. Hallituksen suunnitelma perustuu kansalliseen kestävästä kehityksen yhteiskuntasitoumukseen, joka on kansallinen tulkinta Agenda 2030:sta. Omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä yhtiöitä kannustettiin hyödyntämään yhteiskuntasitoumusta ja tekemään konkreettinen, uutta luova ja mitattava toimenpidesitoumus. Tähän mennessä sitoumuksen tehneitä valtio-omisteisia yhtiöitä on yhteensä 16, kaikkiaan Suomessa toimenpidesitoumuksen on tehnyt noin 350 yritystä. Pari vuotta voimassa ollut Agenda 2030 on antanut suomalaisille yhtiöille globaalin viitekehyksen yritysvastuutyöhön. Se on tuonut yhteisen kielen ja työkaluja tavoitteiden saavuttamiseen ja toiminnan tehostamiseen kaikkien sidosryhmien kanssa. Valtio-omistaja kannustaa edelleen yhtiöitä hyödyntämään tätä kautta syntyvät mahdollisuudet oman liiketoiminnan kehittämisessä, uusien kumppanuuksien ja ajureiden löytämisessä sekä sidosryhmäyhteistyössä.

Hiilijalanjälki

Valtion suoraan omistamien pörssiyhtiöiden hiilijalanjälki on suurempi kuin esimerkiksi Helsingin pörssin hiilijalanjälki keskimäärin. Tämä johtuu siitä, että valtion salkun arvosta energia-toimiala muodostaa lähes puolet. Myös Finnairille hiilidioksidipäästöt ovat toimialansa vuoksi merkittäviä. Valtion suoraan omistamille pörssiyhtiöille ilmastomuutoksen tuomat muutokset luovat riskejä ja mahdollisuuksia, jotka ovat huomioitava myös omistajan näkökulmasta. Omistaja arvioi yhtiöiden hiiliriskiä ja CO₂-intensiteettiä osana normaalia omistajastrategista työtä. Toimialapaino huomioiden omistajan näkökulmasta on tärkeää, että yhtiöillä on selkeät strategiat ja kunnianhimoiset tavoitteet CO₂-päästöjen laskemiseksi. Neste, Fortum ja Finnair ovat kaikki kehittäneet liiketoimintaansa vähäpäästöisempään suuntaan sekä tavoittelevat aktiivisesti päästöjen vähentämistä.

7 Verojalanjälki

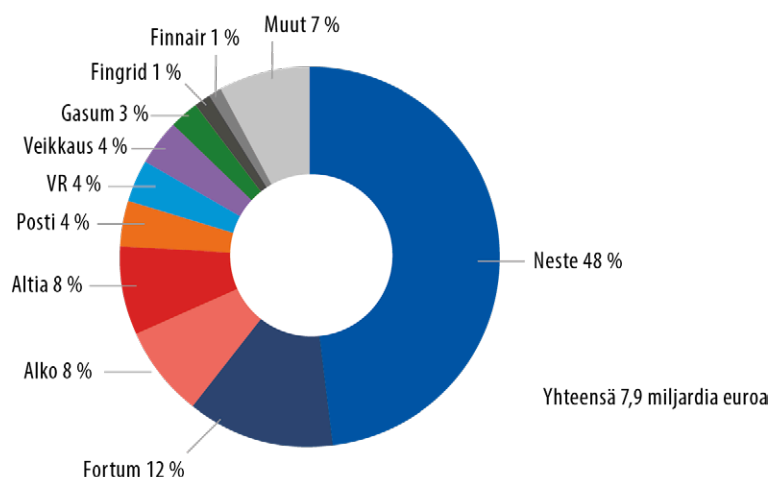
Omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä (13.5.2016) todetaan, että verot maksetaan siihen maahan, missä tulos syntyy. Verotuksen minimointi esimerkiksi veroparatiiseja käyttäen ei ole hyväksyttävää.

Vuodesta 2017 lähtien on suuryritysten emoyhtiöiden, joiden liikevaihto on vähintään 750 miljoonaa euroa, raportoitava kansainvälisestä verotuksestaan maakohtaisesti eriteltynä ensimmäistä kertaa kotivaltionsa veroviranomaisille. Raporttiin pitää sisällyttää tiedot muun muassa tuloksesta, maksetuista veroista, työntekijöiden lukumäärästä ja tietyistä tase-eristä.

Euroopan unionin komissio on antanut myös direktiiviehdotuksen, joka velvoittaisi suuryrityksiä antamaan julkisen maakohtaisen veroraportin. Tämän raportin sisältö olisi todennäköisesti veroviranomaisille annettavaa raporttia suppeampi. Julkinen maakohtainen veroraportointi voi tulla voimaan aikaisintaan vuonna 2019.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjaus on kannustanut valtio-omisteisia yhtiöitä julkistamaan verotietonsa vuodesta 2014 lähtien. Vuoden 2017 verotiedot kerättiin kaikista valtio-omisteisista yhtiöistä. Kaikkien yhtiöiden kokonaisverojalanjälki oli 7,9 miljardia euroa. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevilla yhtiöillä on jo useamman vuoden kokemus julkisesta veroraportoinnista ja nämä yhtiöt ovat edelleen kehittäneet raportointiaan.

Kuvio 4. Eri yhtiöiden osuudet maksetuista maksetuista ja tilitetyistä veroista 2017

Vuonna 2017 valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevien yhtiöiden kokonaisverokertymä oli yhteensä noin 7,0 (6,3) miljardia euroa. Tästä Suomen osuus oli hieman noussut ja oli noin 5,1 (4,7) miljardia euroa. Suurimmat verokertymät syntyivät valmisteveroista. Arvonlisäverot (netto) sekä palkkaverot ja työnantajamaksut yhdessä muodostivat seuraavaksi suurimmat erät.

Kaikkien yhtiöiden yhteenlaskettu tulos ennen veroja oli 3,9 (1,8) miljardia euroa. Suomessa näytettiin 2,6 (0,8) miljardin euron verotettava tulos. Yhtiöiden raportoidusta yhteenlasketusta liikevaihdosta 71 (69) prosenttia tuli Suomesta ja henkilökunnasta 76 (73) prosenttia työskenteli Suomessa.

Kaikkien yhtiöiden kokonaisverokertymästä oli niiden maiden osuus, joita ei raportoida erikseen, 11 (12) prosenttia. Tuloksesta ennen veroja näytettiin näissä maissa 22 (45) prosenttia. Näiden maiden osuus kaikista tuloveroista oli 5 (12) prosenttia. Kaikkien yhtiöiden yhteenlasketusta liikevaihdosta 21 (22) prosenttia syntyi maissa, joita ei raportoida erikseen. Henkilöstöstä näissä maissa työskenteli 6 (8) prosenttia.

8 Perustietoja salkkuyhtiöistä

Taulukko 1. Pörssiyhtiöiden avainlukuja 2017

Pörssiyhtiöt	Liike- vaihto	Liike- voitto	Liike- voitto %	Taseen loppu- summa	Oma- varaisuus- aste %	Netto velkaan- tumisaste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %	Henkilöstö- määrä
Finnair Oyj	2568,4	224,8	8,8	2887	42	70	18,1	13,6	5918
Fortum Oyj	4520,0	1158,0	25,6	21753	61	7	6,5	7,1	8785
Neste Oyj	13217,0	1171,0	8,9	7793	56	9	22,6	21,8	5297

Taulukko 2. Listaamattomien yhtiöiden avainlukuja 2017

Listaamattomat yhtiöt	Liike- vaihto	Liike- voitto	Liike- voitto %	Taseen loppu- summa	Oma- varaisuus- aste %	Netto velkaan- tumisaste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %	Henkilöstö- määrä
Altia Oyj	359,0	26,1	7,3	398,4	34	35	11,1	12,5	762
Arctia Oy	48,9	0,1	0,3	274,5	50	70	-1,0	0,1	268
Boreal Kasvinjalostus Oy	9,5	0,2	2,0	11,4	70	-24	1,0	2,2	70
Cinia Oy	40,6	1,8	4,4	108,4	38	73	1,0	1,9	231
Finavia Oyj	373,6	54,4	14,6	1074,5	58	47	6,2	6,1	2172
Fingrid Oyj	672,0	184,8	27,5	2113,3	38	125	16,7	10,0	352
Gasum Oy	925,0	114,2	12,3	1421,2	42	99	14,7	10,6	409
Kemijoki Oy	42,4	-6,4	-15,1	480,3	12	698	1,2	-1,4	36
Leijona Catering Oy	71,0	2,8	3,9	26,2	70	-64	11,2	14,1	442
Meritaito Oy	31,2	-3,7	-11,7	32,5	27	178	-37,6	-13,1	219
Motiva Oy	6,2	0,1	1,1	3,8	58	-87	3,5	3,8	58
Nordic Morning	93,4	5,9	6,3	48,6	47	12	22,5	23,3	548
Patria Oyj	467,7	33,9	7,2	486,3	54	28	11,2	11,9	2762
Posti Oyj	1647,0	-27,5	-1,7	1092,9	46	-9	-8,0	-3,5	16932
Raskone Oy	60,7	0,4	0,7	19,9	18	156	8,9	4,0	466
Suomen Lauttaliikenne Oy	52,1	9,3	18,0	61,7	75	-33	16,8	21,0	309
Suomen Rahapaja Oy	85,0	-1,8	-2,1	59,4	44	87	-8,0	-3,4	169
Suomen Siemensperunakeskus Oy	3,2	0,0	0,0	3,4	62	52	-2,6	-1,0	14
Suomen Viljava Oy	16,7	4,4	26,5	27,2	74	23	18,4	18,6	62
Tapio Oy	9,8	0,7	7,4	15,2	65	-56	6,6	7,6	57
Vapo Oy	392,1	20,0	5,1	812,4	43	79	2,6	3,0	776
VR-Yhtymä Oy	1251,5	110,3	8,8	1817,8	67	6	6,1	7,4	7540

Taulukko 3. Eritystehtävyhtiöiden avainlukuja 2017

	Liike- vaihto	Liike- voitto	Liike- voitto %	Taseen loppu- summa	Oma- varaisuus- aste %	Netto velkaan- tumisaste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %	Henkilöstö- määrä
Air Navigation Services Finland Oy	63,9	9,3	14,5	38,6	42,8	-9,1	42,9	44,5	402
A-Kruunu Oy	3,6	0,8	23,5	128,4	24,1	200,0	0,9	0,9	8
Alko Oy	1174,8	52,6	4,5	271,2	31,7	-147,4	50,2	65,2	1870
Baltic Connector Oy	0,0	-1,1		42,6	78,6	-102,5	-4,9	-4,7	12
CSC Tieteen tietotekniikan keskus Oy	40,5	1,6	3,9	26,4	27,6	-314,0	39,9	49,6	310
Finnpilot Pilotage Oy	38,1	2,6	6,9	27,5	69,4	-34,3	11,0	13,0	315
Finnvera Oyj	0,0	109,0	27,2	10337,0	12,7		8,5		367
Finpro Oy	59,2	-0,2	-0,3	21,5	55,3	-5,9	3,4	3,4	281
Finrail Oy	36,0	2,4	6,5	12,5	37,2	-170,7	49,7	60,9	419
Governia-konserni Oy	44,8	12,7	28,4	190,8	65,5	13,7	7,8	6,4	23
Hansel Oy	10,4	0,2	1,9	19,3	84,4	-97,1	1,1	1,4	83
Haus Kehittämiskeskus Oy	6,1	0,1	1,7	4,1	51,6	-143,1	9,5	8,0	30
Hevosopisto Oy	7,2	0,0	0,2	4,6	76,0	-38,9	0,7	1,0	79
ICT-palvelukeskus Vimana Oy	0,0	-0,2	0,0	0,2	20,3	-371,0	-425,0	-425,0	5
Kuntarahhoitus Oyj	204,1	198,4	97,2	34738,1	3,9		12,6		134
Solidium Oy		89,1		4650,1	91,0	1,0	0,4	0,4	11
STUK International Oy	0,6	-0,1	-17,6	9,0	74,1	-118,1	-18,3	-10,8	1
Suomen Erillisverkot Oy	93,2	5,9	6,3	263,8	85,7	-11,0	1,9	2,6	318
Suomen Ilmailuopisto Oy	9,5	0,5	4,8	19,0	95,4	-34,8	2,0	2,7	41
Suomen Teollisuussijoitus Oy	0,0	80,2		1020,3	95,9	-46,2	6,9	8,4	32
Suomen Yliopistokiinteistöt Oy	150,9	38,8	25,7	1268,8	47,7	103,5	3,6	3,2	36
Teknologian Tutkimuskeskus VTT Oy	153,2	-18,2	-11,9	243,5	58,5	-60,8	-13,9	-14,2	1919
Teollisen yhteistyön rahasto Oy	0,0	-10,2		463,7	52,6	68,7	0,8	13,4	76
Terrafame Group Oy	220,0	-7,9	-3,6	694,5	53,3	-14,7	-5,2	1,6	656
Tietokarhu Oy	29,1	4,6	15,7	16,2	25,1	0,0	98,8	122,6	160
Valtion Kehitysyhtiö Vake Oy	198,0	0,0	0,0	4,5	100,0	-100,0	-7,9	0,2	0
Veikkaus Oy	3230,9	1021,3	31,6	1344,8	87,5	-8,6	69,8	69,9	2039
Yleisradio Oy	472,3	7,0	1,5	249,2	54,1	4,6	5,3	4,1	2786

9 Pörssisalkun kehitys

Valtion suoraan omistamat pörssiyritykset

Valtion suoraan omistaman pörssisalkun markkina-arvo nousi 32 prosenttia vuonna 2017. Arvonnousua tuki Finnairin ja Nesteen erinomainen tuottokehitys. Nesteen osakekurssi vahvistui hyvän tuloskehityksen myötä 46 prosenttia vuonna 2017. Finnair vahvistui 218 prosenttia ja Fortum 13 prosenttia. Salkun kokonaistuotto oli 39,8 prosenttia. Helsingin pörssin yleisindeksi nousi 6,4 prosenttia ja tuottoindeksi 10,7 prosenttia vuonna 2017, joten salkun tuottokehitys oli yleiseen markkinakehitykseen verrattuna erittäin hyvä. Yhtiöt kehittyivät myös vertailuindeksejään paremmin.

Taulukko 4. Valtion pörssiomistuksen markkina-arvon kehitys, milj. euroa

	Omistus- osuus %	2013	2014	2015	2016	2017
Finnair Oyj	55,8	198	177	388	288	917
Fortum Oyj	50,8	7 499	8 103	6 277	6 570	7 440
Neste Oyj	50,1	1 846	2 577	3 549	4 689	6 853
Yhteensä		9 543	10 858	10 215	11 547	15 210
Solidium Oy:n omistus yhteensä		8 172	7 616	6 835	7 848	8 538
Yhteensä		17 715	18 474	17 050	19 395	23 748

Taulukko 5. Yhtiöiden tuottokehitys

	Tuotto % 1v	Vertailu- indeksi 1v	Tuotto % 5v*	Vertailu- indeksi 5v*
Finnair Oyj	225,7	68,8	41,9	22,5
Fortum Oyj	22,8	9,6	11,2	6,8
Neste Oyj	51,4	3,3	45,4	4,8
Yhteensä	39,8	10,7	21	15,1

* Annualisoitu

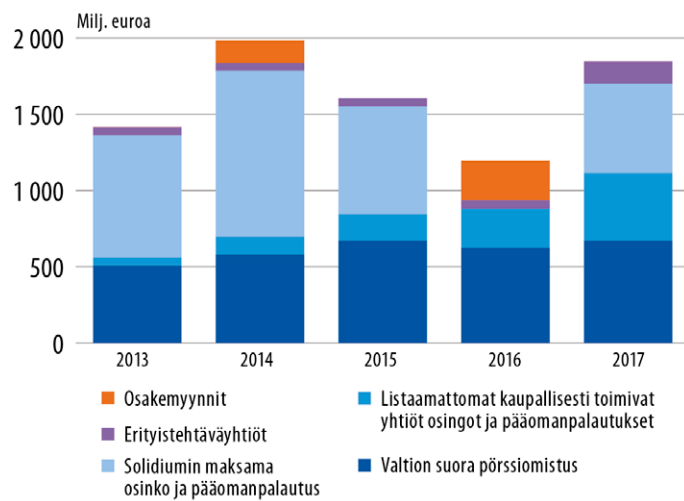
Kuvio 5. Valtion suoraan omistamien pörssiyritysten osakekurssien kehitys

Suoraan omistettujen pörssiyhtiöiden osinkotuotto oli yhtiöiden vuoden 2017 lopun kurssilla laskettuna on 4,8 (5,8) prosenttia. Helsingin pörssin osinkotuotto vuoden 2017 lopun markkina-arvolla laskettuna oli 4,6 (4,4).

Valtio-omisteiset yhtiöt maksoivat vuonna 2017 osinkoja ja pääomanpalautuksia yhteensä 1845 (935) miljoonaa euroa. Lukua nostaa Solidiumin tilikauden 2015/2016 278 miljoonan osingonjaoen maksaminen poikkeuksellisesti vuoden 2017 puolella sekä usean yhtiön maksamat ylimääräiset osingot ja pääomanpalautukset. Listaamattomien kaupallisesti toimivien yhtiöiden maksamat osingot ja pääomanpalautukset nousivat ennätyskorkeiksi 444 (255) miljoonaan euroon.

Kuvio 6. Valtion saama voitonjako ja osakemyyntitulot kassaperusteisesti

Solidiumin kautta omistetut yhtiöt

Taulukko 6. Solidium Oy:n sijoitussalkun jakauma 31.12.2017

Solidium – kaikki osakesijoitukset	Milj. €	% yhtiöstä	% osakesalkusta
Sampo	3 053	12,0	36
Stora Enso*	1 282	12,3	15
Outokumpu	736	22,8	9
SSAB**	677	17,1	8
Metso	637	14,9	7
Elisa	550	10,0	6
Telia Company	511	3,2	6
Kemira	298	16,7	3
Valmet	274	11,1	3
Outotec	194	14,9	2
Tieto	193	10,0	2
Konecranes	125	4,2	1
Ahtium	10	7,6	0
Solidium – kaikki osakesijoitukset	8 538		100
Sijoitusjakauma	Milj. €		salkusta
Solidium – kaikki sijoitukset	8 847		100
Solidium – kaikki osakesijoitukset	8 538		97
Solidium – kaikki korkosijoitukset	309		3

* Solidiumin osuus Stora Enson kaikista osakkeista on 12,3 % ja kaikista äänistä 27,3 %

** Solidiumin osuus SSAB:n kaikista osakkeista on 17,1 % ja kaikista äänistä 11,0 %

Osakesijoitusten osuus Solidiumin sijoitussalkusta oli noin 97 prosenttia 31.12.2017. Osakesijoitusten suurin paino oli Sammolla, jonka osuus oli 36 (36) prosenttia.

Solidiumin rahamarkkinasijoitukset olivat 309 (688) miljoonaa euroa.

Taulukko 7. Solidium Oy:n rahamarkkinasijoitusten tuotto

	Tuotto, % 1 vuosi		Tuotto, % alusta*	
	Yhtiö	Indeksi	Yhtiö	Indeksi
Ahtium			-46,4	-5,8
Elisa	10,8	0,2	21,6	8,1
Kemira	-0,8	11,0	18,2	12,4
Konecranes			2,0	12,5
Metso	8,9	17,8	22,7	12,5
Outokumpu	-8,0	17,7	-2,6	0,4
Outotec	42,2	17,8	-0,7	11,1
Sampo	13,2	6,3	20,8	18,9
SSAB	24,7	17,7	-0,7	0,4
Stora Enso	32,1	11,3	13,3	11,7
Telia Company	1,4	0,2	6,0	6,7
Tieto	5,8	17,2	12,6	13,1
Valmet	21,0	17,8	29,1	6,1
Osakesalkun kokonaistuotto	12,9	11,5	13,2	14,5
Korkosijoitukset	0,4		0,5	
Sijoitusten tuotto	12,2		12,9	

* Alkaen toiminnan alusta 11.12.2008 paitsi Elisa 11.6.2009, Outotec 14.12.2011, Tieto 1.1.2010, Ahtium 1.6.2011, Valmet 2.1.2014 ja Konecranes 24.5.2017

Solidiumin salkun kokonaistuotto ylitti hieman painorajoitetun OMX Helsinki Cap GI-tuottoindeksin viimeisen 12 kuukauden aikana. Yhtiön toiminnan alusta laskettu osakesalkun tuotto jäi vertailuindeksin tuotosta.

Kalenterivuoden aikana parhaiten tuottivat Outotec, Stora Enso, SSAB ja Valmet, kun taas Outokummun ja Kemiran tuotto jäi negatiiviseksi.

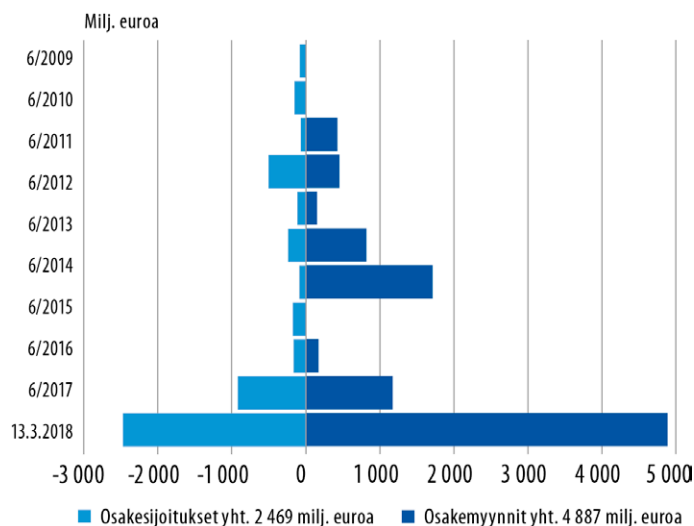
Solidium on toteuttanut osakemyyntejä kalenterivuoden aikana 197 miljoonalla eurolla. Myynnit koostuvat Outokummun kahdesta osakemyynnistä yhteensä 130 miljoonaa euroa, Stora Enson R-sarjan osakkeiden 67 miljoonan euron myynnistä. Vuoden 2018 alussa Solidium on lisäksi myynyt SSAB B-osaketta 151 miljoonalla eurolla, Telia Companya 517 miljoonalla eurolla ja Sampo 466 miljoonalla eurolla.

Vastaavasti Solidium on ostanut osakkeita kalenterivuoden aikana 191 miljoonalla eurolla. Ostot koostuvat Konecranesin osakeostoista yhteensä 122 miljoonalla eurolla ja Stora Enson A-sarjan osakkeiden 69 miljoonan euron ostoista. Solidium siirsi Stora Enson R-sarjan osakkeita ja osti tilalle äänivaltaisempia A-sarjan osakkeita. Alkuvuoden aikana 2018 Solidium on ostanut osakkeita 887 miljoonalla eurolla. Nämä ostot koostuvat Konecranesin 43 miljoonan euron ostoista ja Nokian 887 miljoonan euron ostoista.

Solidiumin osakesalkkuun on vuoden tarkasteluajanjakson aikana tullut uusia yhtiöitä lisää Konecranes ja Nokia. Vastaavasti salkusta on poistunut Telia Company. Konecranes tuli salkkuun vuoden 2017 keväällä ja Nokia vuoden 2018 maaliskuussa. Loput Telia Companystä myytiin pois salkusta helmikuussa 2018.

Solidiumin osakesalkun markkina-arvo kasvoi kalenterivuoden aikana 690 miljoonalla eurolla 8 538 (7 848) miljoonaan euroon. Samaan aikaan Solidiumin osakemyyntitulot ylittivät osakeostot kuudella miljoonalla eurolla.

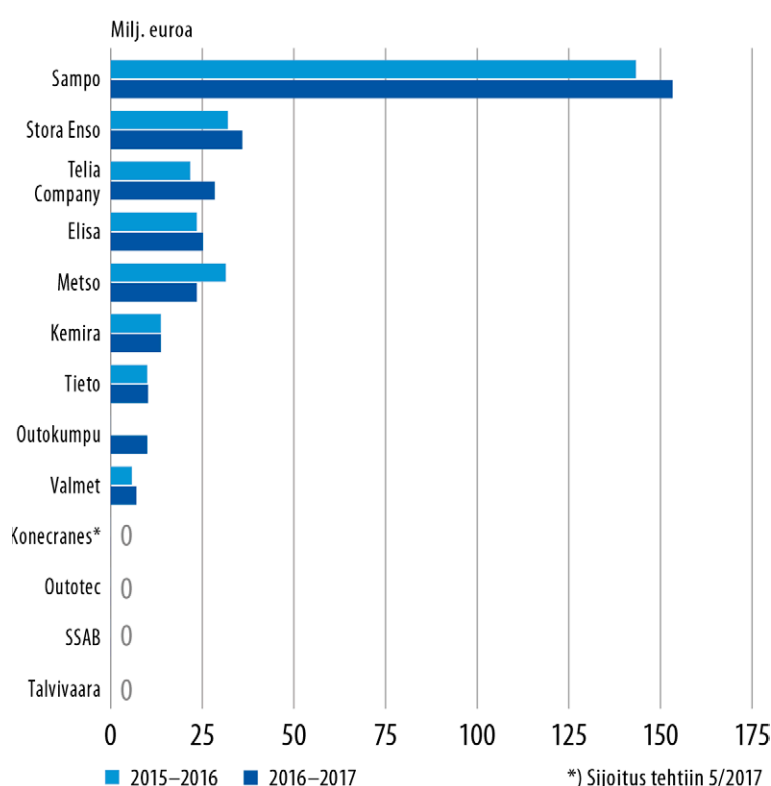
Kuvio 7. Solidium Oy:n osakesijoitukset ja -myynnit 2017

Solidiumin osakesalkun osinkotuotto yhtiöiden vuoden 2017 lopun kurseilla laskettuna on 4,5 (4,5) ja osinkosuhde 109 (79) prosenttia. Helsingin pörssin osinkotuotto vuoden 2017 lopun markkina-arvolla laskettuna oli 4,6 (4,4) prosenttia ja osinkosuhde 78 (81) prosenttia.

Solidium on saanut voitonjakoa yhteensä noin 3,1 miljardia euroa vuodesta 2008 lähtien. Valtio on saanut osaltaan pääomapalautuksia ja osinkoja Solidiumista noin 5,0 miljardia euroa. Solidium on siis maksanut valtiolle noin 1,9 miljardia enemmän kuin se on itse saanut voitonjakoa. Tämän on mahdollistanut Solidiumin tekemät osakemyynnit, joiden seurauksena Solidiumin vuosittainen osinkosumma on pienentynyt noin 400 miljoonasta eurosta noin 300 miljoonaan euroon.

Kuvio 8. Solidium Oy:n salkkuyhtiöiden maksama voitonjako

10 Valtion suora pörssiomistus

Finnair Oyj

Finnair on Aasian ja Euroopan väliseen reittiliikenteeseen erikoistunut verkostolentoyhtiö. Reittiverkostoon kuului 19 kohdetta Aasiassa, seitsemän Pohjois-Amerikassa ja yli 100 kohdetta Euroopassa. Matkustajamäärä oli lähes 12 miljoonaa ja rah-tia kuljetettiin 157 miljoonaa kiloa.

FINNAIR OYJ			
Valtion omistusosuus			
55,8 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Suomen aseman edelleen kehittäminen kansainvälisen lentoliikenteen keskuksena.			
Hallitus 20.3.2018			
Jouko Karvinen (pj), Colm Barrington, Montie Brewer, Mengmeng Du, Maija-Liisa Friman, Henrik Kjellberg, Jonas Mårtensson, Jaana Tuominen			
Toimitusjohtaja			
Pekka Vauramo			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	2568,4	2316,8
Liikevoitto	M€	224,8	116,3
Liikevoittoprosentti	%	9	5
Taseen loppusumma	M€	2887,1	2527,6
Omavaraisuusaste	%	42	41
Nettovelkaantumisaste*	%	69,9	78,3
Oman pääoman tuotto	%	18,1	10,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	13,6	8,9 %
Osinkosumma	M€	38	13
Valtion saama osinko	M€	21	7
Investoinnit	M€	397,4	486
Henkilöstö yhteensä 31.12.		5918	4838
Henkilöstö Suomessa 31.12.		5406	4423
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	4/5	4/5
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/5	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	90,1	89,8
Verojalanjälki Suomessa	M€	89,4	89,1

* Sisältää arvioidut tulevien 7 vuoden leasing-maksut.

Kannattavan kasvun vuosi

Lentomatkustuksen voimakas kysyntä yhdistettynä laivastouudistuksen myötä kasvaneeseen kapasiteettiin siivittivät Finnairin liikeavaihdon voimakkaaseen kasvuun. Yhtiön matkustajamäärä kasvoi yli miljoonalla vuoden aikana ja nousi uuteen ennätykseen. Matkustajakäyttöaste nousi kotimaanliikennettä lukuun ottamatta kaikilla liikennealueilla. Myös rahtiliikenteen käyttöaste parani.

Liikevaihdosta noin 79 prosenttia tuli matkustajatuotoista, jotka kasvoivat kaikilla liikennealueilla. Myös muiden tuotteiden eli lisämyynnin, rahdin ja matkapalvelujen liikevaihto kasvoi. Yhtiön vertailukelpoinen liiketulos parani jokaisella vuosineljänneksellä edellisvuoden vastaavasta ja oli 170 miljoonaa euroa.

Yhtiö päivitti strategisia tavoitteitaan ja pyrkii nyt kaksinkertaistamaan Aasian-liikenteen määrän vuoden 2010 tasosta jo vuonna 2018, kun tavoite aiemmin oli vuoteen 2020 mennessä. Lisämyyntituottojen osuus pyritään kaksinkertaistamaan vuoden 2016 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Matkustajamäärä pyritään kasvattamaan 20 miljoonaan vuoteen 2030 mennessä.

Parannusta polttoainetehokkuudessa

A350-kaluston taloudellisuuden ja kohentuneen kokonaiskäyttöasteen ansiosta polttoainetehokkuus parani 6,7 prosenttia. Yhtiön toiminnasta aiheutuneet absoluuttiset päästöt kasvoivat selvästi vähemmän kuin tarjotut tonnikilometrit.

Kiihdytetyn kasvun seurauksena yhtiö rekrytoi tuhat uutta työntekijää ja investoi henkilöstön koulutukseen 10 miljoonaa euroa. Yhtiö panosti työhyvinvointiin, mikä näkyi sairauspoissaolojen ja tapaturmataajuuden vähenemisellä.

Yhtiön jatkuva työ asiakaskokemuksen kehittämiseksi heijastui asiakastytytyväisyyden parane-misena.

Fortum Oyj

Fortum on energiayhtiö, joka strategiallaan pyrkii kohti vähäpäästöistä energijärjestelmää ja resurssien optimaalista käyttöä. Vuonna 2017 yhtiön strategia eteni konkreettisesti usealla liiketoiminta-alueella.

FORTUM OYJ			
Valtion omistusosuus			
50,8 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Sähkön tuotannon riittävyyden turvaaminen myös poikkeusolosuhteissa			
Hallitus 28.3.2018			
Matti Lievonon (pj), Heinz-Werner Binzel, Eva Hamilton, Kim Ignatius, Essimari Kairisto, Klaus-Dieter Maubach, Anja McAlister, Veli-Matti Reinikkala			
Toimitusjohtaja			
Pekka Lundmark			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	4520	3632
Liikevoitto	M€	1158	633
Liikevoittoprosentti	%	26	17
Taseen loppusumma	M€	21753	21964
Omavaraisuusaste	%	61	62
Nettovelkaantumisaste	%	7,4	-0,3
Oman pääoman tuotto	%	6,5	3,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	7,1	4,0
Osinkosumma	M€	977	977
Valtion saama osinko	M€	496	496
Investoinnit	M€	1629	1294
Henkilöstö yhteensä 31.12.		8785	8108
Henkilöstö Suomessa 31.12.		2165	2029
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/8	2/9
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/5	3/5
Kokonaisverojalanjälki	M€	966	741
Verojalanjälki Suomessa	M€	199	213

Selkeä tulosparannus

Fortumin tulos kehittyi positiivisesti usealla eri liiketoiminta-alueella. Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 26 prosenttia 811 miljoonaan euroon. Kohtuullisesti kehittynyt markkinatilanne tuki osaltaan tuloskehitystä. Voimakkainta tulokasvu oli Russia-divisioonassa, jonka vertailukelpoinen liikevoitto nousi 296 (191) miljoonaan euroon. Myös Generation-divisioonan tulokasvu oli positiivista. Kireä kilpailutilanne painoi hieman Consumer Solution -divisioonan tulosta.

Strategian toteutus eteni konkreettisesti

Yhtiön strategian ensimmäinen ja tärkein päämäärä on tuottavuuden ja energiatuotannon toimialan rakenteiden kehittäminen. Toiseksi tärkein päämäärä on kasvaa tarjoamalla kestäviä energiaratkaisuja kaupungeille. Kolmas ja neljäs kasvualue tähtäävät pitkäaikaisen kilpailukyvyyn turvaamiseen tulevaisuuden energijärjestelmässä kasvamalla aurinko- ja tuulivoimassa ja luomalla uusia energiaratkaisuja. Vuoden 2017 lopulla Fortum julkisti Uniperin ostotarjouksen. Helmikuussa 2018 tarjouksen hyväksymisaste oli 47,12 prosenttia. Fortum näkee, että energiamuutoksen toteuttaminen vaatii sekä päästöjen vähentämistä että toimitusvarmuuden turvaamista. Fortum odottaa Uniperin-sijoituksen tarjoavan vakaata tuottoa, jolla voidaan osaltaan turvata kestävä osinkotasoa ja mahdollistaa investoinnit uusien energiaratkaisujen kehittämiseen. Vuoden aikana yhtiö myös järjesteli omistustaan Hafslundissa sekä investoi aurinko- ja tuulivoimaan. Yhtiön tavoitteena on nostaa tuuli- ja aurinkoenergia-tuotanto gigawattiluokkaan. Kapasiteetti kasvoi 295 (58) MW:iin. Fortum on yksi Euroopan vähäpäästöisimmistä energiantuottajista. Yhtiön hiilidioksidin tuotanto vuonna 2017 oli 61 (62) prosenttia tuotannosta. Yhtiö saavutti tavoitteensa hiilidioksidin ominaispäästöjen osalta sekä energiatehokkuuden kasvattamisen osalta. Työturvallisuutta heikensi yrityskaupat eikä yhtiö kaikilta osin päässyt turvallisuustavoitteisiinsa.

Neste Oyj

Neste toteutti strategiaansa. Yhtiö haluaa kasvaa globaaleilla uusiutuvien tuotteiden markkinoilla ja olla Itämeren alueen johtava toimija. Neste teki ennätyksellisen taloudellisen tuloksen ja se valittiin toiselle sijalle maailman vastuullisimpien yhtiöiden Global 100 -listalla.

NESTE OYJ			
Valtion omistusosuus			
50,1 % (49,7 % 4.1.2018)			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Strategisena intressinä on valtakunnallisen polttoainehuollon turvaaminen huoltovarmuuskohdat huomioon ottaen.			
Hallitus 5.4.2018			
Matti Kähkönen (pj), Elizabeth (Elly) Burghout, Martina Flöel, Laura Raitio, Jean-Baptiste Renard, Jari Rosendahl, Willem Schoeber, Marco Wiren			
Toimitusjohtaja			
Matti Lievonon, Peter Vanacker 1.11.2018 alkaen.			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	13 217	11 689
Liikevoitto	M€	1171	1155
Liikevoittoprosentti	%	8,9	9,9
Taseen loppusumma	M€	7 793	7 443
Omavaraisuusaste	%	55,8	50,6
Nettovelkaantumisaste	%	9,5	18,2
Oman pääoman tuotto	%	22,6	27,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	21,8	22,7
Osinkosumma	M€	436	333
Valtion saama osinko	M€	218	167
Investoinnit	M€	472	407
Henkilöstö yhteensä 31.12.		5339	5001
Henkilöstö Suomessa 31.12.		3581	3399
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/9	2/8
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	3826	3598
Verojalanjälki Suomessa	M€	3162	2987

Erinomainen taloudellinen tulos

Neste teki kaikkien aikojen suurimman vertailukelpoisen liikevoiton 1 101 miljoonaa euroa (983 milj. euroa). Uusiutuvien tuotteiden vertailukelpoisen liikevoiton osuus konsernin tuloksesta oli vuoden 2016 tapaan suurin. Liiketoiminta-alue teki 561 (469) miljoonan euron vertailukelpoisen liikevoiton. Öljytuotteet paransivat myös edellisvuoteen nähden tehden 495 (453) miljoonan euron vertailukelpoisen liikevoiton. Marketing & Services -alueen tulos heikkeni hieman olleen 68 (90) miljoonaa euroa.

Neste saavutti taloudellisen tavoitteet. Sen sijoitetun pääoman tuotto ylitti jälleen selvästi 15 prosentin tavoitetason. Hyvä taloudellinen tulos ja kassavirta ovat vahvistaneet yhtiön tasetta. Velan osuus kokonaispääomasta oli 8,7 (15,4) prosenttia kun yhtiön strateginen tavoite on alle 40 prosenttia.

Nesteen strategia

Nesteella on kaksi strategista tavoitetta: globaali kasvu uusiutuviin tuotteisiin ja olla Itämeren alueen johtava toimija.

Uusiutuviin tuotteisiin yhtiön painopistealueina ovat jäteraaka-aineen maailmanlaajuinen saatavuus, Nesteen MY-dieselin saattaminen maailmanlaajuiseksi sekä uusiutuvien kemikaalien kehittäminen. Yhtiö on ilmoittanut, että se on valinnut Singaporen uusiutuvan tuotannon uuden kapasiteetin sijoituspaikaksi. Yhtiön tavoitteena on tehdä investointipäätös vuoden 2018 aikana siten, että tuotanto uudessa yksikössä voitaisiin aloittaa suunnitellusti vuoteen 2022 mennessä.

Itämeren alueella Neste pyrkii hyvään asiakastytyvyyden ja operatiivisen tehokkuuden sekä jalostamoiden muutoksen kautta olla johtava toimija alueella. Neste sai valmiiksi Suomen jalostamoiden toimintojen yhdistämisen yhdeksi kokonaisuudeksi vuonna 2017.

Nesteen toimintaympäristöön vaikuttaa merkittävästi regulaatio. Tästä esimerkkinä on vuonna 2020 voimaan tuleva maailmanlaajuinen rikin sääntely laivapolttoaineissa.

11 Listaamattomat kaupalliset yhtiöt

Altia Oyj

Altia on Pohjoismaiden johtava alkoholi-yhtiö, joka toimii Pohjoismaissa, Virossa ja Latviassa, ja sillä on tuotantoa Cognacissa Ranskassa. Yhtiö valmistaa, maahantuo, markkinoi, myy ja jakelee omia tuotemerkkejä sekä päämiest tuotteita ja vie alkoholi-juomia noin 30 maahan.

ALTIA OYJ			
Valtion omistusosuus			
100 % (36,2 % 19.4.2018)			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Ei strategista intressiä			
Hallitus 1.3.2018			
Sanna Suvanto-Harsaa (pj), Kim Henriksson, Annikka Hurme, Tiina Lencioni, Jukka Ohtola, Torsten Steenholt, Kai Telanne			
Toimitusjohtaja			
Pekka Tennilä			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	359,0	356,6
Liikevoitto	M€	26,1	46,3
Liikevoittoprosentti	%	7,3	13,0
Taseen loppusumma	M€	398,4	438,6
Omavaraisuusaste	%	34	44
Nettovelkaantumisaste	%	34,9	2,5
Oman pääoman tuotto	%	11,1	19,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,5	17,6
Osinkosumma	M€	0,0	70,5
Valtion saama osinko	M€	0,0	70,5
Investoinnit	M€	11,9	8,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.		703	797
Henkilöstö Suomessa 31.12.		411	448
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/3	2/5
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	607,5	648,3
Verojalanjälki Suomessa	M€	301,3	332,9

Kannattavuus parani neljättä vuotta peräkkäin

Vuonna 2017 Altian liikevaihto kasvoi maltillisesti 0,7 prosenttia. Kasvu johtui teollisten tuotteiden vahvasta kysynnästä sekä Altian omien avainbrändien ja keskeisten päämiest tuotteiden jatkuneesta hyvästä myynnin kehityksestä. Vertailukelpoinen käyttökate ja liikevoitto kasvoivat liikevaihdon kasvun sekä tehostamistoimenpiteiden keskittämistöimien ansiosta. Vuoden 2016 liiketulos sisälsi vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä yhteensä 19,9 miljoonaa euroa.

Vuonna 2018 Altian avainbrändien portfolion positiivisen kehityksen odotetaan jatkuvan. Keskeisiin raaka-aineisiin kohdistuvat kustannuspaineet ja viennin kasvattaminen vaikuttavat kannattavuuden kehitykseen. Vertailukelpoisen käyttökateen odotetaan paranevan tai olevan vuoden 2017 tasolla.

1.1.2018 voimaan tullut uusi alkoholilaki tarjoaa Altialle mahdollisuuden laajentaa tuoteportfolioaan päivittäistavara-kauppoihin, joissa voidaan nyt myydä väkeviä alkoholijuomista valmistettuja long drink -juomia käyttäen väkevien alkoholijuomien tuotemerkkejä. Altia voi myös esitellä väkeviä alkoholijuomia esimerkiksi verkossa olevassa tuoteluettelossa ja julkaista perustason tuotetietoja ja kuvia väkeviä alkoholijuomista verkkosivustoillaan.

Moderni ja vastuullinen juomakulttuuri

Altialle yritys vastuu on strategisesti keskeinen asia. Tuotantoprosesseissa ja investointeja toteutettaessa huomioidaan energia- ja ympäristönäkökulmat. Altia on sitoutunut noudattamaan BSCI:n eettisiä periaatteita sekä omassa että koko toimitusketjun toiminnassa. Altian tavoitteena on, että sen tuotantolaitoksissa ei sattuisi lainkaan työtapaturmia.

Koskenkorvan tehtaan toiminta perustuu kiertotalouteen: raaka-aineena käytettävä paikallisesti tuotettu ohra hyödynnetään kokonaan erilaisten tuotteiden tuotannossa Altian omiin ja teollisten asiakkaiden tarpeisiin sekä viime kädessä Koskenkorvan tehtaan yhteydessä sijaitsevassa biovoimalaitoksessa.

Arctia Oyj

Arctia on erikoisvarustamo, joka tarjoaa jäänmurto-, öljyntorjunta- ja offshore-palveluita sekä satamien avustuspalveluita Suomessa ja kansainvälisesti.

ARCTIA OYJ			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Suomen elinkeinoelämän kuljetustarpeita palvelevan talvimerenkulun varmistaminen			
Hallitus 9.3.2018			
Pertti Saarela (pj), Pirjo Kiiski, Hanna Masala, Ilpo Nuutinen, Antti Pankakoski			
Toimitusjohtaja			
Tero Vauraste			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	48,9	60,7
Liikevoitto	M€	0,1	12,9
Liikevoittoprosentti	%	0,3	21,2
Taseen loppusumma	M€	274,5	287,4
Omavaraisuusaste	%	50,1	49,9
Nettovelkaantumisaste	%	70,4	62,5
Oman pääoman tuotto	%	-1	6,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	0,1	5,8
Osinkosumma	M€	1,5	4,6
Valtion saama osinko	M€	1,5	4,6
Investoinnit	M€	5,7	131,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		268	265
Henkilöstö Suomessa 31.12.		268	265
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/5	2/6
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	4,2	6,4
Verojalanjälki Suomessa	M€	4,2	6,4

Taloudellisesti tiukahko vuosi

Jäänmurron osalta operointipäivien määrä kasvoi vuonna 2017 vaikkakin talvi oli leuto. Operointipäiviä kertyi 447 (385). Laivaston uusimman aluksen Polariksen alkukauden tekniset ongelmat nostivat offhire-päiviä, mutta alus osoittautui kuitenkin jäänmurtotehokkuudeltaan laivaston parhaaksi. Jäänmurron palvelutaso säilyi korkeana koko jäänmurtokauden.

Arctian liikevaihto laski tilikaudella johtuen lähinnä aiempia vuosia alhaisemmasta kansainvälisestä toiminnasta. Koko konsernin liikevaihto päättyi 48,9 (60,7) miljoonaan euroon ja liiketulos oli niukasti positiivinen. Rahoituskulut painoivat konsernin tilikauden tuloksen tappiolliseksi. Yhtiön tase- ja rahoitusasema säilyivät vakaina, edellisen vuoden tasolla. Offshoren liikevaihto laski 13,6 (28,3) miljoonaan euroon ja liiketulos painui 7,2 (+5,9) miljoonaa tappiolliseksi. Monitoimimurtaja Nordica oli keväällä rahtauksessa Venäjällä. Markkinatilanne Pohjois-Amerikassa oli haasteellinen ja merellisessä energiantuotannossa asetettiin uusia rajoitteita. Haastavassa tilanteessa korostuukin yhtiön pyrkimykset monipuolistaa palvelutarjontaansa.

Käyttöasteen nosto edelleen fokuksessa

Yhtiö hakee strategiallaan käyttöasteen nostoa, mikä on erityisesti offshore-liiketoiminnassa kannattavuuden parantumisen edellytys. Jatkossa korostuu yhä enemmän investointien suunnittelun ja kassavirran hallinnan merkitys. Arctia pyrkii jatkuvasti monipuolistamaan palvelutarjontaansa kuten esimerkiksi tutkimukseen ja kansainväliseen väyläjäämurtoon. Kertomusvuonna yhtiö panosti voimakkaasti myynti- ja markkinointityöhön.

Arctian tavoitteena on vähentää toimintansa hiilidioksidipäästöjä. Uusi jäänmurtaja Polaris on maailman ensimmäinen LNG-jäänmurtaja. LNG:n käyttö pienentää merkittävästi jäänmurtajan päästöjä. Palveluiden turvallisuus ja laajemmin merenkulun turvallisuus on Arctialle tärkein yksittäinen vastuullisuuden alue.

Boreal Kasvinjalostus Oy

Boreal Kasvinjalostus Oy jalostaa ja markkinoi satoisia ja laadukkaita peltokasvilajikkeita pohjoisissa oloissa toimiville ammattiviljelijöille. Boreal on Suomessa vahva markkinajohtaja alallaan.

BOREAL KASVINJALOSTUS OY			
Valtion omistusosuus			
60,75 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Varmistaa markkinoiden toimivuuden edellyttämä pohjoisille ilmastoalueille soveltuvien kasvintuotantolajikkeiden jalostaminen, jalostusaineiston omistuksen säilyttäminen. Lajikkeiden saatavuus on tärkeää myös huoltovarmuuden kannalta.			
Hallitus 21.3.2018			
Riitta Mynttinen (pj), Jaakko Halkilahti, Jyrki Lepistö, Birgitta Vainio-Mattila, Petri Vihervuori			
Toimitusjohtaja			
Jyrki Lepistö			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	9,5	9,8
Liikevoitto	M€	0,2	0,7
Liikevoittoprosentti	%	2,0	7,2
Taseen loppusumma	M€	11,4	11,0
Omavaraisuusaste	%	70	80
Nettovelkaantumisaste	%	-24,0	-21,3
Oman pääoman tuotto	%	1,0	5,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	2,2	8,3
Osinkosumma	M€	0,3	0,3
Valtion saama osinko	M€	0,2	0,2
Investoinnit	M€	0,7	0,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		70	62
Henkilöstö Suomessa 31.12.		70	62
Johtoryhmän sukupuoli-jakauma	n/m	3/3	2/5
Hallituksen sukupuoli-jakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	2,7	2,9
Verojalanjälki Suomessa	M€	2,7	2,9

Boreal tekee tulevaisuuteen suuntautuvaa tuotekehitystyötä

Borealin liikevaihto laski 3,2 prosenttia edellisestä tilikaudesta. Lasku johtui sekä rojaltituottojen laskusta että tilan oman siemenen käyttöoikeusmaksujen laskusta. Lisäksi kilpailu on kiristynyt, kun ulkomaisten lajikkeiden tarjonta on kasvanut edelleen. Vientimarkkinoilla sen sijaan positiivinen kehitys jatkui, vaikka kokonaistuotoista viennin osuus on vielä vähäinen.

Liikevoitto heikkeni merkittävästi edellisestä vuodesta. Kasvukausi oli poikkeuksellisen kylmä ja satteinen. Maatalouden kannattavuus jatkui heikkona ja viljojen viljelyala jatkoi laskuaan.

Borealin viljalajikkeiden markkinaosuus viljelyalasta oli 53 prosenttia ja nurmikasvien noin 70 prosenttia. Vuonna 2017 Suomen lajikeluetteloon hyväksyttiin 11 uutta Borealin lajiketta.

Suurimmat investoinnit kohdistuivat kasvihuoneiden peruskorjaukseen ja liittämiseen kasvi-huonesäätöautomaatioon ja maalämpöjärjestelmään sekä koetoimintapellon ja viljelykaluston hankintaan.

Vastuullisuuden merkitys ruuantuotannossa on noussut yhä vahvemmin esille

Kasvinjalostuksella on keskeinen rooli ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Paikallisen lajikejalostuksen merkitys kasvaa erityisesti viljelyn äärialueilla, kuten Suomessa. Boreal on ratkaisevassa roolissa myös silloin, kun maataloustuotannon painopisteissä tapahtuu muutoksia ja esimerkiksi valkuaisomavaraisuuden kohottamiseksi ryhdytään kasvattamaan herneen ja härkäpavun viljelyaloja.

Cinia Oy

Cinia Oy on verkko-, ohjelmisto- ja pilvipalveluita tarjoava tietoliikenteen ja tietotekniikan monialayritys. Cinia operoi omistamiaan tai asiakkaidensa omistamia tietoliikenneverkkoja. Cinian asiakkaat ovat pääsääntöisesti yhteiskunnalle kriittisten palveluiden tuottajia.

CINIA OY			
Valtion omistusosuus			
77,5 %			
Omistajaohjaus			
Liikenne- ja viestintäministeriö			
Omistuksen strateginen intressi			
Yhteiskunnallisesti merkittävien suurkapasiteettisten tietoliikenneyhteyksien edistäminen			
Hallitus 2018			
Esko Aho, pj (alkaen 17.10.2017), Karri Alameri, Heidi Koskinen (alkaen 17.10.2017), Hanna Sievinen, Janne Yli-Äyhö (alkaen 17.10.2017)			
Toimitusjohtaja			
Ari-Jussi Knaapila			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	40,6	36,3
Liikevoitto	M€	1,8	1,4
Liikevoittoprosentti	%	4,4	3,9
Taseen loppusumma	M€	108,4	111,3
Omavaraisuusaste	%	38,3	37,5
Nettovelkaantumisaste	%	72,7	113,4
Oman pääoman tuotto	%	1,0	1,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,9	1,6
Osinkosumma	M€	0,1	0,3
Valtion saama osinko	M€	0,1	0,2
Investoinnit	M€	6,9	22
Henkilöstö yhteensä 31.12.		231	215
Henkilöstö Suomessa 31.12.		231	215
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	1/6	1/5
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	1/6
Kokonaisverojalanjälki	M€	13,5	12,5
Verojalanjälki Suomessa	M€	13,5	12,5

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017

Cinia Oy (entiseltä nimeltään Cinia Group Oy) on valtion enemmistöomistuksessa oleva osakeyhtiö, jonka omistajaohjauksesta vastaa liikenne- ja viestintäministeriö. Konsernissa on emoyhtiö Cinian lisäksi emoyhtiön suoraan omistamat C-Lion1 Oy (99,9 prosenttia) ja Cinia Cloud GmbH (100 prosenttia).

Cinian konsernirakennetta selkeytettiin vuoden 2017 aikana. Tässä yhteydessä tytäryhtiöt Cinia One Oy, Cinia Cloud Oy ja Cinia Solutions Oy sulautuivat emoyhtiö Cinia Oy:öön. Valtion omistusosuudet Cinia Oy:ssä taikka C-Lion1 Oy:ssä eivät ole muuttuneet.

Yhtiön liikevaihto vuodelta 2017 oli 40,6 milj. euroa (36,3 milj. euroa 2016) ja liikevoitto 1,8 milj. euroa (1,4 milj. euroa 2016). Konsernin kokonaisliikevaihto nousi vuoteen 2016 verrattuna noin 4,3 miljoonaa euroa (+12 prosenttia). Kasvua oli lähes kaikissa palveluissa, mutta etenkin kansainvälisissä yhteyspalveluissa ja ohjelmistopalveluissa. Kansainvälisen yhteyspalvelutoiminnan keskeisenä osana on vuosina 2015–2017 tehty investointi C-Lion1-merikaapelijärjestelmään.

Yritysvastuu

Cinian tavoitteena on tuoda yhteiskuntavastuu osaksi päivittäistä liiketoimintaa: johtamista, kehittämistä ja asiakasratkaisuja. Yhtiössä koetaan tärkeäksi toimia ympäristön kannalta kestäväällä tavalla, ja kiinnittää jatkuvasti huomiota omaan energiankulutukseen ja materiaalitehokkuuteen. Cinialla on ollut vuodesta 2016 lähtien käytössään kestävä kehityksen johtamismalli, joka pohjautuu YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin.

Finavia Oyj

Yhtiö ylläpitää ja kehittää Helsinki-Vantaan lentoasemaa sekä koko maan kattavaa lentoasemaverkostoa. Konsernilla on kaksi liiketoiminta-aluetta, Helsinki-Vantaan lentoasema ja lentoasemaverkosto. Lisäksi yhtiön palveluja lentoliikenteelle täydensivät tytäryhtiöinä toimivat Airpro ja Lentoasemakiinteistöt.

FINAVIA OYJ			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Strategisen intressin valmistelutyö käynnissä			
Hallitus 19.3.2018			
Harri Sailas (pj), Katja Keitaanniemi, Annaleena Kiikonen, Nina Kiviranta, Esko Pyykkönen, Erka Valkila, Stefan Wentjärvi			
Toimitusjohtaja			
Kimmo Mäki			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	373,6	380,9
Liikevoitto	M€	54,4	42,3
Liikevoittoprosentti	%	14,6	11,1
Taseen loppusumma	M€	1 074,5	1 000,9
Omavaraisuusaste	%	58,4	58,9
Nettovelkaantumisaste	%	47,2	38,8
Oman pääoman tuotto	%	6,2	4,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	6,1	5,1
Osinkosumma	M€	8,0	0
Valtion saama osinko	M€	8,0	0
Investoinnit	M€	181,8	182,8
Henkilöstö yhteensä 31.12.		2 696	2 995
Henkilöstö Suomessa 31.12.		2 696	2 995
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/8	1/9
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/7	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	77,0	85,8
Verojalanjälki Suomessa	M€	77,0	85,8

Matkustajamäärät olivat ennätysellisiä

Finavian kannattava kasvu jatkui vuonna 2017. Yhtiön lentoasemien kautta matkusti vuonna 2017 yhteensä 22,7 miljoonaa matkustajaa (20,8). Eri-tyisesti nousi kansainvälinen liikenne, 11,7 prosenttia.

Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärä ylsi uuteen ennätykseen ja oli 18,9 miljoonaa matkustajaa (17,2), mikä oli 9,9 prosenttia viime vuotta enemmän. Finavian muiden lentoasemien yhteenlaskettu matkustajamäärä oli 3,8 miljoonaa ja kasvoi näin 5,7 prosenttia edellisestä vuodesta.

Finavia-konsernin liikevaihto vuonna 2017 las-ki 1,9 prosenttia edellisestä vuodesta. Synnä las-kuun oli lennonvarmistusliiketoiminnan yhtiöit-täminen omaksi yhtiökseen, ANS Finland Oy:ksi 1.4.2017 alkaen. Vertailukelpoinen liikevaihto nousi 10,3 prosenttia 373,6 miljoonaan euroon (338,6).

Helsinki-Vantaan 2020-luvun alkuun ulottuva, yhteensä 900 miljoonan euron kehitysohjelma jatkui suunnitellusti.

Vastuullisuus on hyvien asioiden ketju

Finavian vastuullisuus on kokonaisuus, jos-sa kaikkien yksityiskohtien on oltava kunnossa. Näistä syntyvät turvalliset, laadukkaat palvelut ja maailmanluokan palvelukokemus.

Turvallisuus ohjaa kaikkea Finavian toimintaa. Ympäristötyössä yhtiö asettaa tavoitteet mah-dollisimman korkealle. Sujuva matkustaminen ja laadukas palvelu ovat ehdottomia tavoitteita. Yh-tiö toimii pitkäjänteisesti Suomen kilpailukyvyyn rakentamiseksi kestäväällä tavalla. Yhtiön pitää toi-mia liiketoiminnallisesti kannattavasti.

Helsinki-Vantaan lentokenttä on ollut hiilineut-raali elokuusta 2017 alkaen.

Henkilöstön kehittämisessä keskityttiin johtami-sen ja esimiestyön laadun parantamiseen, muutos-johtamiseen ja asiakaskokemuskoulutukseen.

Fingrid Oyj

Yhtiön keskeisimmät strategiset tavoitteet ovat yhteiskunnalle varman sähkön ja toimivien markkinoiden turvaaminen ja asiakastarpeisiin vastaavien palveluiden tarjoaminen edullisesti. Vuonna 2017 kantaverkon siirtokapasiteetti oli tehokkaassa käytössä ja siirtovarmuus pysyi erinomaisella tasolla.

FINGRID OYJ			
Valtion omistusosuus			
53,1 % (28,2 % VM 24,9% Huoltavarmuuskeskus)			
Omistajaohjaus			
Valtiovarainministeriö			
Omistuksen strateginen intressi			
Strategisena intressinä on sähkön siirron ja sähköjärjestelmän toimivuuden ja häiriöttömyyden turvaaminen kaikissa olosuhteissa.			
Hallitus 28.3.2018			
Järvi Juhani (pj), Anu Hämäläinen, Päivi Nerg, Sanna Syri, Esko Torsti			
Toimitusjohtaja			
Jukka Ruusunen			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	672,0	586,1
Liikevoitto	M€	184,8	192,0
Liikevoittoprosentti	%	27,5	32,8
Taseen loppusumma	M€	2113	2101
Omavaraisuusaste	%	37,8	36,4
Nettovelkaantumisaste	%	125,2	134,2
Oman pääoman tuotto	%	16,7	18,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	10,0	10,4
Osinkosumma*	M€	173,5	98
Valtion saama osinko	M€	64,3	35,3
Investoinnit	M€	107	142
Henkilöstö yhteensä 31.12.		355	334
Henkilöstö Suomessa 31.12.		355	334
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/6	2/6
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	93	77
Verojalanjälki Suomessa	M€	93	77

* Osinko maksetaan kahdessa erässä, joista mahdollinen toinen erä yhteensä 50,1 miljoonaa euroa maksetaan hallituksen niin päättäessä puolivuositarkastuksen vahvistamisen jälkeen

Katsaus vuoden 2017 tapahtumiin

Yhtiön vuosi 2017 oli toiminnallisesti ja taloudellisesti erittäin hyvä yhteiskunnan ja asiakkaiden, talouden ja omistajien, sisäisten prosessien ja henkilöstön näkökulmista.

Kantaverkon siirtovarmuus oli 99,9997 prosenttia, häiriöistä aiheutui keskimäärin 2,2 minuutin sähkötön aika liittymispisteisiin. Eurooppalaisessa vertailussa infrastruktuuriltaan vastaavien yhtiöiden kesken Fingridin kantaverkkohinnoittelu oli edullisimpia. Mitattu asiakastytyvyisyys oli 3,9 (asteikolla 1–5) ja myös maanomistajien palaute toiminnasta oli hyvä.

Sähkömarkkinoiden ja suomalaisen sähkön hinnan kannalta tärkeä tasasähköyhteyksen luotettavuus nousi kautta aikojen parhaalle tasolle. Vuoden aikana tehtiin useita kantaverkon ylläpitoon ja kehittämiseen liittyviä investointipäätöksiä.

Kantaverkon omaisuuden hallinta on kansainvälisesti arvioituna maailman huippuluokkaa. Fingrid sijoittui keväällä kansainvälisessä omaisuuden hallinnan tehokkuutta mittaavassa ITAMS (International Transmission Asset Management Study) -vertailussa kärkisijoille, kuten jo useana vuonna aiemmin.

Vastuullisuus on yhtiön arvoja ja näkyy kaikessa toiminnassa. Yritysvastuuta johdetaan Fingridin johtamisjärjestelmään integroituna.

Gasum Oy

Gasum on energiayhtiö, joka tuo Suomeen maakaasua energiantuotannon, teollisuuden, kotitalouksien ja maa- ja meriliikenteen käyttöön sekä tuottaa ja jalostaa biokaasua.

GASUM OY			
Valtion omistusosuus			
26,5 % A-osakkeista, 50,2 % äänivallasta (Gasonia 73,5 % A-osakkeista, 49,8 % äänivallasta)			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Strateginen intressi on varmistaa kaasun siirron ja kaasujärjestelmän toimivuus kaikissa olosuhteissa			
Hallitus 13.4.2018			
Juha Rantanen (pj), Stein Dale, Elina Engman, Timo Koponen, Päivi Pesola, Elisabet Salander Björklund, Jarmo Väisänen			
Toimitusjohtaja			
Johanna Lamminen			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	925,0	843,3
Liikevoitto	M€	114,2	124,8
Liikevoittoprosentti	%	12,4	14,8
Taseen loppusumma	M€	1421,2	1461,5
Omavaraisuusaste	%	41,6	40,8
Nettovelkaantumisaste	%	99,2	102
Oman pääoman tuotto	%	14,7	19,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	10,6	11,5
Osinkosumma	M€	33	50
Valtion saama osinko	M€	33	50
Investoinnit	M€	23	137
Henkilöstö yhteensä 31.12.		409	375
Henkilöstö Suomessa 31.12.		288	309
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/5	3/6
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	208	195
Verojalanjälki Suomessa	M€	203	177

Yrityskaupoilla yhä vahvempi markkina-asema

Vuosi 2017 oli Gasumille taloudellisesti onnistunut. Liikevaihto kasvoi 10 prosenttia. Liikevaihdon kasvua tuki LNG- ja biokaasuliiketoimintojen myönteinen kehitys. LNG ja biokaasuliiketoiminnot muodostavat 26 prosenttia Gasumin kokonaisliikevaihdosta. Gasum laajentui vuonna 2017 Ruotsin biokaasumarkkinoille sekä jatkoi kiertotalousratkaisujen kehittämistä.

Maakaasun hinnan nousu jatkui tasaisesti koko vuoden 2017. Maakaasun volyymit laskivat 6 prosenttia johtuen lämpimästä säästä.

LNG-markkinan kasvu jatkui vuonna 2017. Voimakkainta kasvu oli meriliikenteessä, jossa Skangasin myynti nousi edellisvuodesta noin 40 prosenttia. LNG-liiketoiminnassa Gasum kasvatti kesäkuussa 2017 omistussuuttaan 70 prosenttiin pohjoismaisessa LNG-yhtiö Skangasissa. LNG-liiketoimintayksikön liikevaihto kasvoi 20 prosenttia. Liikevaihdon kasvuun on vaikuttanut volyymin nousu. Yhtiö on saattanut LNG-liiketoiminnan merkittävimmät investoinnit päätökseen, joten kasvun voidaan odottaa jatkuvan tulevina vuosina.

Biokaasuliiketoiminnan tuotantokapasiteetti kaksinkertaistui tammikuussa 2017 Swedish Biogas International -yrityskaupan myötä, mikä kaksinkertaisti myös liiketoiminnon liikevaihdon.

Uusi maakaasumarkkinalaki tuli voimaan vuoden 2018 alussa. Yhtiö jatkaa vuoden 2020 alusta tapahtuvaa maakaasun tukku- ja vähittäismarkkinoiden avaamisen valmistelua yhdessä asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa sekä valmistautuu kaasun myynnin ja jakelun eriyttämiseen.

Gasum tähtää hiilineutraaliin tulevaisuuteen

Liikenteen ja teollisuuden päästötavoitteiden taivottelu tulee todennäköisesti kasvattamaan kaasun roolia vähäpäästöisenä polttoaineena. Yritysvastuun osalta yhtiö panosti myös turvallisuuteen liittyvien toimintatapojen yhtenäistämiseen eri liiketoiminnoissa sekä päivitti yritysvastuuohjelmansa.

Kemijoki Oy

Kemijoki Oy tuottaa noin kolmanneksen Suomen vesisähköstä. Vesisähköllä turvataan Suomen energiahuoltoa uusiutuvien energialähteiden aikakaudella. Kemijoki tuottaa noin kolmanneksen Suomen vesisähköstä 20 voimalaitoksella. Kemijoen tuottama sähkö myydään omistajille omakustannushintaan eikä yhtiön tavoitteena ole tuottaa voittoa.

KEMIJOKE OY			
Valtion omistusosuus			
50,1 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Ei strategista intressiä			
Hallitus 6.4.2018			
Tiina Tuomela (pj), Risto Andsten, Elina Engman, Tapio Jalonen, Tapio Korpeinen, Pekka Manninen, Jukka Ohtola			
Toimitusjohtaja			
Tuomas Timonen			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	42,4	44
Liikevoitto	M€	-6,4	-5
Liikevoittoprosentti	%	-15	-11
Taseen loppusumma	M€	480,3	477
Omavaraisuusaste	%	12	15
Nettovelkaantumisaste	%	698,5	534,2
Oman pääoman tuotto	%	1,2	1,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-1,4	-1,1
Osinkosumma	M€	0,8	0,8
Valtion saama osinko	M€	0,4	0,4
Investoinnit	M€	22,1	16,5
Henkilöstö yhteensä 31.12.		36	38
Henkilöstö Suomessa 31.12.		36	38
Johtoryhmän sukupuoli-jakauma	n/m	3/3	2/5
Hallituksen sukupuoli-jakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	26,4	27,5
Verojalanjälki Suomessa	M€	26,4	27,5

Kemijoen taloudellinen päätavoite on kustannustehokkuus

Voimalaitosten kokonaiskäytettävyyden säilyi vuonna 2017 hyvällä tasolla ja oli noin 97 prosenttia. Runkasvetisen vuoden ja hyvän kokonaiskäytettävyyden ansiosta tuotanto oli 4 891 gigawattituntia, joka vastasi 33 prosenttia kotimaisesta vesivoimalla tuotetusta sähköstä. Vuoden päättyessä vesivarastojen täyttöaste oli 77 prosenttia, mikä on hieman yli keskimääräisen.

Sierilän vesivoimalaitoksen yksityiskohtainen valmistelu jatkui koko vuoden ja korkein hallinto-oikeus vahvisti hankkeen vesitalousluvan. Kemijoki jatkoi myös voimalaitosten peruskorjauksia ja ympäristöinvestointeja suunnitelmien mukaisesti.

Vesivoima on merkittävin uusiutuvan sähköntuotannon muoto ja sillä on keskeinen rooli ilmastomuutoksen hillinnässä

Hyvien ominaisuuksiensa ohella vesivoimalla on myös haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka synnyvät uusien voimalaitosten rakentamisesta, nykyisten voimalaitosten säätökäytöstä sekä vesistöjen säännöstelystä. Haitallisten ympäristövaikutusten lieventämiseksi vuonna 2017 käytettiin ympäristönhoitoon 3,7 miljoonaa euroa. Tästä kalatalousvelvoitteiden osuus oli 2,7 miljoonaa euroa.

Kemijoki lanseerasi digitaaliseen oppimisympäristöön toteutetun yritys vastuulisenssin. Vuoden 2017 loppuun mennessä kaikki yhtiön työntekijät olivat suorittaneet lisenssin. Yritysvastuulisenssi julkaistiin myös yhtiön Kestävän kehityksen 2050 yhteiskuntasitoumuksena.

Leijona Catering Oy

Leijona Catering Oy on suomalainen henkilöstöruokailuun ja sitä täydentäviin palveluihin erikoistunut yhtiö. Leijona Catering keskittyy puolustusvoimien strategiaan kumppanuuteen sekä valtionhallinnon erikseen nimettäviin turvallisuuskriittisiin kohteisiin.

LEIJONA CATERING OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Turvata puolustusvoimien toiminta tuottamalla tarvittavat ravitsemispalvelut kaikissa oloissa			
Hallitus 16.3.2018			
Riitta Laitasalo (pj), Sinikka Mustakari, Teemu Penttilä, Juha Rannikko, Katri Westerberg, Anton Westermarck			
Toimitusjohtaja			
Ritva Paavonsalo			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	71	71,1
Liikevoitto	M€	2,8	2,5
Liikevoittoprosentti	%	4	4
Taseen loppusumma	M€	26,2	28,7
Omavaraisuusaste	%	70	75
Nettovelkaantumisaste	%	-64,4	-81,2
Oman pääoman tuotto	%	11,2	12,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	14,1	9,8
Osinkosumma	M€	5	5
Valtion saama osinko	M€	5	5
Investoinnit	M€	2,2	1,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		442	468
Henkilöstö Suomessa 31.12.		442	468
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/2	2/3
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/3	3/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	7,7	7,8
Verojalanjälki Suomessa	M€	7,7	7,8

Yli 70 000 annosta ruokaa joka päivä ympäri Suomen mahdollisimman korkealla kotimaisuusasteella

Sopimuksen mukaisesti Leijona Catering tuottaa Puolustusvoimien ruokahuollon palvelut kaikissa valmiustiloissa. Uuden sopimuksen kesto on kymmenen vuotta ja se voi päättyä aikaisintaan 31.12.2027. Strateginen kumppanuus perustuu tiiviiseen yhteistyöhön. Vuoden 2017 aikana yhtiö luopui liiketoiminnastaan yksityisillä markkinoilla.

Leijona Cateringin liiketoiminta jatkui kannattavana vuonna 2017. Yhtiö jatkoi pitkäjänteistä työtä myös toimintansa asiakaslähtöisyyden ja tehokkuuden parantamiseksi sekä osaamisen kehittämiseksi.

Leijona Cateringin liikevaihto vuonna 2017 oli lähes edellisen vuoden tasolla ja liikevoitto parani. Yhtiön investoinnit olivat 2,2 (1,3) miljoonaa euroa.

Leijona Catering ennakoi liikevaihdon laskevan alkaneella tilikaudella. Liikevaihdon laskuun vaikuttaa muun muassa yksityisillä markkinoilla toimivista ravintoloista luopuminen. Kannattavuuden ennakkoidaan pysyvän edelleen hyvänä.

Vastuullisten toimintatapojen kehittäminen jatkuu

Vastuullisuus on yksi Leijona Cateringin arvoista sekä kiinteä osa yhtiön strategiaa ja liiketoiminnan johtamista. Leijona Cateringin vastuullinen toiminta täyttää ISO 14001- ja OHSAS 18001-standardien vaatimukset. Eettinen ohjeistus, alihankkijoiden eettinen ohjeistus, ympäristöpolitiikka sekä työterveys- ja turvallisuusjärjestelmä konkretisoivat yhtiön yritys vastuutyötä, jota puolestaan ohjaavat yhtiön arvot ja strategia. Yhtiö on muun muassa asettanut selkeät tavoitteet hävikin ja biojätteen vähentämiseen.

Taloudellisesti vahvana yrityksenä Leijona Catering pystyi kantamaan vastuunsa ympäristöstä, vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin ja huolehtimaan henkilöstöstä.

Meritaito Oy

Meritaidon toimialana on vesiväylien hoito, kanavien käyttö ja kunnossapito, ympäristövahinkojen ehkäisemiseen ja torjuntaan liittyvät tehtävät, vesirakentaminen, suunnittelu ja asiantuntijapalvelut, merenmittaus sekä muut vesiväyliin ja rakentamiseen liittyvät tehtävät.

MERITAITO OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Strateginen intressi on tuottaa Merivoimien varautumiseen sekä valmiuteen liittyvät merenmittauspalvelut kaikissa oloissa.			
Hallitus 22.3.2018			
Mats Rosin (pj), Heikki Martela, Sinikka Mustakari, Kari Savolainen, Sanna Sonninen			
Toimitusjohtaja			
Hannu Ylärinne 24.7.2017 lähtien			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	31,2	28,3
Liikevoitto	M€	-3,7	-5,0
Liikevoittoprosentti	%	-11,9	-17,7
Taseen loppusumma	M€	32,5	34,7
Omavaraisuusaste	%	26,5	39,0
Nettovelkaantumisaste	%	177,9	109,6
Oman pääoman tuotto	%	neg.	neg.
Sijoitetun pääoman tuotto	%	neg.	neg.
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	0,4	6,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		219	232
Henkilöstö Suomessa 31.12.		219	232
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	1/5	0/6
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	6,5	6,3
Verojalanjälki Suomessa	M€	6,5	

Toimintaympäristö ja haasteet

Meritaito on toiminut vuodesta 2013 täysin kilpailuilla markkinoilla. Suomessa yhtiö on alansa markkinajohtaja. Meritaito on hakenut kasvua kansainvälisistä hankkeista etenkin merenmittauksessa sekä viittamyynnissä. Vuoden 2017 aikana toteutettiin merenmittaushankkeet Norjan ja Ruotsin merenmittausviranomaisille.

Vuonna 2017 toiminnan merkittävät riskit ja epävarmuustekijät liittyivät etenkin kansainvälisten hankkeiden kannattavaan toteutukseen, kotimaassa liikevaihdon riippuvuuteen suurimmista asiakkaista sekä yleisesti kustannusten hallintaan. Yhtiön liiketoiminta oli tappiollista huolimatta kasvaneesta liikevaihdosta. Tappiota kasvattivat kertaluoteiset kulut liittyen liiketoiminnan kehittämiseen. Myös vuosina 2015 ja 2016 tehdyt merenmittaushankkeisiin liittyvät suuret alusinvestoinnit rasittivat tulosta.

Suunnitelmalliset tehostamistoimenpiteet käynnistettiin vuoden 2017 aikana. Kehittämisen ja tehostamistoimenpiteet kohdistuivat toiminnan kannalta kriittisiin osa-alueisiin ja prosesseihin sisältäen esimerkiksi hankinnat, urakkatarjoukset ja projektiseurannan. Yhtiön käytössä olevia resursseja pyritään käyttämään tehokkaasti ja toimintatapoja ja prosesseja kehittämään. Tavoitteena on asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen kustannustehokkaalla tavalla.

Uusi toimitusjohtaja Hannu Ylärinne aloitti heinäkuussa 2017.

Meritaidon näkymät

Meritaidon tavoitteena on kehittyä johtavaksi merialan Cleantech-yritykseksi Itämeren altaan alueella. Yhtiön tavoitteena on säilyttää väylänpidon ja merenmittauksen volyymi mahdollisimman suurena. Samalla yhtiö jalostaa perustoimintaansa liittyviä palveluja ja asiakkuuksia sekä kehittää Cleantech-sateenvarjon alle uusia älykkäitä ratkaisuja merellisen ympäristön suojaamiseen, kar-toittamiseen ja havainnointiin. Kansainvälisillä markkinoilla yhtiö toimii Seahow brändinimellä.

Motiva Oy

Motiva on asiantuntijayritys, joka kannustaa energian ja materiaalien tehokkaaseen ja kestävään käyttöön. Motiva tarjoaa julkishallinnolle, yrityksille, kunnille ja kuluttajille tietoa, ratkaisuja ja palveluja, joiden avulla ne voivat tehdä resurssitehokkaita, vaikuttavia ja kestäviä valintoja.

MOTIVA OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Varmistaa puolueettomat asiantuntijapalvelut energiatehokkuuden, uusiutuvan energian ja resurssitehokkuuden edistämiseksi.			
Hallitus 22.3.2018			
Anja Kahri (pj), Petteri Kuuva, Jukka Ohtola, Timo Tähtinen, Eeva Vakkilainen			
Toimitusjohtaja			
Hille Hyttiä			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	6,2	6,5
Liikevoitto	M€	0,1	-0,2
Liikevoittoprosentti	%	1	-3
Taseen loppusumma	M€	3,8	3,6
Omavaraisuusaste	%	58	54
Nettovelkaantumisaste	%	-86,8	-84,2
Oman pääoman tuotto	%	3,5	-9,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,8	-8,9
Osinkosumma	M€	0,1	0
Valtion saama osinko	M€	0,1	0
Investoinnit	M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		58	64
Henkilöstö Suomessa 31.12.		58	64
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/3	2/5
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	1,9	2,2
Verojalanjälki Suomessa	M€	1,9	2,2

Motiva kokeilutoimintaan ja osaamiskeskuksen koordinaattoriksi

Motivan liikevaihto laski 3,5 prosenttia edellisestä vuodesta. Edellisellä tilikaudella aloitetut sopeutustoimet saatettiin päätökseen ja liiketulos saatiin kääntymään positiiviseksi. Motivan vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat pysyneet hyvinä. Motiva maksaa osinkoja 100 000 euroa päättyneeltä tilikaudelta.

Valtioneuvoston kanslia ja Motiva työstävät jatkossa yhdessä keinoja kokeilutoiminnan edistämiseksi Kokeilun paikka -alustan avulla. Motiva on valittu myös koordinaattoriksi Keino -hankkeeseen, joka on uusi kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus.

Motiva on antanut kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen

Motiva on valtion kestävä kehityksen yhtiö, joka kannustaa energian ja materiaalien tehokkaaseen ja kestävään käyttöön. Motiva on antanut kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen. Sitoumus käsittää Suomen resurssiviisaan talouden vauhdittamisen materiaalitehokkuussopimuksilla. Motiva Services Oy on vastuullisuusmerkeillään Joutsen-merkki ja EU-ympäristömerkki sitoutunut edistämään kuntien vastuullisia hankintoja.

Energia- ja materiaalitehokkuus ovat keskeisiä keinoja hillitä ilmastonmuutosta kansantaloudessa, yrityksissä ja kotitalouksissa. Motivalla on keskeinen rooli yhteiskunnan resurssitehokkuuden ja sen myötä yritysten kilpailukykyyn parantamisessa.

Nordic Morning Oyj

Uuden strategian mukaiset Nordic Morning -konsernin kolme liiketoiminta-aluetta ovat Nordic Morning, Edita Prima ja Edita Publishing. Nordic Morning liiketoiminta-alue käsittää yhtiön Suomessa että yhtiöitä Ruotsissa. Edita Prima Oy ja Edita Publishing Oy ovat Suomessa.

NORDIC MORNING OYJ			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Ei strategista intressiä			
Hallitus 21.3.2018			
Per Sjödel (pj), Ingrid Jonasson Blank, Pekka Hurtola, Anni Korkiakoski, Anni Ronkainen, Jukka Ruuska			
Toimitusjohtaja			
Anne Årneby			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	93,4	103,4
Liikevoitto	M€	5,9	-14,3
Liikevoittoprosentti	%	6	-14
Taseen loppusumma	M€	48,6	54,6
Omavaraisuusaste	%	46,8	36,6
Nettovelkaantumisaste	%	12,1	30,7
Oman pääoman tuotto	%	22,5	-53,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	23,3	-37,6
Osinkosumma	M€	2	2
Valtion saama osinko	M€	2	2
Investoinnit	M€	0,7	0,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.		548	653
Henkilöstö Suomessa 31.12.		258	263
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m		4/7
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/3	3/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	25,8	33
Verojalanjälki Suomessa	M€	8,8	9,9

Uusi liiketoimintarakenne

Uusi toimintarakenne on jakautunut kolmeen liiketoiminta-alueeseen, joista Nordic Morning liiketoiminta-alue sisältää useita yhtiöitä. Liiketoiminta-alueella toimivat Nordic Morning Finland, Nordic Morning Sweden, Ottoboni Sweden, Nordic Morning Data-Driven Content, Mods Graphic Studio ja CountQuest Interactive. Nordic Morning luo digitaalisia liiketoiminnan ratkaisuja ja datapohjaista markkinointia ja palvelua. Tavoitteena on luoda asiakkaalle kasvua ja asiakasuskollisuutta.

Edita Prima tuottaa personoituja painopalveluja, joiden avulla luodaan automatisoitua asiakasviesintää ja myynnin tukimateriaalia.

Edita Publishing kehittää älykkäitä oppimistapoja sekä informaatiopalveluja käyttäen hyväksi digitaalisuutta ja siältöä uudella tavalla.

Uutena toimitusjohtajana aloitti Anne Årneby 1.1.2017.

Taloudellinen tulos parani

Nordic Morning -konsernin liikevaihto aleni vuonna 2017 ollen 93,4 (103,4) miljoonaa euroa. Suomessa liikevaihto kuitenkin kasvoi päättyen 45,0 (41,1) miljoonaan euroon. Ruotsissa liikevaihto laski 47,8 (61,7) miljoonaan euroon. Ruotsissa keskityttiin kannattavuuden parantamiseen sulkeamalla kannattamattomia liiketoimintoja ja toteutettiin painoliiketoiminnan rakennejärjestelyjä. Järjestelyjen seurauksena konsernin henkilökunnan lukumäärä aleni noin 100 henkilöllä.

Konsernin raportoitu liikevoitto parani merkittävästi päättyen 5,9 (-14,3) miljoonaa euroon. Parannusta tuli 20,2 miljoonaa euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Vuoden 2017 tulosta paransivat osaltaan kertaluonteiset erät, jotka olivat 2,9 (-12,4) miljoonaa euroa. Kertaluonteisen erien yhteisvaikutus tulosparrannuksesta oli siten 15,3 miljoonaa euroa.

Parantunut tulokset kehitys yhdessä kertaluonteisten erien kanssa vahvisti myös konsernin tasetta. Omavaraisuusaste nousi 11 prosenttiyksikköä olleen 47 (36) prosenttia.

Patria Oyj

Patria on kansainvälinen puolustus-, turvallisuus- ja ilmailualan elinkaari- palvelujen ja teknologiaratkaisujen tuottaja. Yhtiön tuotteita ovat lentokoulutus, tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmät, panssaroidut pyöröajoneuvot, kranaatinheitinjärjestelmät ja komposiittirakenteet ilmailuun.

PATRIA OYJ			
Valtion omistusosuus			
50,1 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Turvata puolustusvoimien toiminta tuottamalla välttämättömiä puolustustarvikkeita ja palveluja kaikissa oloissa			
Hallitus 23.3.2018			
Christer Granskog (pj), Harald Aarø, Eirik Lie, Päivi Marttila, Jarle Næss, Ari Puheloinen, Gyrid Skalleberg Ingerø, Kimmo Viertola			
Toimitusjohtaja			
Olli Isotalo			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	467,7	489,9
Liikevoitto	M€	33,9	74,6
Liikevoittoprosentti	%	7,2	15,2
Taseen loppusumma	M€	486,3	491,7
Omavaraisuusaste	%	54,0	58,3
Nettovelkaantumisaste	%	27,6	8,9
Oman pääoman tuotto	%	11,2	28,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	11,9	27,7
Osinkosumma	M€	16,7	31,2
Valtion saama osinko	M€	8,3	15,6
Investoinnit	M€	15,1	12,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		2762	2750
Henkilöstö Suomessa 31.12.		2605	2631
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/9	2/7
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/8	2/6
Kokonaisverojalanjälki	M€	78,3	77,1
Verojalanjälki Suomessa	M€	73,0	77,5

Liiketoiminta ja tilauskanta

Patria-konsernin uusien tilausten arvo tilikaudella 2017 oli 309,5 miljoonaa euroa (268,5 miljoonaa euroa tilikaudella 2016), josta 33 prosenttia (41 prosenttia) Suomen ulkopuolelta.

Konsernin tutkimus- ja kehityksenot olivat tilikaudella 9,4 (7,3) miljoonaa euroa eli 2,0 (1,5) prosenttia liikevaihdosta.

Tavoitteena on edelleen laajentaa puolustusektorille tarjottavia elinkaarentukipalveluita ja tarjota helikopterihuoltopalveluita kansainvälisesti. Toisen kasvusuuntana on järjestelmä- ja integrointi-liiketoiminta, erityisesti tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmien tuotteet ja palvelut.

Tilikauden tärkeitä tapahtumia

Katsauskauden aikana Patrialla oli merkittävä rooli Suomen puolustusvoimien strategisena kumppaninan HX-hävittäjähankkeessa ja valmis-telemassa Laivue 2000-hanketta.

Pilot Training sopi koulutusyhteistyön jatkamisesta Suomen Ilmailuopiston kanssa uudessa koulutuskouluksessa Tampere-Pirkkalan lentokentällä.

Norjan puolustusvoimien logistiikkaorganisaatio valitsi Patrian huoltamaan Norjan puolustusvoimien NH90- ja Bell 412 -helikoptereita.

Patrialle luovutettiin vuoden innovaatiopalkinto Patria Nemo Container -konttiratkaisusta Lontoossa järjestetyssä Future Mortar Systems -konferenssissa.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Patria allekirjoitti sopimuksen Suomen puolustusvoimien Hamina-luokan ohjusveneidä peruskorjauksesta ja elinjakso-päivityksestä noin 170 miljoonalla eurolla.

Helmikuussa kävi ilmi kansainvälisessä markkinoinnissa tapahtunut virhe. Tämän seurauksena yhtiössä käynnistettiin useita korjaavia toimenpiteitä kansainvälisten markkinointikäytäntöjen täsmentämiseksi.

Posti Oyj

Posti on logistiikka- ja postialan palveluyhtiö, joka palvelee sekä henkilö- että pakettiasiakkaita ja julkista sektoria. Yhtiön visio on olla asiakkaan ensisijainen valinta postin, logistiikan ja verkkokaupan palveluissa.

POSTI OYJ			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Postipalvelujen tuottaminen kaikkialla Suomessa			
Hallitus 27.3.2018			
Markku Pohjola (pj), Eero Hautaniemi, Petri Järvinen, Frank Marthaler, Pertti Miettinen, Marja Pokela, Suvi-Anne Siimes, Per Sjödel, Arja Talma			
Toimitusjohtaja			
Heikki Malinen			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	1 647,0	1 607,6
Liikevoitto	M€	-27,5	30,7
Liikevoittoprosentti	%	-1,7	1,9
Taseen loppusumma	M€	1 092,9	1 185,6
Omavaraisuusaste	%	46,2	54,1
Nettovelkaantumisaste	%	-8,8	-13,6
Oman pääoman tuotto	%	-8,0	3,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-3,5	5,4
Osinkosumma	M€	40	60
Valtion saama osinko	M€	40	60
Investoinnit	M€	77,0	92,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.		16 932	18 519
Henkilöstö Suomessa 31.12.		13 592	14 140
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/6	3/7
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/6	4/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	312,7	354,8
Verojalanjälki Suomessa	M€	267,8	308,0

Taloudellinen kehitys vuonna 2017

Postin liikevaihto kasvoi 2,5 prosenttia vuoden 2017 aikana ja oli 1647,0 (1 607,6) miljoonaa euroa. Yhtiön raportoitu liikevoitto oli negatiivinen -27,5 (30,7) miljoonaa euroa. Erityiserät heikensivät tulosta 69,9 (16,4) miljoonalla eurolla. Erityiseriin sisältyy Venäjällä suljettavien varastojen vuokrasopimuksiin liittyvä varaus 18,2 miljoonaa euroa sekä OpusCapitan rakennejärjestelyjen yhteydessä tehtyyn arvioon perustuva 33,9 miljoonan euron arvonalennus. Oikaistu liiketulos oli 42,4 (47,1) miljoonaa euroa.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta kasvoi vuonna 2017 ja 96,0 (63,1) miljoonaa euroa. Posti maksoi osinkoa 60,0 miljoonaa vuonna 2017 edellisvuoden tuloksesta. Konserni tase säilyi vahvana ja nettovelkaantumisaste oli -8,8 (-13,6) prosenttia.

Yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia lähetyksiä oli 5,5 (5,6) prosenttia kaikista Postin lähetyksistä. Yleispaöveluvelvoitteen alaisen toiminnan osuus oli 136,7 (135,9) miljoonaa euroa eli 8,3 (8,5) konsernin liikevaihdosta.

Konsernin toimintaympäristö ja strategia

Postin toimintaympäristö on suuressa muutoksessa. Kuluttajakäyttäytymisen muutokset, digitalisaation kiihtyminen, kaupan murros, verkkokaupan nopea kasvu, markkinan kireä kilpailutilanne ja teknologian kehittyminen haastavat Postia. Yhtiölle on tärkeää parantaa jatkuvasti asiakastytyväisyyden ja -kokemuksen laatua. Se on tärkeää myös kilpailukyvyyn ja kannattavuuden turvaamisessa. Jatkuva uudistuminen on välttämätöntä perinteisten postitoimitusten vähentyessä.

Postin hallitus on hyväksynyt strategian vuosille 2018–2020. Strategian ytimenä on neljä tavoitetta, joilla yhtiö pyrkii vastaamaan postialan käynnissäolevaan murrokseen. Näm neljä tavoitetta ovat: menestyminen verkkokaupassa, kirjeen pitäminen tärkeänä asiakkaalle, Postin palvelukulttuurin uudistaminen sekä digitalisaation hyödyntäminen Postin palvelujen parantajana.

Raskone Oy

Raskone tuottaa asiakkailleen hyötyajoneuvojen elinkaaripalveluja, ja se on Suomen suurin hyötyajoneuvojen kunnossapitoon erikoistunut yritys. Raskone toimii 19 paikkakunnalla ympäri Suomessa. Toiminta perustuu monimerkkiosaamiseen, ja yhtiö on merkkiriippumaton.

RASKONE OY			
Valtion omistusosuus			
85 % (Governia Oy 15 %)			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Ei ole			
Hallitus 28.2.2018			
Kai-Petteri Purhonen (pj), Sinikka Mustakari, Ilpo Nuutinen, Anu Ora, Klaus Sundström			
Toimitusjohtaja			
Timo Seppä			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	60,7	65,5
Liikevoitto	M€	0,4	0,1
Liikevoittoprosentti	%	0,7	0,1
Taseen loppusumma	M€	19,9	21,7
Omavaraisuusaste	%	18,3	15,4
Nettovelkaantumisaste	%	156,0	145,5
Oman pääoman tuotto	%	8,9	1,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	4,0	1,3
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	1,0	0,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		466	492
Henkilöstö Suomessa 31.12.		466	492
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	1/5	1/4
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	20,7	23,0
Verojalanjälki Suomessa	M€	20,7	23,0

Liikevoitto parani vaikka liikevaihto laski

Raskoneen liikevaihto jäi vuonna 2017 noin seitsemän prosenttia edellisvuotta alhaisemmaksi. Päälimmäinen syy liikevaihdon laskuun oli vuoden alussa toteutunut Helsinki-Vantaan lentokentällä toimineen korjaamon liiketoiminnan myynti korjaamon suurimmalle asiakkaalle Swissport Oy:lle.

Liikevaihdon laskusta huolimatta yhtiö kykeni parantamaan liikevoittoa. Tilikauden tulokseen sisältyy 0,6 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä.

Maantiiliikenteen kuljetussuoritukset, joka on Raskoneen liiketoiminnan kannalta oleellinen indikaattori, kasvoivat vuoden aikana noin viisi prosenttia.

Valtio luopui Raskoneen omistuksesta

Valtio on maalikuussa 2018 loppuun saatetun järjestelyn myötä luopunut omistuksestaan Raskone Oy:ssä. Yhtiö siirtyi suomalaisen monialakonserni Lease Deal Group Oyj:n omistukseen. Samalla kaupalla valtion omistama erityistehtävayhtiö Governia Oy luopui Raskone-omistuksestaan.

Suomen Lauttaliikenne Oy

Suomen Lauttaliikenne vastaa sekä lautta- että yhteysalusliikenteestä kautta Suomen yhteensä 44 reitillä. Yhtiön kyydissä kul- ki vuonna 2017 noin 4 miljoonaa ajoneu- voa. Yhtiön suurin asiakas on Varsinais- Suomen ELY-keskus, joka vastaa reittien kilpailutuksesta.

SUOMEN LAUTTALIIKENNE OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Lossi- ja lauttapalveluiden varmistaminen osana yleistä tieverkkoa			
Hallitus 22.3.2018			
Juha Heikinheimo (pj), Pekka Hurtola, Kati Niemelä, Matti Pajula, Annika Parkkonen			
Toimitusjohtaja			
Mats Rosin			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	52,1	50,8
Liikevoitto	M€	9,3	9,4
Liikevoittoprosentti	%	18	19
Taseen loppusumma	M€	61,7	58,9
Omavaraisuusaste	%	75	76
Nettovelkaantumisaste	%	-33	-34
Oman pääoman tuotto	%	16,8	17,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	21,0	22,1
Osinkosumma	M€	6	6
Valtion saama osinko	M€	6	6
Investoinnit	M€	6,7	10,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		309	301
Henkilöstö Suomessa 31.12.		309	301
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/5	2/6
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	20,5	21,1
Verojalanjälki Suomessa	M€	20,5	21,1

Vakaa tulokset kehitys jatkui

Yhtiön liiketoiminta jatkui edellisten vuosien ta- paan vakaana ja kannattavana. Yhtiö kasvatti lii- kevaihtoaan hieman ja liikevoitto pysyi lähes edel- lisen kauden tasolla. Yhtiön panostukset ympäris- tövastuuseen sekä kaluston vastuulliseen uudista- miseen konkretisoituivat, kun hybridilautta Elekt- ra otettiin kertomusvuonna liikennöintiin reitillä Parainen-Nauvo. Yhtiö pyrkii myös jatkossa kehit- tämään sähkön käyttöä maantielaautojen energia- lähteenä. Yhtiön kaluston keski-ikä on suhteelli- sen korkea, joten kaluston hallittu uudistaminen on edelleen yhtiön liiketoiminnan kehittämisen keskiössä. Vuonna 2017 yhtiön investoinnit olivat 6,7 (10,4) miljoonaa euroa.

Tilaukanta on yhtiön historian aikana aina ollut vahva ja yhtiön liiketoiminta siten hyvin tuottoi- saa ja vakaata. Yhtiön sopimuskanta on kuiten- kin laskenyt pienemmäksi kuin aikaisemmin, jo- ten vastaisuudessa korostuu voimakkaasti uusien palvelukonseptien kehitys sekä sisäisen tehokkuu- den parantaminen. Myös tehdyt siltpäätökset tu- levat näkymään yhtiön tuottojen laskuna tulevi- na vuosina. Kilpailun kiristyminen on yksi yhtiön merkittävimmistä haasteista. Yhtiö päivitti strate- giaansa, joka vastaa tulevaisuuden mahdollisuu- siin ja haasteisiin.

Tällä hetkellä reittien kilpailutuksesta vastaa Var- sinais-Suomen ELY-keskus, mutta maakuntuu- distuksen myötä reittien kilpailutusprosessi voi muuttua merkittävästikin ja vaikuttaa tilaaja- organisaation pirstaloitumiseen.

Ympäristöystävällisyyttä kehitettiin

Suomen Lauttaliikenteen osalta yritys vastuussa korostuu alus- ja matkustajaturvallisuus, korkea laatu ja toimintavarmuus sekä ympäristöystäväl- lisyys. Yhtiö on erityisesti panostanut aluskalus- ton ympäristövastuullisuuteen sekä ECO-driving- koulutukseen. On todennäköistä, että tulevaisuu- dessa kilpailutuksissa tullaan korostamaan aiem- paa enemmän ympäristön huomioimista ja ener- giatehokkuutta, jolloin yhtiön osaaminen ja kalus- to muodostaisi kilpailuetua.

Suomen Rahapaja Oy

Suomen Rahapaja valmistaa käyttö- ja juhlarahoja sekä aihioita. Suurin osa yhtiön tuotannosta menee vientiin. Tärkeimmät markkina-alueet ovat Eurooppa, Aasia, Afrikka ja Latinalainen Amerikka. Yhtiö on yksi maailman johtavista kolikkoviejistä. Asiakkaita ovat pääasiassa eri maiden keskuspankit sekä rahapajat globaalisti.

SUOMEN RAHAPAJA OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Ei strategista intressiä			
Hallitus 28.3.2018			
Kaisa Vikkula (pj), Pekka Leskinen, Päivi Nerg, Petri Vihervuori, Ari Viinikkala			
Toimitusjohtaja			
Jonne Hankimaa			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	85,0	66,6
Liikevoitto	M€	-1,8	-1,6
Liikevoittoprosentti	%	-2,1	-2,5
Taseen loppusumma	M€	59,4	64,8
Omavaraisuusaste	%	44,3	45,0
Nettovelkaantumisaste	%	86,5	78,9
Oman pääoman tuotto	%	-8,0	-7,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-3,4	-2,9
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	1,2	2,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.		174	173
Henkilöstö Suomessa 31.12.		62	65
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/3	4/2
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	3/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	-2,0	0,9
Verojalanjälki Suomessa	M€	-1,7	0,2

Taloudellinen kehitys vuonna 2017

Konsernin liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta. Vuoden 2017 liikevaihto oli 85,0 (66,6) miljoonaa euroa. Liikevoitto ennen konserniliikearvon poistoa oli positiivinen, mutta liikevoitto oli -1,9 (-1,6) miljoonaa euroa negatiivinen. Konserniliikearvon poisto on 1,9 miljoonaa euroa vuodessa ja konserniliikearvon määrä taseessa on 5,9 miljoonaa euroa. Konsernin tilikauden tulos oli -2,3 (-2,2) miljoonaa euroa.

Konsernin negatiivisesta tuloksesta huolimatta yhtiön omavaraisuusaste on säilynyt tyydyttävällä tasolla ollen 44 (45) prosenttia. Tähän on osaltaan vaikuttanut taseen pienentyminen, mikä ei kuitenkaan ole kestävä ratkaisu. Yhtiön investoinnit olivat 1,2 (2,2) miljoonaa euroa, mikä on ollut selektiivinen taso. Liiketoiminnallisen tuloksen parantamiseksi Suomen Rahapaja jatkaa uudistusohjelman toteuttamista.

Toimintaympäristö

Toimialalle kilpailu on kovaa mikä vaikuttaa katteisiin alentavasti. Kansainvälisille markkinoille on erityisesti aiholiiketoimintaan tulossa mukaan uusia toimijoita mm. Kiinasta, mikä lisää kilpailua entisestään. Ahiomarkkinoilla on sekä ylikapasiteettia ja toisaalta kysyntäpiikit voivat aiheuttaa pullonkauloja. Käyttörahaliketoiminnassa käyttöasteen vaihtelu kuvastaa alan syklisyyttä, mikä johtuu keskuspankkien hankintasykleistä. Suomen Rahapajan liiketoiminta on voimakkaasti projektiliiketoimintaa. Maailmanlaajuinen ylikapasiteetti sekä toimijoiden erilaiset lähtökohdat tekevät liiketoimintakentästä haastavan.

Kansainvälisestä toimintaympäristöstä johtuen vastuullinen toiminta korostuu Suomen Rahapajan toiminnassa. Yhtiöllä on asiakkaita neljällä mantereella sekä aktiivinen ja lähellä asiakkaita toimiva edustajaverkosto. Lisäksi yhtiö ostaa raaka-aineita valikoiduilta toimittajilta ympäri maailmaa. Suomen Rahapajalla on käytössä liiketoiminnan eettiset ohjeet. Yhteistyökumppaneita koskevat vastuullisuusvaatimukset on kirjattu Business Partner Code of Conductiin.

Suomen Siemenperunakeskus Oy

Suomen Siemenperunakeskus Oy (SPK) on kotimaista siemenperunaa tuottava yritys, jonka toimialana on perunalajikkeiden siemenaineiston puhdistus ja ylläpito sekä perus- ja sertifioitujen siemenen tuotanto, pakkaus ja markkinointi.

SUOMEN SIEMENPERUNAKESKUS OY			
Valtion omistusosuus			
22 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Kasvinterveyden edistäminen ja huoltovarmuuden ylläpito tuottamalla tervettä ja Suomen olosuhteisiin soveltuvaa siemenperuna-ainesta.			
Hallitus 1.3.2018			
Ossi Paakki (pj), Lars Jussila, Antti Lavonen, Pentti Lähteenoja, Kauko Matinlauri, Jyrki Siira			
Toimitusjohtaja			
Paula Ilola			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	3,2	2,8
Liikevoitto	M€	0,0	0,1
Liikevoittoprosentti	%	0,0	3,7
Taseen loppusumma	M€	3,4	3,3
Omavaraisuusaste	%	62,1	66,2
Nettovelkaantumisaste	%	52,1	41,4
Oman pääoman tuotto	%	-2,6	6,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-1,0	5,1
Osinkosumma	M€	0,0	0,0
Valtion saama osinko	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		14	14
Henkilöstö Suomessa 31.12.		14	14
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	4/3	4/3
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	0/6	0/6
Kokonaisverojalanjälki	M€	0,0	0,0
Verojalanjälki Suomessa	M€	0,0	0,0

Uusien menetelmien kaupallistaminen

Siemenperunakeskuksen tärkein tuotantoalue kattaa Tyrnävän ja Limingan kunnat. Alue sijaitsee Euroopan unionin tunnustamalla korkealaatuisen siemenperunatuotannon High Grade laatuvoimikkeella. Tämän lisäksi Siemenperunakeskuksella on tuotantoa tarkkaan valituilla sopimus-tiloilla ympäri Suomen.

SPK:n tilikauden 1.8.2016–31.7.2017 liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 14,5 prosenttia johdettua edellisestä lyhyemmästä 8 kuukauden pituisesta tilikaudesta. Liiketulos jäi tappiolliseksi.

Yhtiön näkymät ovat vakaat, mutta marginaalit ovat pienet. Yhtiön tulos on täysin riippuvainen perunan kasvukaudesta ja lajikkeiden markkinakehityksestä. SPK pyrkii uusien menetelmien avulla lisäämään liikevaihtoaan ja parantamaan kannattavuuttaan.

Yhtiö on jatkanut siemenperunan tuotantoon liittyvän aeroponisen menetelmän kehittämistä ja kaupallistamista. Uuden menetelmän ansioita uudet, lupaavat perunalajikkeet saadaan nopeammin Suomen markkinoille kotimaisista siemenkannoista ja riippuvuus ulkomaisista kantasemenistä vähenee. Menetelmä on herättänyt myös paljon kansainvälistä huomiota.

Kasvitautilien ehkäiseminen ja huoltovarmuus

SPK toteuttaa yritysvastuuta kasvitautilien ehkäisemisen ja huoltovarmuuden edistämisen kautta. Yhtiö osallistuu perunan viljelyä ja kasvitauteja koskeviin alueellisiin ja valtakunnallisiin tutkimuksiin.

Suomen Viljava Oy

Suomen Viljava Oy on Suomen suurin viljan ja agri-bulk -raaka-aineiden käsittelyyn ja varastointiin erikoistunut yritys. Se tarjoaa varastointi- ja käsittelypalveluja sekä kotimaassa että vienti-, tuonti- ja transitokaupassa toimiville yrityksille.

SUOMEN VILJAVA OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Strateginen intressi on kilpailuneutraalilla tavalla varmistaa viljan varastointi- ja käsittelymarkkinoiden toimivuus sekä ruokaketjun huoltovarmuuteen ja EU:n interventiotointaan liittyvien tehtävien häiriöttömyys.			
Hallitus 29.3.2018			
Petri Alava (pj), Thomas Isaksson, Esko Pyykkönen, Helena Tammi, Tanja Viljanen			
Toimitusjohtaja			
Pasi Lähdetie			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	16,7	17,5
Liikevoitto	M€	4,4	4,0
Liikevoittoprosentti	%	26,5	22,9
Taseen loppusumma	M€	27,2	25,2
Omavaraisuusaste	%	74,2	78,6
Nettovelkaantumisaste	%	23,1	0,0
Oman pääoman tuotto	%	18,4	16,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	18,6	17,9
Osinkosumma	M€	3,3	3,3
Valtion saama osinko	M€	3,3	3,3
Investoinnit	M€	7,6	4,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.		62	74
Henkilöstö Suomessa 31.12.		62	74
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	1/2	1/2
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	4,4	5,4
Verojalanjälki Suomessa	M€	4,4	5,4

Yhtiö panostaa kasvuun

Suomen Viljava sai vuoden 2017 aikana valmiiksi yhtiön 15-vuotisen historian suurimmat investoinnit. Vuoden investointisumma 7 miljoonaa euroa on suurin yhtiön historiassa. Tehdyillä investoinneilla vastataan asiakkaiden odotuksiin ja markkinoiden muutoksiin sekä kehitetään valmuksia kansallisten poikkeustilanteiden varalle. Investoinnit kohdistuivat tehokkaampaan laivanlastauslaitteistoon, uuteen varastotilaan sekä kuvauspalveluihin.

Satamainvestoinnit ja lastausinvestoinnit tulevat markkinatarpeeseen kun laivojen koko kasvaa viljan vienninlisääntyessä Pohjois-Afrikkaan ja Kaukoitään. Kotimaisen tilakoon kasvaminen merkitsevät kuivauspalvelujen kasvua.

Suomen Viljava haluaa panostaa kasvuun lisäämällä markkinaosuutta viljan vienti- ja tuontiläivauksissa sekä bioenergiatuotteiden varastoinnissa ja käsittelyssä. Lisäksi yhtiö vastaa kasvi-proteiinipohjaisten elintarvikkeiden kysynnän kasvuun panostamalla härkäpapu- ja herne-proteiinituotteiden valmistukseen.

Suomen Viljavan taloudellinen kehitys

Viljan varmuusvarastoja vähennettiin merkittävästi valtioneuvoston päätöksen pohjalta vuosien 2015 ja 2016 aikana. Varmuusvarastoidun viljavolyymien vähenemisen vaikutukset Viljavan liikevaihtoon ovat vuositasolla lähes 2 miljoonaa euroa (yli 10 prosenttia liikevaihdosta). Yhtiön liikevaihto aleni -4,6 (-11,1) prosenttia tilikauden 2017 aikana. Yhtiö pyrkii hakemaan kasvua kohdennetuilla investoinneilla. Liikevaihdon laskua on kompensoinut parantunut kannattavuus. Yhtiö liikevoittoprosentti oli 26,3 (22,9) ja pääoman tuottoasteet olivat yli 15 prosenttia.

Vaikka yhtiö investointiaste oli yli 40 prosenttia tilikaudella 2017, on yhtiön tase säilynyt erittäin vahvana. Suomen Viljavan omavaraisuusaste oli 74,3 (78,6) prosenttia. Yhtiö jakaa 89,8 (100,6) prosenttia tilikauden tuloksesta osinkoina.

Tapio Oy

Tapio tarjoaa ratkaisuja metsien ja luonnon kestävään, vastuulliseen ja monipuoliseen käyttöön. Tapio-konserniin kuuluu valtiolle asiantuntijapalveluita tuottavan emoyhtiön lisäksi Metsäkustannus Oy sekä Tapio Silva Oy, jonka liiketoimintakokonaisuuteen kuuluu asiantuntijapalveluiden lisäksi siementuotantoliiketoiminta.

TAPIO OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Varmistaa metsätalouden käyttöön suomalaisiin olosuhteisiin sopivaa ja hyvänlaatuista metsäpuiden siemenainestoa, niin että pitkän aikavälin huoltovarmuus huomioidaan			
Hallitus 23.3.2018			
Timo Piekkari (pj), Harri Lauslahti, Tuula-Riitta Markkanen, Matti Mäkelä, Marja Pokela			
Toimitusjohtaja			
Panu Kallio			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	9,8	9,0
Liikevoitto	M€	0,7	-0,4
Liikevoittoprosentti	%	7	-5
Taseen loppusumma	M€	15,2	14,7
Omavaraisuusaste	%	65,0	62,5
Nettovelkaantumisaste	%	-55,6	-39,8
Oman pääoman tuotto	%	6,6	-4,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	7,6	-3,9
Osinkosumma	M€	0,3	0
Valtion saama osinko	M€	0,3	0
Investoinnit	M€	0,1	0,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		57	56
Henkilöstö Suomessa 31.12.		57	56
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/3	3/3
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/2	3/1
Kokonaisverojalanjälki	M€	1,9	1,3
Verojalanjälki Suomessa	M€	1,9	1,3

Selkeä tulospaarannus

Muutaman kannattavuudeltaan heikohkon vuoden jälkeen yhtiön tavoitteena oli kaikkien liiketoiminta-alueiden kannattavuuden parantaminen ja kiinteiden kulujen karsiminen. Yhtiö onnistui sekä kasvattamaan liikevaihtoaan että kulujen karsinnassa, mikä nosti liiketuloksen viime vuodesta selkeästi voitolliseksi. Osana toimintojen tehostamista yhtiö aloitti myös konsernin rakenteen tiivistämisen. Yhtiön kehitystä on tukenut metsäbiotalouden toimintaympäristön myönteinen kehitys. Haasteita toimintaympäristöön tuo kilpailun kiristyminen ja paineet julkisen rahoituksen kehityksessä.

Yhtiö päivitti myös strategiaansa, joka nojautuu vahvasti digitaalisuuteen. Yhtiö määritteli neljä keskeistä liiketoiminta-alueita; konsultointi, digitaaliset ratkaisut, siementuotanto ja media. Tapio panostaa jatkossakin voimakkaasti tuote- ja palvelukehitykseen ja tavoittelee kannattavaa kasvua sekä asiakaskunnan laajentamista. Digitalisaatio tulee muovaamaan voimakkaasti metsäsektoria ja metsätalouden toimintatapoja. Tapion liikevaihdosta Media-liiketoiminta-alue muodostaa 43 prosenttia, joten digitalisaation hyödyntämisen etulaineilla oleminen on tulevaisuuden menestyksen elinehto myös omistajan näkökulmasta. Median lisäksi digitalisaatio näkyy esimerkiksi avoimen metsävara- ja paikkatiedon hyödyntämisenä sekä metsänhoidon suosituksen digitalisoimisena.

Kestävän kehityksen painoarvo kasvaa toimintaympäristössä

Tapion merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat välillisiä. Merkittävimmin välillisinä vaikutuksina osaltaan ovat esimerkiksi ilmastonmuutoksen hillitseminen ja puunkäytön lisääminen vastuullisesti sekä metsätalouden ympäristövaikutusten minimoiminen. Yhtiön oman toiminnan vastuullisuustavoitteet kohdistuivat asiakaskokemuksen parantamiseen sekä henkilöstön kehittämiseen ja hyvinvointiin. Asiakastyytyväisyys ja henkilöstötyytyväisyys säilyivät hyvällä tasolla.

Vapo Oy

Vapo on asiantuntijaorganisaatio, joka toimittaa energia-asiakkailleen turvetta ja puupolttoainetta. Vapo tuottaa myös itse lämpöä ja sähköä näistä paikallisista raaka-aineista. Vapon tuotevalikoimaan kuuluvat myös Kekkilä ja Hasselfors Garden puutarhatuotteet ja ympäristöliiketoimintaratkaisut.

VAPO OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Varmistaa kotimaisten polttoaineiden saatavuus energiatuotantoon kaikissa olosuhteissa.			
Hallitus 9.10.2017			
Jan Lång (pj), Tuomas Hyyryläinen, Juhani Järvelä, Risto Kantola, Pirta Mikkonen, Minna Pajumaa, Minna Smedsten, Markus Tykkyläinen			
Toimitusjohtaja			
Vesa Tempakka			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	392,1	459,8
Liikevoitto	M€	20,0	8,6
Liikevoittoprosentti	%	5,1	1,9
Taseen loppusumma	M€	812,4	795,0
Omavaraisuusaste	%	43,0	37,6
Nettovelkaantumisaste	%	79,4	127,2
Oman pääoman tuotto	%	2,6	-1,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,0	1,7
Osinkosumma	M€	4,0	4,0
Valtion saama osinko	M€	2,0	2,0
Investoinnit	M€	39,6	38,5
Henkilöstö yhteensä 31.12.		776	916
Henkilöstö Suomessa 31.12.		516	654
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/9	2/11
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/5	2/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	40,5	35,6
Verojalanjälki Suomessa	M€	28,7	23,2

Polttoainevarastot ovat riittäneet

Tilikaudella 1.5.2016–30.4.2017 Vapon kannattavuus parani ja taseen keventämistoimenpiteissä onnistuttiin, mikä näkyi vahvana kassavirtana. Tätä tuki myös pienennetyt varastot pelletissä ja metsähakkeessa, sekä huonon turvetuotantosäntänsä seurauksena ennakoitua pienemmät varastot energiaturpeessa.

1.5.2017 alkaneella tilikaudella Vapon liikevaihdon odotetaan ylittävän edellisen vuoden vertailukelpoisen liikevaihdon. Liikevoiton odotetaan paranevan selvästi vertailuvuodesta, mikäli lämmityskausi jatkuu normaalina. Uudet liiketoiminnot eivät vielä tuota merkittävää liikevaihtoa kuluvalle tilikaudella.

Vapon liiketoiminta perustuu jatkossa kolmen liiketoiminta-alueen pohjalle, jotka ovat Energia, Kasvualustat ja Uudet liiketoiminnot. Uusista liiketoiminnoista Vapo Fibers kehittää turpeesta tulevaisuuden materiaaleja muun muassa pakkaus- ja rakennusteollisuuden tarpeisiin. Vapo Carbonsin tavoitteena on tuottaa turpeesta aktiivihiiltä uudessa tuotantolaitoksessa.

Loppuvuodesta 2017 käynnistynyt Vapon ylimääräisen maaomaisuuden myynti on lähtenyt hyvin käyntiin.

Yritysvastuu – osa jokapäiväistä toimintaa

Vapon vastuullisuus painottuu ympäristövastuuseen ja toimenpiteisiin, joilla yhtiö on minimoinut ympäristö- ja vesistövaikutuksiaan.

Vapon tavoitteena on työtaturmien minimoiminen. Tilikauden aikana tapaturmien määrä suhteutettuna työtunteihin puolittui ja työturvallisuushavaintojen määrä yli kaksinkertaistui.

Vapo on johtava bioenergian kehittäjä Suomessa ja Itämeren alueella. Suomessa käytettävästä energiasta tuontipolttoaineiden osuus on noin 70 prosenttia. Turpeen osuus Suomessa käytettävästä kokonaisenergiasta on noin 4 prosenttia, mikä tekee siitä tärkeän kotimaisen energian lähteen.

VR-Yhtymä Oy

VR on matkustuksen, logistiikan ja infran palveluyritys, joka toimii Suomen lisäksi mm. Ruotsissa ja Venäjällä. Yhtiön liiketoiminnot ovat matkustajaliikenteestä huolehtiva VR, logistiikkaa harjoittava VR Transport ja infrarakentamiseen erikoistunut VR Track. Matkustajaliikenteeseen kuuluu junaliikenteen lisäksi linja-autoliikennettä.

VR-YHTYMÄ OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi			
Riittävän rautatieliikenteen jatkuvuuden varmistaminen			
Hallitus 12.4.2018			
Hannu Syrjänen (pj), Heikki Allonen, Pekka Hurtola, Roberto Lencioni, Tuija Soanjärvi, Kirsi Sormunen, Maija Strandberg			
Toimitusjohtaja			
Rolf Jansson			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	1251,5	1186,7
Liikevoitto	M€	110,3	43,3
Liikevoittoprosentti	%	8,8	3,6
Taseen loppusumma	M€	1817,8	2002,2
Omavaraisuusaste	%	67,4	68,8
Nettovelkaantumisaste	%	5,9	-1,7
Oman pääoman tuotto	%	6,1	1,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	7,4	3,0
Osinkosumma	M€	100	190*
Valtion saama osinko	M€	100	190*
Investoinnit	M€	129,0	101,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		7540	7898
Henkilöstö Suomessa 31.12.		7113	7428
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	1/8	3/7
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	306,4	301,8
Verojalanjälki Suomessa	M€	293,5	291,6

* Sisältää pääomanpalautusta 100 miljoonaa euroa

Liikevaihto kääntyi kasvuun

VR:n panostukset junamatkailun suosion kasvatamiseksi näkyivät matkustusmäärien kasvuna. Kotimaan kaukoliikenteessä kasvua oli kahdeksan prosenttia. Matkustajaliikenteen liikevaihto kasvoi hyvän kysynnän seurauksena yli yhdeksän prosenttia. Liikevaihdon kasvu muissa liiketoiminnoissa oli kolmen prosentin luokkaa.

Konsernin liikevoitto parani selvästi edellisvuodesta. Matkustajaliikenteen tulospaannuksen taustalla olivat matkamäärien kasvu ja niiden myötä parantunut junien täyttöaste. Logistiikassa hintataso aleni, mikä johti kannattavuuden lievään heikkenemiseen suuremmista kuljetusvolyymeista huolimatta. VR Track paransi kannattavuuttaan huomattavasti, kun edellisvuonna heikosti menestynyttä Ruotsin liiketoimintaa koskenut muutosohjelma vietiin läpi.

VR investoi lähes 80 miljoonaa euroa uuteen junakalustoon. Tärkeimpinä investointikohteina olivat matkustajaliikenteen ohjausvaunut, kaksikerrosvaunut sekä sähköveturit. Konsernin tase ja rahoitusasema säilyivät vahvana.

Rautateiden henkilöliikenteen kilpailu avataan

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) kertoi loppukesästä, että matkustajaliikenne avataan kilpailulle nopeutetussa aikataulussa. Ensimmäisenä kilpailutetaan Etelä-Suomen taajamajunaliikenne. Aiemmin ilmoitettu pääkaupunkiseudun lähiliikenteen kilpailutus etenee HSL:n johdolla siten, että kilpailutettu liikenne käynnistyy vuonna 2021.

LVM:n kilpailutuksen valmisteluun liittyy oleellisenä osana yhtiöjärjestelyjä, joilla VR:stä on tarkoitus eriyttää kiinteistöihin, kunnossapitoon ja kalustoon liittyviä toimintoja erityistehtävayhtiöihin. Yhtiöjärjestelyillä on toteutuessaan merkittävä vaikutus VR-konserniin.

VR jatkoi vastuullisuuden määrätietoista kehittämistä. Asiakaslähtöisyys on vastuullisuuden keskeinen teema kaikissa liiketoiminnoissa. Ympäristölupausten ja turvallisuuden osalta kehitys oli taseista.

12 Erityistehtävayhtiöt

Air Navigation Services Finland Oy

Air Navigation Services Finland Oy (ANS Finland) vastaa Suomen ilmatilan käytön hallinnasta sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalveluista Finavian omistamilla sekä Lappeenrannan, Seinäjoen ja Mikkelin lentoasemilla Suomessa. Yhtiöllä on myös lentopelastuksen ja aluevalvonnan tehtäviä.

AIR NAVIGATION SERVICES FINLAND OY		
Valtion omistusosuus		
100 %		
Omistajaohjaus		
Liikenne- ja viestintäministeriö		
Omistuksen strateginen intressi		
Ylläpitää ja kehittää valtion lentoreittijärjestelmää sekä lähi- ja lähestymislennonjohdon palveluja siviili- ja sotilasilmailun tarpeita varten sekä tarjota lennonvarmistuspalveluja Suomessa ja ulkomailla		
Hallitus 2018		
Pertti Korhonen, pj (alkaen 10.10.2017), Teemu Penttilä (alkaen 17.3.2017), Asta Sihvola-Punkka (alkaen 17.3.2017)		
Toimitusjohtaja		
Raine Luojus		
Tunnuslukuja	2017	2016
Liikevaihto	M€	63,9
Liikevoitto	M€	9,3
Liikevoittoprosentti	%	14,5
Taseen loppusumma	M€	38,6
Omavaraisuusaste	%	42,8
Nettovelkaantumisaste	%	-9,1
Oman pääoman tuotto	%	42,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	44,5
Osinkosumma	M€	0
Valtion saama osinko	M€	0
Investoinnit	M€	7,9
Henkilöstö yhteensä 31.12.		456
Henkilöstö Suomessa 31.12.		456
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	0/9
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	1/2
Kokonaisverojalanjälki	M€	19,6
Verojalanjälki Suomessa	M€	19,6

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017

ANS Finland on valtion kokonaan omistama osakeyhtiö, jonka omistajaohjauksesta vastaa liikenne- ja viestintäministeriö.

Yhtiö aloitti toimintansa 1.4.2017, jolloin Finavia Oyj:n koko lennonvarmistusliiketoiminta sekä lennonvarmistuskoulutusta tarjoava Avia College siirtyivät perutettuun yhtiöön.

Yhtiön liikevaihto vuodelta 2017 oli 63,9 milj. euroa ja liikevoitto oli 9,3 milj. euroa.

ANS Finland on ensimmäisenä toimintavuotenaan onnistuneesti jatkanut työn tuottavuuden parantamista, sillä yhtiön palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa 435 henkilöä, kun joitakin vuosia aikaisemmin samoja tehtäviä hoiti yli 600 henkilöä. Tuottavuuden lisääntyminen näkyy myös asiakasmaksuissa.

ANS Finlandilla on marraskuussa 2017 hyväksytty uusi strategia, johon henkilöstö toi laajasti oman näkemyksensä. Yhtiö pyrkii strategiansa mukaisesti liiketoiminnan kasvattamiseen kehittämällä nykyisiä tuotteita ja myymällä niitä entistä aktiivisemmin, parantamalla kustannustehokkuutta sekä tarjoamalla muille toimijoille uudenlaisia liiketoimintamahdollisuuksia.

ANS Finlandin laadullisena tavoitteena on, ettei sen lennonjohtojärjestelmä tuottaisi lainkaan viiveitä. Yhtiö saavutti tämän tavoitteen vuonna 2017.

Yritysvastuu

Yritysvastuu on ANS Finlandin toiminnan luonteesta johtuen luonnollinen osa yhtiön toimintakulttuuria ja yhtiön identiteettiä. Yritysvastuutyötä ohjaavat konkreettisesti yhtiön arvot, strategia, riskienhallintapolitiikka, valtioneuvoston ohjeistus sekä lennonvarmistusalan kansainvälinen regulaatio. Yhtiö noudattaa palkitsemisessa valtioneuvoston vahvistamia palkitsemista valtionyhtiöissä koskevia ohjeita.

A-Kruunu Oy

A-Kruunu Oy on kokonaan valtion omistama yleishyödyllinen vuokratalorakennuttaja. Yhtiön rakennuttamistoiminta käynnistyi vuonna 2014. Yhtiöllä oli vuoden 2017 lopussa 497 kohtuuhintaista asuntoa ja sen tavoitteena on vuosittain rakentaa noin 400 uutta kohtuuhintaista vuokra-asuntoa Helsingin seudulla.

A-KRUUNU OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Ympäristöministeriö			
Omistuksen strateginen intressi			
Rakennuttaa normaaleja kerkotukivuokra-asuntoja omaan omistukseen Helsingin seudulle kohtuullisilla kustannuksilla ja vuokratasolla.			
Hallitus 15.3.2018			
Hannu Puttonen (pj), Ari Eschner, Sinikka Mustakari, Eero Saastamoinen			
Toimitusjohtaja			
Jari Mäkimattila			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	3,6	1,9
Liikevoitto	M€	0,8	0,2
Liikevoittoprosentti	%	23,5	10,1
Taseen loppusumma	M€	128,4	87,9
Omavaraisuusaste	%	24,1	34,8
Nettovelkaantumisaste	%	200,0	85,9
Oman pääoman tuotto	%	0,9	0,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	0,9	0,4
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	48,7	43,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		10	6
Henkilöstö Suomessa 31.12.		10	6
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/3	1/2
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	1/3	1/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	5,2	5,7
Verojalanjälki Suomessa	M€	5,2	5,7

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017

Yhtiön liikevaihto vuonna 2017 oli 3,6 milj. euroa (1,9 milj. euroa) ja taseen loppusumma 128,4 milj. euroa (87,9 milj. euroa) ja sen toiminta on kasvanut nopeasti. Toimintavuoden aikana aloitettiin 374 asunnon rakentaminen ja valmistui 215 asuntoa. Yhtiö panostaa uusien tonttien hankintaan mahdollistamaan tulevien vuosien rakennuttamista.

Erityistehtävän hoitaminen

Yhtiön erityistehtävänä on rakennuttaa normaaleja kerkotukivuokra-asuntoja omaan omistukseen Helsingin seudulle kohtuullisilla kustannuksilla ja vuokratasolla. Vuonna 2017 A-Kruunu aloitti 374 pitkän kerkotuen vuokra-asunnon rakentamisen, kun Helsingin seudulla aloitettiin yhteensä noin 1 800 vastaavan asunnon rakentaminen. A-Kruunun osuus aloituksista oli noin 20 prosenttia. A-Kruunu on toteuttanut kohtuuhintaista asuntorakentamista laajasti koko Helsingin seudulla ja sillä on valmiina, rakenteilla tai suunnitella asuntokohde 13:sta seudun 14:sta kunnasta. Valmistuneiden kohteiden kysyntä on ollut suurta ja asuntojen käyttöaste oli 99,5 prosenttia.

Yhtiö on aktiivinen asumisen kehitystoiminnassa. Sillä on käynnissä koehanke, jossa vertaillaan puu- ja betonirakentamista. Lisäksi sillä on käynnissä hankkeet urbaanien lapsiperheiden kerrostaloksi ja ryhmävuokrausasuntokonseptin kehittämiseksi.

A-Kruunun asukashallintojärjestelmä suunniteltiin ja hyväksyttiin käyttöön vuonna 2017. Asukaskäytettävyys oli 12,3 prosenttia ja asukastyytyväisyyskyselyssä arvioksi tuli 3,99/5.

Alko Oy

Alkoholijuomien vähittäismyyntimonopolilla rajoitetaan alkoholijuomien saatavuutta siten, että asiakkaiden palvelusta ei tingitä. Alko Oy:n myymäläverkosto kattaa koko maan 355 myymälällä ja verkko-kaupalla. Myymäläverkostoa täydensi 60 noutopistettä.

ALKO OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Sosiaali- ja terveysministeriö			
Erityistehtävä			
Alkoholilain (1102/2017) 23 §:ssä säädetty erityistehtävä			
Hallitus 2018			
Hallitus (26.4.2018) Harri Sailas (pj), Juhani Eskola, Kuisma Niemelä, Ulrika Romantschuk, Kirsi Varhila, Pekka Perttula, Kirsi Paakkari, Mikko Eronen (henkilöstön edustaja), Riina Väntsi (henkilöstön edustaja)			
Toimitusjohtaja			
Leena Laitinen			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	1174,8	1162,8
Liikevoitto	M€	52,6	47,3
Liikevoittoprosentti	%	4,5	4,1
Taseen loppusumma	M€	271,2	258,4
Omavaraisuusaste	%	31,7	29,4
Nettovelkaantumisaste	%	-147,4	-143,5
Oman pääoman tuotto	%	50,2	50,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	65,2	63,4
Osinkosumma	M€	32	30
Valtion saama osinko	M€	32	30
Investoinnit	M€	7,9	7,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		2646	2655
Henkilöstö Suomessa 31.12.		2646	2655
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	5/3	5/3
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	644,7	645
Verojalanjälki Suomessa	M€	644,7	645

Alkon myymälöissä kävi 57,3 miljoonaa asiakasta ja yhtiö on Kansallisen asiakaspalvelututkimuksen mukaan tarjonnut asiakkaille parasta palvelua vuodesta 2012 ja sijoitus kaupan alan ensimmäisenä yrityksenä säilyi myös vuonna 2017 (Talous-tutkimus Oy).

Myymälöiden ikärajatarkistuksissa 4,6 miljoonaa asiakasta todisti täysi-ikäisyytensä, päihtymys-epäilytarkistuksia tehtiin 0,67 miljoonaa ja välit-tämisepäilytarkistuksia 0,39 miljoonaa. Myymä-löiden ikärajatarkastusten onnistumista mittaava mystery shopping -tulos 95 prosenttia ylitti sille asetetun tavoitteen 91 prosenttia.

Suomalaisista 60 prosenttia pitää Alkon erityis-asemaa hyvänä tapana rajoittaa alkoholihaittojen laajuutta (Kantar TNS Oy ja THL 2018).

Alko toimii lisäksi yhtiön hallintoneuvoston vahvistaman toimintasuunnitelman mukaisesti yhteistyössä eri järjestöjen kanssa alkoholihaittojen ehkäisemiseksi. Alko jatkoi vuonna 2017 Selvästi hyvää työtä- ja Lasten seurassa -ohjelman toteutusta. Selvästi hyvää työtä -ohjelman merkittävimpä hankkeita olivat A-klinikkasäätiön toteuttama esimiehille tarkoitettu Ota puheeksi päihheet työ-paikalla -esimiesvalmennus. Lasten seurassa -ohjelman kohokohtia oli Alkon lokakuussa järjestä-mä Et ole yksin -seminaari, jonka esitysten teema-na oli alkoholin väärinkäytöstä läheisille aiheutu-vat haitat. Perheen alkoholismia kuvaavan Fragile särkyvää -näytelmän esitykset jatkuivat.

Baltic Connector Oy

Baltic Connector Oy on valtionyhtiö, joka toteuttaa Suomen osuuden Suomen ja Viron välille rakennettavasta Balticconnector-kaasuputkesta. Balticconnector yhdistää valmistuttuaan Suomen ja Baltian maiden kaasuverkostot sekä mahdollistaa kaasumarkkinan avautumisen Suomessa.

BALTIC CONNECTOR OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Työ- ja elinkeinoministeriö			
Erityistehtävä			
Yhtiön tehtävänä on toteuttaa Suomen ja Viron maakaasuverkot yhdistävä kaasusiirtoputki			
Hallitus 21.3.2018			
Esa Härmälä (pj.), Päivi Janka, Antero Jännes, Jarmo Väisänen			
Toimitusjohtaja			
Herkko Piit			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	0	0
Liikevoitto	M€	-1,1	-0,4
Liikevoittoprosentti	%	0	0
Taseen loppusumma	M€	42,6	31,2
Omavaraisuusaste	%	78,6	76,3
Nettovelkaantumisaste	%	-102,5	-167,5
Oman pääoman tuotto	%	-4,9	-2,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-4,7	-2,7
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	17,7	5,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		12	11
Henkilöstö Suomessa 31.12.		12	11
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/3	2/3
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	1/3	1/2
Kokonaisverojalanjälki	M€	-1,3	-0,2
Verojalanjälki Suomessa	M€	-1,3	-0,2

Balticconnector-hanke

Hanke käsittää Itämereen sijoittuvan maakaasuputken Suomen Inkoon ja Viron Paldiskin välillä sekä Suomen ja Viron maa-alueille sijoittuvat kaasuputket, joilla Balticconnector yhdistetään maiden kaasusiirtoverkkoon. Putkea rakennetaan 21 kilometriä Suomessa, 77 kilometriä meren alle ja 55 kilometriä Virossa. Lisäksi sekä Suomeen että Viroon rakennetaan kompressoriasemat. Putki on kaksisuuntainen, ja sitä pitkin voidaan kuljettaa 7,2 miljoonaa kuutiometriä kaasua päivässä. EU rahoittaa hankkeesta 75 prosenttia.

Toiminta vuoden aikana

Yksityiskohtainen suunnittelu on käytännössä tehty meriputken, maaputken kuin myös kompressoriaseman osalta. Eri viranomaiset ovat myöntäneet merkittävimmät luvat. Isoimmat hankinnat on käynnistetty ja monilta osin saatettu loppuun. Merkittävimmät toimittajat on valittu julkisen EU-lainsäädännön mukaisen hankintaprosessin kautta.

Maastotutkimuksien merkintätyöt aloitettiin maastossa syksyllä ja varsinaiset rakennustyöt käynnistyvät keväällä 2018. Putken sijoituksessa on huomioitu alueen nykyinen ja tuleva maankäyttö, kaavoitus ja ympäristötekijät sekä pyritty minimoimaan rakentamisen ja käytönaikaisten haittojen vaikutukset ihmisiin, eliöihin ja ympäristöön.

Yhtiö on lisäksi osallistunut Suomen ja Baltian kaasumarkkinoiden kehittämiseen yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa.

CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy

CSC on suomalainen tietotekniikan osaamiskeskus, joka tuottaa kansainvälisesti korkeatasoisia ICT-asiantuntijapalveluita tutkimukselle, koulutukselle, kulttuurille ja julkishallinnolle, niin että ne voivat menestyä ja tuottaa etua koko yhteiskunnalle.

CSC – TIETEEN TIETOTEKNIIKAN KESKUS OY			
Valtion omistusosuus			
70 %			
Omistajaohjaus			
Opetus- ja kulttuuriministeriö			
Erityistehtävä			
Ylläpitää ja kehittää keskitettyä tietotekniikkainfrastruktuuria ja tarjota sen avulla kansallisia tietotekniikkapalveluita			
Hallitus 2.5.2017			
Mirjami Laitinen (pj), Mika Hannula, Anu Harkki, Pentti Heikkinen, Heikki Mannila, Jouko Paaso			
Toimitusjohtaja			
Kimmo Koski			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	40,5	36,8
Liikevoitto	M€	1,6	0,3
Liikevoittoprosentti	%	3,8	0,7
Taseen loppusumma	M€	26,4	17,4
Omavaraisuusaste	%	27,6	27,9
Nettovelkaantumisaste	%	-314,0	-301,5
Oman pääoman tuotto	%	39,9	8,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	49,6	10,7
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	0,2	0,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		317	289
Henkilöstö Suomessa 31.12.		317	289
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/4	2/10
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	15,5	12,7
Verojalanjälki Suomessa	M€	15,5	12,7

Ratkaisuja tutkimukselle ja koulutukselle

CSC tuottaa tutkimukselle monipuolisia tieteellisen laskennan, datan hallinnan ja analysoinnin sekä tutkimushallinnon ratkaisuja ja asiakaskoulutuksia.

Tutkimuksen palveluiden käyttö jatkoi kasvuaan. Palvelukehityksessä panostettiin tekoälytutkimuksen ja sensitiivisten tutkimusaineistojen käsittelyn vaatimiin palveluihin. Myös tutkimustulosten pitkäaikaissaatavuuden takaavan palvelun pilotointi käynnistettiin. Opetus- ja kulttuuriministeriön Avoin tiede ja tutkimus -hanke saatettiin päätökseen ja sen palveluja jatketaan FAIR-DATA-palvelukokonaisuudella. Vuorovaikutusta lisättiin tutkimuslaitosten suuntaan, jotta palvelutarjontaa ja asiantuntijatukea voidaan kohdentaa uusille tutkimusaloille.

Vuonna 2017 valmistauduttiin DL2021-kehittämishojelman Datanhallinnan ja laskennan infrastruktuurihankintaan sekä kansallisen tutkimuksen ja opetuksen tietoverkko Funetin elinkaari-päivitykseen ja palveluvalikoiman kehittämiseen.

CSC:n toteuttamat valtakunnalliset ratkaisut helpottavat organisaatorajat ylittävän koulutus- ja opetusyhteistyön käytännön asioiden järjestämisessä. V 2017 yhä useampi pystyi hyötymään oppimisen ja opetuksen digitalisaatiosta CSC:n kaikille koulutusasteille tuottamien ratkaisujen myötä.

Julkishallinnon digitalisoitumista tukevat ratkaisut

CSC toimittaa valtiolle ja kunnille kokonaisvaltaisia tiedonhallinnan ja hyödyntämisen ratkaisuja tiedolla johtamisen ja yhteentoimivuuden tueksi.

CSC:n rooli valtionhallinnon kehityshankkeiden kumppanina vahvistui mm. valtionavustusten haun kehittämisessä, kuntien ja maakuntien taloustietojen keruussa, tiedon analysoinnin ja raportoinnin ja tekoälyn hyödyntämismahdollisuuksien selvittämisessä, eSuomi-hankkeissa sekä genomikeskuksen suunnittelussa. Identiteetin ja käyttövaltuuksien hallinnan palveluita parantavaa vahvemman tunnistamisen ratkaisua pilotoitiin samoin kuin Perusopetuksen tarpeisiin toteutettua MPASSid-tunnistusratkaisua.

Finnpilot Pilotage Oy

Finnpilot Pilotage tarjoaa luotsauspalvelua merenkulun turvallisuuden varmistamiseksi sekä näistä aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Finnpilotin luotsauspalvelua käyttää noin joka kolmas suomalaisessa satamassa vieraileva alus.

FINNPILOT PILOTAGE OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Erityistehtävä			
Huolehtia luotsauspalveluiden tarjonnasta sekä muista luotsauslaissa määritellyistä tehtävistä ja velvollisuuksista luotsauslaissa määritellyillä vesialueilla			
Hallitus 21.3.2018			
Seija Turunen (pj), Johanna Karppi, Tuula-Riitta Markkanen, Petri Pelttonen, Kimmo Viertola, Jouni Rätty			
Toimitusjohtaja			
Kari Kosonen			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	38,1	36,5
Liikevoitto	M€	2,6	1,5
Liikevoittoprosentti	%	6,9	4,2
Taseen loppusumma	M€	27,5	29,6
Omavaraisuusaste	%	69,4	70,9
Nettovelkaantumisaste	%	-34,3	-34
Oman pääoman tuotto	%	11,0	4,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	13,0	7,1
Osinkosumma	M€	4,7*	4
Valtion saama osinko	M€	4,7*	4
Investoinnit	M€	2,1	2,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		315	327
Henkilöstö Suomessa 31.12.		315	327
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/3	1/4
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/3	3/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	12,9	13,1
Verojalanjälki Suomessa	M€	12,9	13,1

* Sisältää pääomanpalautusta 3,6 miljoonaa euroa

Liikennemäärien kasvu toi tulosta

Ulkomaankaupan tonnimäärät kääntyivät nousuun sekä viennin että tuonnin osalta pitkään jatkuneen taantuman jälkeen, mikä nosti luotsausmääriä 3,4 prosenttia. Luotsattujen merimailien määrä kasvoi 4,6 prosenttia. Yhtiö pystyi hoitamaan 99,9 (99,8) prosenttia luotsauksista määritettyjen palveluaikavoitteiden puitteissa.

Taloudellisesti vuosi oli yhtiölle menestyksellinen. Tähän vaikuttivat pääasiassa luotsausmäärien kasvu sekä kustannusten hallinnassa onnistuminen. Luotsausmaksuja korotettiin vuoden 2017 alusta 1,4 prosenttia. Vuoden 2018 osalta luotsausmaksut päätettiin pitää ennallaan, joten kustannustehokkuuden, prosessien toimivuuden ja tehokkuuden edelleen parantaminen on avainasemassa myös tulevaisuudessa.

Yhtiön toimitusjohtaja ja luotsausjohtaja vaihtuivat kertomusvuonna ja yhtiö on päivittänyt strategiaansa, jonka kulmakivenä on merenkulun digitalisaation hyödyntäminen. Finnpiilot pyrkii verkoistoitumaan voimakkaasti liikenteen uusien teknologiaratkaisujen kehittäjien kanssa. Yhtiön lähiajan kehitystoiminnassa korostuukin eLuotsauskokeilu, jonka yhtiö pyrkii toteuttamaan vuonna 2020. Toimintamalli edellyttää laajaa yhteistyötä merenkulun toimijoiden kanssa.

Yhtiön vuotta varjosti Emäsalossa tapahtunut onnettomuus. Onnettomuuden seurauksena yhtiö tekee kalustoonsa ja toimintatapoihinsa muutoksia.

eLuotsaus- kokeilu tähtäimessä

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu luotsauslakiin muutosta, joka antaisi Finnpiilotille mahdollisuuden kokeilla luotsausta siten, että luotsi on aluksen ulkopuolella. Meriliikenteen digitalisaatio tulee vaatimaan uudenlaisia toimintamalleja ja osaamisen kehittämistä. Uudessa strategiassa henkilöstön merkitystä alleviivataan. Uusien oivallusten kehittämisen ja soveltamisen lisäksi yhtiön toiminnassa korostuu työkyvyn ja työturvallisuuden säilyttäminen.

Finnvera Oyj

Finnvera on valtion omistama erityisrahoittaja ja Suomen virallinen vientitakuulaitos Export Credit Agency (ECA). Finnvera vahvistaa suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä tarjoamalla lainoja, takauksia ja vientitakuuta sekä takaa viennin rahoitukseen liittyviä poliittisia tai kaupallisia riskejä.

FINNVERA OYJ			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Työ- ja elinkeinoministeriö			
Erityistehtävä			
Finnvera on valtion omistama erityisrahoittaja ja Suomen virallinen vientitakuulaitos Export Credit Agency (ECA).			
Hallitus 16.3.2018			
Pentti Hakkarainen (pj), Terhi Järvikare, Kirsi Komi, Ritva Laukkanen, Pirkko Rantanen-Kervinen, Pekka Timonen, Antti Zitting			
Toimitusjohtaja			
Pauli Heikkilä			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€		
Liikevoitto	M€	109	69
Kulu-tuotto -suhde	%	27,2	27,0
Taseen loppusumma	M€	10 337	9 498
Omavaraisuusaste	%	12,7	12,7
Vakavaraisuussuhde, Tier 1	%	25,3	22,4
Oman pääoman tuotto	%	8,5	6,0
Koko pääoman tuotto	%	1,1	0,8
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€		
Henkilöstö yhteensä 31.12.		371	376
Henkilöstö Suomessa 31.12.		371	376
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	6/6	6/6
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	4/3	4/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	9,8	11,2
Verojalanjälki Suomessa	M€	9,8	11,2

Finnveran tulos oli hyvä

Finnveralla oli vuoden 2017 lopussa noin 27 300 asiakasta ja sen vastuukanta oli pk- ja midcap-rahoituksessa 2,5 mrd. euroa (v. 2016 2,6 mrd). Suuryritykset-liiketoiminnan vientitakuiden ja erityistakausten vastuukanta, sis. vastuut ja tarjousvastuut oli 22,2 mrd. euroa (v. 2016 18,1 mrd). Finnvera Oyj rahoitti vuonna 2017 yli 3 100 aloitettavaa yritystä ja yli 2 200 kasvuyritystä (pk ja midcap) sekä myötävaikutti lähes 9 100 uuden työpaikan syntymiseen. Vienninrahoituksessa toteutui alus, IT, metsä- ja energiasektorin hankkeita. Finnveran toiminnalle on asetettu itsekannattavuustavoite ja yhtiön tulee pitkällä aikavälillä kattaa toimintakulunsa liiketoiminnastaan saamalla tuloilla. Konsernin tulos tilikaudelta 2017 oli 107 milj. euroa. Konsernin kulu-tuottosuhde vuonna 2017 oli 27,2 prosenttia. Finnvera on tuloverovapaa. Työ- ja elinkeinoministeriön asettamasta kahdeksasta elinkeinopoliittisesta tavoitteesta kuusi toteutui kokonaan ja kaksi toteutui osittain.

Finnveran vastuut ovat kasvaneet

Finnveran vakavaraisuuden tulee olla riittävä (väh. 12 prosenttia) yhtiön riskinkantokyvyn varmistamiseksi ja rahoituksen hankintakulujen pitämiseksi kohtuullisina. Finnvera -konsernin vakavaraisuus oli vuoden 2017 lopussa 25,3 prosenttia (v. 2016 22,4 prosenttia). Finnveran viennin rahoituksen vakavaraisuudelle ei ole asetettu vaatimusta. Ministeriö seuraa sen sijaan oman pääoman vaadetta, jossa otetaan huomioon toiminnan riskit, suurimpana riskinä luottoriskit. Luottoriskin pääomavaade perustuu VaR-menetelmään, jossa huomioidaan vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahaston varat ja valtiontakuurahasto. Puskurivarojen on arvioitu kattavan pääomavaade. Vakavaraisuuslaskentaa viennin rahoituksen osalta kehitetään edelleen ICAAP-kehikon avulla. Lisää aiheesta Finnvera Oyj:n osalta hallituksen vuosikertomuksessa luvussa 3.2.8.

Finpro Oy (1.1.2018 Business Finland Oy)

Finpron tehtävänä on tuoda Suomeen kasvua. Yrityksessä työskentelee asiantuntijoita ympäri Suomen ja yli 40 eri maassa. Finpro hallinnoi kasvuohjelmahankkeita, joilla valittujen toimialojen kansainvälistymistä tehostetaan yritysten toimiessa yhdessä. Finpro on keskeinen toimija Team Finland -verkostossa.

FINPRO OY (1.1.2018 BUSINESS FINLAND OY)			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Työ- ja elinkeinoministeriö			
Eritystehtävä			
Finpron tehtävänä on auttaa suomalaisia yrityksiä kasvamaan kansainvälisesti, hankkia Suomeen investointeja ja lisätä ulkomaisten matkailijoiden virtaa Suomeen.			
Hallitus 21.3.2018			
Marianna Jalovaara (pj), Mirja Huovinen, Maija Lönnqvist			
Toimitusjohtaja			
Yhtiöllä ei ole toimitusjohtajaa.			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	59,2	63,9
Liikevoitto	M€	-0,2	0,0
Liikevoittoprosentti	%	-0,3	0,0
Taseen loppusumma	M€	21,5	21,9
Omavaraisuusaste	%	55,3	52,1
Nettovelkaantumisaste	%	-5,9	-43,0
Oman pääoman tuotto	%	3,4	1,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,4	1,8
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	2,0	10,1
Henkilöstö yhteensä 31.12.		281	293
Henkilöstö Suomessa 31.12.		184	190
Johtoryhmän sukupuoli jakauma	n/m	3/6	3/6
Hallituksen sukupuoli jakauma	n/m	4/6	4/6
Kokonaisverojalanjälki	M€	0,08	0,130
Verojalanjälki Suomessa	M€	0,01	0,002

Export Finland -toiminta

Export Finland -toiminnan painopiste on yritysyryhmien auttamisessa mm. kasvuohjelmamallilla, jolla on saatu konkreettista kauppaa suomalaisille yrityksille, ja pystytty kehittämään kokonaisen toimialan kansainvälistymistä. Hyviä tuloksia on mm. Food from Finland -ohjelmalla, jolla elintarvikementiä on saatu monipuolistettua sekä kohdemaiden että vientituotteiden osalta. Wood from Finland -ohjelma on tuonut suomalaisille sahoille merkittävää lisävientä mm. Kiinaan.

Yksittäisten yritysten auttamisen rungon muodostaa Team Finland -palveluehdotukset, joissa yhdistetään usean asiantuntijan osaamista. Finpron kansainvälinen verkosto myös jatkuvasti etsii markkinoilta uusia kiinnostavia liiketoimintamahdollisuuksia tarjottavaksi suoraan yrityksille tai julkaistavaksi mediassa.

Invest in Finland -toiminta

Investointien houkutteluun keskittyvää kansainvälistä verkostoa on laajennettu jo muutamien vuosien ajan. Toiminnan vaikuttavuutta seurataan sekä investointien euromääräisen kasvun että uusien tai säästettyjen työpaikkojen nousuna. Työpaikkojen kehitys 2017 ylittikin asetetun tavoitteen.

IIF-kasvuohjelmassa on kehitetty alueellisten toimijoiden verkostomaista yhteistyötä ja tiedonvaihtoa. Suoriin investoihin tähtäävässä ohjelmassa on järjestetty sijoittajatapahtumia ja sparrattu yrityksiä niihin.

Visit Finland -toiminta

Matkailutoimialan vuosi 2017 oli erinomainen. Suomeen suuntautuva matkailu rikkoi kaikki ennätykset. Matkailun edistymisen kynnyskysymyksiä on ennen kaikkea lentoreitit eri puolille Suomea. Vuoden aikana lisättiin lentoja ja saatiin uusia reittiavauksia.

Matkailun puolen kasvuohjelmissa on kehitetty Suomen tarjontaa ns. stop over -asiakkaille. Tarjoituksena on houkutella Suomen kautta lentävät asiakkaat pitempään visiittiin maassamme. Lisäksi on haettu matkailuvaltteja saariston ja rannikkoseudun matkailun lisäämiseksi.

Finrail Oy

Finrail Oy:n liiketoimintoja ovat rautatie-liikenteen ohjauspalvelut, matkustajainfor-maatiopalvelut, ratatöiden ja liikenteen yh-teensovittaminen, sähköradan käyttökes-kustoiminta sekä rautatieliikenteen hallin-taan liittyvät lisäarvopalvelut.

FINRAIL OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Liikenne- ja viestintäministeriö			
Erityistehtävä			
Rautatieliikenteen ohjauspalvelujen tasapuolinen varmistaminen			
Hallitus 2018			
Pertti Korhonen (pj alkaen 10.10.2017) , Pia Björk, Kimmo Mäki, Yrjö Poutiainen, Kaija Sellman, Pekka Timonen (alkaen 6.3.2017)			
Toimitusjohtaja			
Pertti Saarela			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	36,0	36,6
Liikevoitto	M€	2,4	1,9
Liikevoittoprosentti	%	6,5	5,3
Taseen loppusumma	M€	12,5	9,3
Omavaraisuusaste	%	37,2	33,0
Nettovelkaantumisaste	%	-170,7	-245,6
Oman pääoman tuotto	%	49,7	60,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	60,9	74,8
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	0,2	0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		414	430
Henkilöstö Suomessa 31.12.		414	430
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/6	2/5
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/4	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	14,7	15,0
Verojalanjälki Suomessa	M€	14,7	15,0

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017

Finrail Oy on valtion kokonaan omistama osake-yhtiö, jonka omistajaohjauksesta vastaa liikenne- ja viestintäministeriö. Finrail-konserniin kuuluu Finrail Oy:n lisäksi sen kokonaan omistama Fin-logic Oy.

Konsernin liikevaihto vuodelta 2017 on 36,0 milj. euroa (36,6 milj. euroa 2016) ja liikevoitto 2,4 milj. euroa (1,9 milj. euroa 2016). Konserni saavutti tu-loksellisen tavoitteensa: liikevoittoprosentti nousi 5,3 prosentista 6,5 prosenttiin. Yhtiö paransi ope-ratiivista tehokkuutta kasvattamalla uutta liiketoi-mintaa ja pienentämällä henkilöstökuluja.

Yhtiön toiminnan laajeneminen kilpailuneutra-liteetin varmistamiseksi jatkui vuonna 2017 kas-vustrategian mukaisesti. Ilmalan ratapihan ja Kotka–Hamina–Kuusankoski-liikenteenohjauk-set siirtyivät loppuvuonna Finrail Oy:n vastuulle. Lisäksi käynnistyi projekti Riihimäen ratapihan liikenteenohjauksen siirrosta Finrailille.

Yritysvastuu

Finrail Oy:n yritys vastuussa keskeisellä sijalla on vastuu turvallisesta rautatieliikenteestä. Vuo-den 2017 aikana valtion rataverkolla ei tapahtu-nut yhtään Finrail Oy:n liikenteenohjauksesta aiheutuneita törmäyksiä, suistumisia tai vakavia onnettomuuksia. Yhtiölle yritys vastuusta merkitsee myös vastuunottoa henkilöstöstä, sidosryhmis-tä, ympäristöstä ja toiminnan kannattavuudesta. Yritysvastuuta ohjaavat arvot, strategia, riskien-hallintapolitiikka sekä valtioneuvoston yritysvas-tuun raportoinnin ohjeistukset. Yrityksen kaikki verot maksettiin Suomeen. Naisten osuus koko henkilökunnasta on 20,50 prosenttia, johtoryh-mästä 25 prosenttia ja hallituksesta 33 prosenttia.

Vuonna 2017 henkilöstön työterveyttä ja -hyvin-vointia edistettiin monin eri keinoin. Työhyvin-vointi Finrailissa hanke ja Vireydenhallinta Fin-railissa projekti käynnistettiin. Terveystalon kanssa jatkettiin yhteistyötä tuki- ja liikuntaelin-sairauksien ennaltaehkäisemiseksi ja haastavan vuorotyön tukemiseksi.

Governia-konserni

Governia on valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö, jonka tasetta käytetään pörssin ulkopuolisiin omistuksellisiin järjestelyihin. Lisäksi yhtiön tehtävänä on sen omistuksessa olevien yhtiöiden kehittäminen. Konserniin kuuluivat tilikauden päättyessä Kruunuasunnot Oy, GoK Oy sekä OOO Suomi Talo.

GOVERNIA-KONSERNI			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Erityistehtävä			
Erityistehtävä on toimiminen valtion sijoitustoimintaa harjoittavana yhtiönä, jota voidaan käyttää omistuksellisiin erityisjärjestelyihin			
Hallitus 28.3.2018			
Petri Vihervuori (pj), Ilkka Salonen, Taina Susiluoto, Helena Tarkka			
Toimitusjohtaja			
Timo Kankuri			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	44,8	90,6
Liikevoitto	M€	12,7	8,0
Liikevoittoprosentti	%	28	8,8
Taseen loppusumma	M€	191	314
Omavaraisuusaste	%	65	50
Nettovelkaantumisaste	%	13,7	52
Oman pääoman tuotto	%	7,8	1,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	6,4	3,3
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	2,9	29
Henkilöstö yhteensä 31.12.		23	234
Henkilöstö Suomessa 31.12.		23	234
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	n/a	n/a
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/2	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	5,1	18
Verojalanjälki Suomessa	M€	5,1	18

Muutoksia omistuksissa

Tilikauden aikana konserniin kuului myös Cinia Group Oy, joka siirrettiin valtion suoraan omistukseen ja liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjaukseen kesäkuussa 2017 sekä Turun telakka-kiinteistöt Oy, jonka omistus myytiin toukokuussa 2017.

GoKin kehittämä alue Helsingin Kuninkaantammessa sai lainvoimaisen asemakaavan keväällä 2017. Kruunuasunnot jatkoi strategiansa mukaisesti asuntokantansa kehittämistä käynnistämällä uudisrakennuskohteita ja kehittämällä olemassaolevaa kiinteistökantaa. Kruunuasuntojen taloudellinen tulos oli hyvä, jota edesauttoi odotettua parempi vuokrausaste sekä onnistunut kustannusten hallinta. Liikevaihdon laskuun vaikutti lähinnä vertailukautena toteutunut asunojen myynti Senaattikiinteistöille. Yhtiön suunnittelemat asuntomyyntit jäivät vuonna 2017 toteutumatta. Puolustusvoimille vuorattujen asuntojen määrä jatkoi laskuaan. Muutos oli tiedostettu ja yhtiö pystyi pitämään vuokrausasteen vakana.

Yhtiö valmisti Suomi-talon hankintaa ja liiketoimintakonseptia. Governia tulee ostamaan Pietarin Suomi-talon Suomen valtion ja Venäjän Federaation väliseen valtiosopimukseen perustuen kevään 2018 aikana. Jatkossa korostuu toimivan liiketoimintakonseptin rakentaminen sekä käyttöasteen nostaminen.

Governia-konsernin tulosta nosti tilikaudella Cinian omistuksen siirtoon liittyneet kertaluonteiset, kirjanpidolliset tuloutukset. Emoyhtiön osalta keskeisin merkitys on rahoitustuotoilla, jotka pysyivät vakaina. Governian rahoitusasema säilyi hyvänä.

Kestävän kehityksen johtamismallilla hyviä tuloksia

Governia-konsernissa on käytössä kestävä kehityksen johtamismalli, jonka käyttöönotto on johtanut hyviin tuloksiin tytäryhtiöissä. Kruunuasunnoissa yritysvastuuasiat on nostettu osaksi strategiaa, johtamista ja operatiivista toimintaa. Yritysvastuuasioille on asetettu mitattavat tavoitteet.

Hansel Oy

Hanselin toiminnan volyymi on edelleen kasvussa ja se oli vuonna 2017 mukana yli 1,3 miljardin euron hankinnoissa (yhteishankinnat ja asiantuntijapalvelut).

HANSEL OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtiovarainministeriö			
Erityistehtävä			
Hansel Oy on yhteishankintayksikkö, jonka tehtävänä on lisätä tuottavuutta valtion hankintatoimeen ja toimia valtion hankintatoimen uudistajana.			
Hallitus 1.1.2018			
Timo Laitinen (pj), Anna-Maija Karjalainen, Jukka Hämäläinen, Katariina Kempainen, Rami Metsäpelto			
Toimitusjohtaja			
Anssi Pihkala			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	10,4	9,6
Liikevoitto	M€	0,2	0,5
Liikevoittoprosentti	%	1,9	4,7
Taseen loppusumma	M€	19,3	19,1
Omavaraisuusaste	%	84,4	83,9
Nettovelkaantumisaste	%	-97,1	-98,1
Oman pääoman tuotto	%	1,1	2,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,4	3,3
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	0,1	0,07
Henkilöstö yhteensä 31.12.		94	75
Henkilöstö Suomessa 31.12.		94	75
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/2	3/2
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	3,7	3,5
Verojalanjälki Suomessa	M€	3,7	3,5

Katsaus vuoden 2017 tapahtumiin

Yhteishankintoina tehtävien hankintojen määrä jatkoi kasvua päätyen 826 miljoonaan euroon. Euromääräisesti eniten hankintoja tehtiin kategorioissa: energia, IT-laitteet ja henkilöstö- ja terveyspalvelut.

Keskitetyn hankintatoimen aikaansaamat säästöt olivat vuonna 2017 arviolta 286 miljoonaa euroa. Asiantuntijapalveluiden myynti kasvoi 1,5 miljoonaan euroon. Asiakkaille kilpailutettujen hankkeiden hankintaarvo ylsi noin 500 miljoonaan euroon.

Yhtiön asiakastyytyväisyys oli korkealla tasolla. Hanselin palvelumaksu laski edelleen ja oli 1,03 prosenttia (edellisenä vuotena 1,06 prosenttia). Hansel on vahvistanut rooliaan valtion hankintatoimen kehittäjänä ja hankintojen digitaalisten palvelujen tarjoajana.

Hansel on vahvasti mukana valtiovarainministeriön johtamassa Valtion hankintojen digitalisointi -toteutusohjelmassa (Handi). Tämän hankkeen alaisuudessa Hansel jatkoi hankintadatapalvelujen kehittämistä ja julkaisi syyskuussa valtion ostolaskuaineistoa avoimena datana ja Tutkihankintoja.fi -palveluna.

Hanselille vastuullisuus on tärkeä arvo ja vastuullisuuden osa-alueet ovat vahvasti mukana kaikessa toiminnassa. Hansel tekee säännöllisesti yhteistyötä Euroopan valtioiden keskeisten yhteishankintayksiköiden kanssa.

HAUS kehittämiskeskus Oy

HAUS julkaisi uuden strategian, joka painottaa kumppanuuksia asiakastyössä ja kehittämisessä. Kotimaan koulutus- ja palvelutuotanto kasvoi tavoitteen mukaisesti ja voimakasta kehittämistä tehtiin erityisesti eHAUS -hankkeen kautta.

HAUS KEHITTÄMISKESKUS OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtiovarainministeriö			
Erityistehtävä			
HAUS kehittämiskeskus Oy:n tehtävänä on tuottaa koulutus- ja kehittämispalveluita valtion virkamiehille sekä niihin liittyvä liiketoiminta. HAUS tukee valtionhallintoa ja virastoja toiminnan uudistamisessa sekä vahvistaa asemaansa hallinnon ja osaamisen kehittämisen keskeisenä toimijana.			
Hallitus 1.1.2018			
Hannu Mäkinen (pj), Päivi Nerg, Pauli Forma, Susanna Niinistö-Sivuranta, Petri Virtanen			
Toimitusjohtaja			
Anneli Temmes			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	6,1	6,0
Liikevoitto	M€	0,1	0,3
Liikevoittoprosentti	%	1,7	5,3
Taseen loppusumma	M€	4,1	5,4
Omavaraisuusaste	%	51,6	52,6
Nettovelkaantumisaste	%	-143,1	-180,2
Oman pääoman tuotto	%	9,5	37,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	8,0	29,7
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	0	0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		30	30
Henkilöstö Suomessa 31.12.		28	25
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/2	3/0
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	1,2	1,2
Verojalanjälki Suomessa	M€	1,2	1,2

Katsaus vuoden 2017 tapahtumiin

HAUS kehittämiskeskus Oy keskittyi vuonna 2017 uuden strategiansa mukaisesti erityisesti kotimaan koulutustoiminnan kehittämiseen. Tarkoituksena oli lisätä toiminnan volyymia ja vaikuttavuutta sekä kehittää asiakastyötä voimakkaammin kumppanuuksien suuntaan. Lisäksi korostettiin kehittäjäkumppanuuksien laajentamista ja syventämistä mm. yliopistojen kanssa.

Vuoden aikana käynnistynyt tärkein kehittämis-hanke oli valtiovarainministeriön kanssa toteutettava eHAUS-hanke, jonka tarkoituksena on rakentaa koko valtionhallinnon yhteinen eOppiva-oppimisolusta. Hankkeen ensimmäisenä vuotena rakennettiin raamit eOppivalle sekä valmisteltiin ja toteutettiin ensimmäiset pilottiohjelmat.

HAUS jatkoi toimintaansa keskeisenä suomalaisena toimijana Euroopan unionin rahoittamisessa Twinning-hankkeissa. Hankkeita toteutettiin mm. Balkanin maissa. Lisäksi HAUS toimi läheisenä kumppanina ulkoministeriön kehittämis-hankkeissa.

Hevosopisto Oy

Hevosopisto Oy:n erityistehtävänä on hevosalan ammatillisen oppilaitoksen ylläpito, alan koulutuksen järjestäminen ja kehittäminen, hevosurheilun valtakunnallisen valmennuskeskuksen ylläpito sekä hevosjalostuksen ja -kasvatuksen edistäminen.

HEVOSOPISTO OY			
Valtion omistusosuus			
25 %			
Omistajaohjaus			
Opetus- ja kulttuuriministeriö			
Erityistehtävä			
Hevosalan ammatillisen oppilaitoksen ja hevosurheilun valtakunnallisen valmennuskeskuksen ylläpito			
Hallitus 31.5.2017			
Laura Airaksinen (pj), Anu Junikka-Saltevo, Jouni Kangasniemi, Vesa Mäkinen, Kirsti Piminäinen, Jarmo Pynnönen, Fred Sundwall			
Toimitusjohtaja			
Pauliina Mansikkamäki			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	7,20	8,1
Liikevoitto	M€	0	-0,5
Liikevoittoprosentti	%	0	-6,3
Taseen loppusumma	M€	4,6	5,1
Omavaraisuusaste	%	76,0	68,8
Nettovelkaantumisaste	%	-38,9	-36,6
Oman pääoman tuotto	%	0,7	-9,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,0	-7,8
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	-0,1	-0,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.		79	96
Henkilöstö Suomessa 31.12.		79	96
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	5/2	4/2
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	0,8	0,9
Verojalanjälki Suomessa	M€	0,8	0,9

Ammatillisen koulutuksen reformi

Ammatillisen koulutuksen järjestäjänä Hevosopisto valmistautui muiden oppilaitosten tavoin ammatillisen koulutuksen uudistukseen. Talous tasapainotettiin vastaamaan muuttuvaa rahoitusta ja opetuksessa panostettiin henkilöstön koulutuksen ohella digitaalisiin ratkaisuihin sekä Kilita-koulutoimintamallin laajentamiseen. Ammatillisen koulutuksen uudistus mahdollistaa jatkossa aiempaa selvemmin henkilökohtaiset opintopolut ja siten parhaimmillaan nopeamman valmistumisen. Erityisen leiman vuoteen 2017 antoi Suomen 100-vuotisjuhlat, joihin osallistuttiin järjestämällä juhlatapahtumia Ypäjällä ja esiintymällä erilaisissa näytöksissä. Ypäjällä järjestettiin muun muassa kansainvälinen hevosalan opetuksen konferenssi, jossa vieraili 180 henkeä, 14 eri maasta.

Valtakunnallinen valmennuskeskus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Hevosopistolle virallisen hevosurheilun valtakunnallisen valmennuskeskuksen aseman sekä erityistehtävän edistää hevosurheilua. Hevosopiston valmennuskeskustoiminta palvelee hevosalan kilpaurheilua, harrastajia ja jo ammatissa toimivia edistämällä koulutuksen ja kurssien avulla toimijoiden osaamista. Valmennuskeskuksen vuosi oli hyvin aktiivinen. Valmennuksia, kursseja ja kilpailuja järjestettiin kaikkiaan lähes 300 päivää. Urheilualueita kunnostamalla parannettiin maajoukkueiden valmennusolosuhteita sekä valmistauduttiin vuonna 2018 järjestettävään kenttäratsastuksen Pohjoismaiden ja Baltianmaiden mestaruuskilpailuun. Hevosopisto on toiminut jo vuosia Suomen Ratsastajainliiton virallisena valmennus- ja koulutuskeskuksena, mutta nyt valtakunnallisen roolin myötä toiminta laajentuu entistä selvemmin myös raviurheiluun.

ICT-palvelukeskusyhtiö Vimana Oy

Vuonna 2017 perustettu maakuntien ICT-palvelukeskusyhtiö Vimana Oy vastaa perustietotekniikkaan ja yhteisiin tietojärjestelmäpalveluihin liittyvien hankkeiden ja hankintojen toteuttamisesta ja niitä tukeva kehittämisestä.

ICT-PALVELUKESKUSYHTIÖ VIMANA OY		
Valtion omistusosuus		
100 %		
Omistajaohjaus		
Valtiovarainministeriö		
Erityistehtävä		
Vimana Oy:n tehtävänä on edistää tulevien maakuntien ja näiden sidosyksiköiden palvelujen digitalisaatiota vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi sekä toimintaprosessien yhtenäistämiseksi ja integroimiseksi.		
Hallitus 1.1.2018		
Mirjami Laitinen (pj), Tiina Pesonen, Anna-Mari Ahonen, Harri Eskola, Juhani Heikka, Pertti Mäkelä		
Toimitusjohtaja		
Kalle Toivonen		
Tunnuslukuja		
	2017	2016
Liikevaihto	M€	0
Liikevoitto	M€	-0,2
Liikevoittoprosentti	%	0
Taseen loppusumma	M€	0,2
Omavaraisuusaste	%	20,3
Nettovelkaantumisaste	%	-371
Oman pääoman tuotto	%	-425
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-425
Osinkosumma	M€	
Valtion saama osinko	M€	
Investoinnit	M€	
Henkilöstö yhteensä 31.12.	5	-
Henkilöstö Suomessa 31.12.	5	-
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	-
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	-0,00297
Verojalanjälki Suomessa	M€	-0,00297

Toiminnan käynnistäminen

Maakuntien tieto- ja viestintätekniisten palvelujen palvelukeskusyhtiö Vimana Oy perustettiin 29.6.2017. Vimana Oy:n tehtävänä on tuottaa tietohallinto-, kehittämis- ja integraatio- sekä tietojärjestelmä- ja tietotekniikkapalveluja. Keskeisenä tavoitteena on palveluiden vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantaminen sekä toimintaprosessien yhtenäistäminen ja integroiminen.

Vuosi 2017 on ollut toiminnan pystyttämistä. Yhtiö on ollut mukana maakuntaudistuksen digimuutoshankkeiden esiselvitystyössä, jonka perusteella yhtiö on valmistellut seuraavien maakuntien ICT hankkeiden käynnistämistä 2018

- Käyttövaltuushallinta
- Tietoverkot
- Perustietotekniikan hankinnat
- Asianhallinta
- Suomi.fi
- Verkkopalveluratkaisut
- Järjestäjien työkalut
- Valtiolle jäävät järjestelmät

Kuntarahoitus Oyj

Kuntarahoitus tuottaa rahoituspalveluja kuntasektorille ja valtion tukemaan asunto-tuotantoon. Yhtiön omistavat kunnat, Kuntien eläkevakuutus sekä valtio. Rahoitus tulee kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta, luottoluokitus on sama kuin Suomen valtiolla ja yhtiö on Euroopan keskuspankin valvonnassa.

KUNTARAOHTUS OYJ			
Valtion omistusosuus			
16 %			
Omistajaohjaus			
Ympäristöministeriö			
Erityistehtävä			
Turvata valtion tukeman asuntojen uustuotannon ja perusparannuksen edullinen rahoitus.			
Hallitus 28.3.2017			
Helena Walldén (pj), Fredrik Forsell, Minna Helppi, Markku Koponen, Jari Koskinen, Kari Laukkanen, Vivi Marttila, Tuula Saxholm			
Toimitusjohtaja			
Esa Kallio			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	204,1	183,7
Liikevoitto	M€	198,4	174,2
Liikevoittoprosentti	%	97,2	94,8
Taseen loppusumma	M€	34738	34052
Omavaraisuusaste	%	3,9	3,5
Omat varat suhteessa riskipainotettuihin eriin	%	75,5	66,9
Oman pääoman tuotto	%	12,6	12,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	0,5	0,4
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€		
Henkilöstö yhteensä 31.12.		134	106
Henkilöstö Suomessa 31.12.		134	106
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/4
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	4/4	4/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	19,5	11,1
Verojalanjälki Suomessa	M€	19,5	11,1

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017

Kuntarahoitus antoi uusia lainoja 2,4 mrd. eurolla ja sen lainakanta nousi 21,2 mrd. euroon. Lainoista 46 prosenttia on asuntoyhteisöille, 35 prosenttia kunnille ja loput kuntien yhtiöille tai kuntayhtymille. Kuntarahoitus konsernin liikevoitto ennen veroja oli 198,4 milj. euroa, joka oli 13,9 prosenttia korkeampi kuin edellisenä vuonna.

Kuntarahoitus määritteli toimintavuonna vastuullisuuden periaatteet. Vastuullisuuden kehittäminen keskittyy neljään pääteemaan: vastuullisiin tuotteisiin ja palveluihin, kestävä kehityksen edelläkävijyyteen, työhyvinvoinnin kehittämiseen ja vastuulliseen hallintotapaan. Yhtiö julkaisi raportin ympäristöinvestointeihin suunnatun vihreän rahoituksen vaikutuksista.

Erityistehtävän hoitaminen

Kuntarahoituksen omistajaohjauksesta vastaa ympäristöministeriö. Kuntarahoituksen erityistehtävänä on turvata valtion tukeman asuntojen uustuotannon ja perusparannuksen edullinen rahoitus. Vuonna 2017 valtion tukemaa asuntotuotantoa aloitettiin noin 8 600 asuntoa, mikä oli 7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus hyväksyi uusia korkotukilainoja yhteensä 1 162 miljoonaa euroa. Kuntarahoituksen osuus uusista lainoista oli noin 77 prosenttia, joten sen rooli valtion tukeman asuntotuotannon rahoittajana on keskeinen. Uusissa vuokra- ja asumisoikeustalojen korkotukilainoissa kaikkien lainanantajien keski-korko lainan alussa oli 0,82 prosenttia ja lainojen korkomarginaali aleni hieman edellisestä vuodesta. Valtion tukeman asuntotuotannon rahoitus oli historiallisen edullista, mikä johtui ennenkaikkea matalasta korkotasosta.

Solidium Oy

Solidium omistaa vähemmistöosuksia kansallisesti merkittävässä pörssinoteeratuissa yhtiöissä. Yhtiö toimii markkinaehtoisesti ja sijoituspäätöksiä tehdään vain taloudellisten edellytysten täyttyessä.

SOLIDIUM OY				
Valtion omistusosuus				
100 %				
Omistajaohjaus				
Valtioneuvoston kanslia				
Erityistehtävä				
Erityistehtävänä on vahvistaa ja vakauttaa kotimaista omistusta kansallisesti tärkeissä listatuissa yrityksissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistusten taloudellista arvoa.				
Hallitus 26.9.2017				
Harri Sailas (pj), Timo Ahopelto, Eija Ailasmaa, Aaro Cantell, Markku Hyvärinen, Paula Lehtomäki, Marjo Miettinen				
Toimitusjohtaja				
Antti Mäkinen				
Tunnuslukuja		1.7.- 31.12.	1.7.- 31.12.	1.7.- 30.6.
Liikevaihto	M€	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto	M€	1,7	0,0	89,1
Kauden voitto	M€	15,1	643,1	1032,6
Omistusten tuotto käyvin arvoin	%	12,2	22,4	32,4
Saadut osingot ja pääoman palautukset	M€	14,1	20,9	314
Hallinnointikulusuhde	%	0,06	0,05	0,07
Substanssiarvo	M€	7 656	7 109	7695
Oma pääoma	M€	4 298	4201	4590
Rahoitusvelat	M€	350	350	350
Omavaraisuusaste	%	92	86	91
Henkilöstö yhteensä		12	10	11
Voitonjako	M€			307
Valtion saama voitonjako	M€			307
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	1/3	1/3	1/3
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/3	3/3
Kokonaisverojalanjälki	M€			-1,7
Verojalanjälki Suomessa	M€			-7

Taloudellinen kehitys vuonna 2017

Solidiumin tilikausi on 1.7–30.6. Yhtiölle ei ker- ry liikevaihtoa. Yhtiön puolen vuoden liikevoitto muodostuu pääosin Outokummun 36 miljoonan euron osakemyynnin 3,9 miljoonan euron myyn- tivoitosta ja 1,3 miljoonan euron kuluista. Rahoi- tuseriin on kirjattu Telia Companylta saatu 14,1 miljoonan euron osinko.

Solidiumin tekemät markkinaoperaatiot

Solidium on toteuttanut osakemyynnejä kalente- rivuoden aikana 197 miljoonalla eurolla. Myynnit koostuvat Outokummun kahdesta osakemyyn- nistä yhteensä 130 miljoonaa euroa, Stora Enson R-sarjan osakkeiden 67 miljoonan euron myynnis- tä. Vuoden 2018 alussa Solidium on lisäksi myy- nyt SSAB B-osaketta 151 miljoonalla eurolla, Te- lia Companya 517 miljoonalla eurolla ja Sampo- a 466 miljoonalla eurolla.

Vastaavasti Solidium on ostanut osakkeita kalen- terivuoden aikana 191 miljoonalla eurolla. Ostot koostuvat Konecranesin osakeostoista yhteensä 122 miljoonalla eurolla ja Stora Enson A-sarjan osakkeiden 69 miljoonan euron ostoista. Solidium siis myi Stora Enson R-sarjan osakkeita ja osti ti- lalle äänivaltaisempia A-sarjan osakkeita. Alku- vuoden aikana 2018 Solidium on ostanut osak- keita 887 miljoonalla eurolla. Nämä ostot koostu- vat Konecranesin 43 miljoonan euron ostoista ja Nokian 887 miljoonan euron ostoista.

Solidiumin osakesalkkuun on tarkasteluajanjak- son aikana tullut uusia yhtiöitä lisää Konecranes ja Nokia. Vastaavasti salkusta on poistunut Telia Company.

Solidiumin strategian päivitys

Solidiumin strategian päivityksessä keskeisin muutos liittyy aktiivisempaan omistajarooliin. So- lidium pyrkii vähemmistöomistajan käytettävissä olevin keinoin tukemaan ja haastamaan omistus- yhtiöitä kehittymään ja menestymään verrokki- yhtiöitään paremmin. Tavoitteena on, että pidem- mällä aikavälillä Solidiumilla on edustaja jokaisen omistusyhtiön hallituksessa.

SoteDigi Oy

Loppuvuodesta 2017 perustettu SoteDigi -kehitysyhtiö vastaa kansallisesti kehitettäviin sosiaali- ja terveydenhuollon uusiin digitaalisiin ratkaisuihin liittyvien hankkeiden ja hankintojen toteuttamisesta ja niitä tukevasta kehittämisestä.

SOTEDIGI OY		
Valtion omistusosuus		
100 %		
Omistajaohjaus		
Valtiovarainministeriö		
Erityistehtävä		
SoteDigi Oy:n tehtävänä on kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia asiakas- ja potilastietojärjestelmäratkaisuja sekä muita digitaalisia ratkaisuja.		
Hallitus 1.1.2018		
Hannu Leskinen (pj), Siv Schalin, Tapio Niskanen		
Toimitusjohtaja		
1.5.2018 alkaen Harri Hyvönen		
Tunnusluku*	2017	2016
Liikevaihto	M€	
Liikevoitto	M€	
Liikevoittoprosentti	%	
Taseen loppusumma	M€	
Omavaraisuusaste	%	
Nettovelkaantumisaste	%	
Oman pääoman tuotto	%	
Sijoitetun pääoman tuotto	%	
Osinkosumma	M€	
Valtion saama osinko	M€	
Investoinnit	M€	
Henkilöstö yhteensä 31.12.	ei ole	-
Henkilöstö Suomessa 31.12.	ei ole	-
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	ei ole
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	1/2
Kokonaisverojalanjälki	M€	-
Verojalanjälki Suomessa	M€	-

* Yhtiön ensimmäinen tilikausi päättyy 31.12.2018

Toiminnan käynnistäminen

SoteDigi Oy on perustettu 5.9.2017. SoteDigi Oy:n tehtävänä on edistää sotepalveluiden digitalisointia ja yhteensovittamista yhteistyössä kaikkien sotetoimijoiden kanssa. Yhtiön keskeisenä tavoitteena on maakuntien tuottavuuden ja kustannusvaikuttavuuden sekä tehokkuuden lisääminen siten, että maakunnat voisivat saavuttaa niille asetun säästötavoitteen.

Valtioneuvosto antoi 28.11.2017 SoteDigille toimiohjeen, joka sisältää keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja lähtökohdat sekä yhtiön hallituksen ensimmäiset tehtävät. Perustamisen jälkeen yhtiö on käynnistänyt toimiohjeen mukaisten tehtävien toimeenpanon, järjestänyt hallintoaan ja valinnut toimitusjohtajan.

Yhtiö on käynnistänyt keskustelun sille suunniteltujen tehtävien (Oda- ja Virtuaalisairaala -hankkeet) siirtämiseksi yhtiön vastuulle. Yhtiön edustajat ovat käyneet neuvotteluja myös Una- ja Apotti-toimijoiden kanssa sekä Kanta-palvelusta kansallisen kehitystyön varmistamisesta. Lisäksi yhtiö on käynnistänyt hankesalkun laatimisen, johon tulee sijoittumaan myös mm. integraatioalusta ja siihen liittyvät palvelut. Hankesalkku valmistuu huhtikuussa 2018.

STUK International Oy

STUK International Oy tarjoaa ydinenergian ja säteilyn käytön turvallisuutta koskevia asiantuntijapalveluita. Yhtiö toimii yhteistyössä Säteilyturvakeskuksen (STUK) kanssa ja asiakkaina ovat ulkomaiset säteily- ja ydinturvallisuudesta vastaavat viranomaiset ja muut julkisen sektorin toimijat. Yhtiö ei toimi Suomen markkinoilla.

STUK INTERNATIONAL OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Sosiaali- ja terveysministeriö			
Erityistehtävä			
Ei erityistehtävää			
Hallitus 19.3.2018			
Vappu Lindholm (pj), Kirsi Alm-Lytz, Jorma Aurela, Ilpo Nuutinen, Petteri Tiippa			
Toimitusjohtaja			
Pekka Ottavainen			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	0,6	
Liikevoitto	M€	-0,1	
Liikevoittoprosentti	%	-17,6	
Taseen loppusumma	M€	9,0	
Omavaraisuusaste	%	74,1	
Nettovelkaantumisaste	%	-118,1	
Oman pääoman tuotto	%	-18,3	
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-10,8	
Osinkosumma	M€		
Valtion saama osinko	M€		
Investoinnit	M€		
Henkilöstö yhteensä 31.12.		1	
Henkilöstö Suomessa 31.12.		1	
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m		
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m		
Kokonaisverojalanjälki	M€		
Verojalanjälki Suomessa	M€		

Kansainvälistä asiantuntijapalvelua

Yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti mahdollistaa STUK:n kansainvälisten asiantuntijapalvelujen myynti liiketaloudellisesti kannattavalla ja markkinaehtoisesti toimivalla tavalla. Yhtiö pysyy virastoa paremmin vastaamaan alan kilpailuun, reagoimaan asiakkaiden tarpeisiin ja tuottamaan palveluja. Yhtiön asiantuntijapalveluiden tuottaminen perustuu alihankintaan, jossa merkittävin yhteistyökumppani on Säteilyturvakeskus (STUK). Kaikkien tuotettavien palveluiden laadullinen tavoite on sama – niiden tulee olla ”kuin STUK:n tekemiä”. Tämä otetaan erityisesti huomioon valikoitaessa STUK:n rinnalle muita alihankkijoita.

STUK International Oy:n tavoitteena on olla kansainvälisesti arvostetuin ja tavoitelluin ydinenergian ja säteilyn käytön turvallisuutta koskevia asiantuntijapalveluita valtiollisille organisaatioille tuottava yritys. Palvelumyynnin tarkoitus on tuottaa voittoa omistajalleen Suomen valtiolle. Konsultointitehtävät monipuolisissa kansainvälisissä ympäristöissä kehittävät myös STUKin omaa osaamista ja kokemusta tukien samalla osaamisen säilymistä myös kotimaisen viranomaisytyön tarpeisiin.

Ydinenergiaan liittyvän palvelutarjonnan rinnalla panostetaan myös säteilyn käytön turvallisuuden, ympäristön säteilyvalvonnan ja valmiustoiminnan asiantuntemuksen vientiin ja mahdollisuuksien mukaan ydinmateriaalivalvonnan ja turvajärjestelyjen konsultointitehtäviin. Yhtiö kehittää tuotteita eli monistettavia palvelupaketteja mm. pienimuotoiseen koulutustoimintaan ja ydinjätehuoltoon.

Jo ensimmäisenä toimintavuonna yhtiö on solminut pitkäaikaisen ja laajan yhteistyösopimuksen teknillisestä tuesta riippumattoman ja kansainvälisten vaatimusten mukaisen ydinvoimaviranomaistoiminnan kehittämiseksi Saudi-Arabiaan. Saudi-Arabia on tehnyt päätöksen mittavan ydinvoimalaitosohjelman toteuttamisesta sähkön ja suolattoman veden tuottamista varten.

Suomen Erillisverkot Oy

Suomen Erillisverkot -konserni on valtion omistama erityistehtäväyhtiö, jonka tehtävänä on turvata yhteiskunnan kriittistä johtamista ja tietoyhteiskunnan palveluita kaikissa olosuhteissa.

SUOMEN ERILLISVERKOT OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Erityistehtävä			
Erityistehtävä on julkisen hallinnon viranomaisten käytössä olevien ja yhteiskunnan turvallisuuden varmistamiseen liittyvien tietoliikenneverkkojen sekä muiden turvaverkkojen rakentaminen ja operointi sekä niihin liittyvien palveluiden toimittaminen ja konsultointi			
Hallitus 26.3.2018			
Jarmo Väisänen (pj), Teemu Anttila, Arja Lehtonen, Janne Koivukoski, Maria Nikkilä, Sohvi Rajamäki, Esa Rautalinko			
Toimitusjohtaja			
Timo Lehtimäki			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	93,2	93,2
Liikevoitto	M€	5,9	7,2
Liikevoittoprosentti	%	6,3	7,7
Taseen loppusumma	M€	263,8	247,4
Omavaraisuusaste	%	86	90
Nettovelkaantumisaste	%	-11	-13
Oman pääoman tuotto	%	1,9	2,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	2,6	3,3
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	23,4	20,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		318	308
Henkilöstö Suomessa 31.12.		318	308
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	0/7	0/7
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	4/3	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	14,7	16,5
Verojalanjälki Suomessa	M€	14,7	16,5

Hyvää kehitystä turvallisuustoimijoiden yhteistyössä

Yhtiön strategia säilyi samana korostaen Erillisverkkojen tehtävää turvallisuustoimijoiden työn mahdollistajana. Konsernin toimi ja sen toimintaa kehitettiin kolmen eri palvelualueen jaottelulla: Tilannekuvapalvelut, tietoliikennepalvelut ja konesalipalvelut. Turvallisuusverkkotoiminnassa yhtiö keskittyi erityisesti prosessimaisen toimintatavan kehittämiseen. Virven toiminta kasvoi vuoden 2017 aikana ja VIRVEN käytön laajentaminen junaliikenteen radiojärjestelmäksi eteni. Virven liittyvämäärät kasvoivat 4 prosenttia. Kriittisen langattoman viestinnän osalta merkittävin muutos on kapeakaistaisen 2G-teknologian migraatio LTE-teknologiaan. Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi joulukuussa 2017, että Erillisverkot tulee toimimaan turvallisuustoimijoiden palveluoperaattorina. Jatkossa yhtiö siis tuottaa turvallisuustoimijoiden langattomat laajakaistaiset palvelut yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kehitys edellyttää virtuaalioperaattorin roolitusta ja voimakasta yhteistyötä kaupallisten radioverkkojen kanssa.

Vuoden lopussa Erillisverkot hankki yrityskaupalla omistukseensa sähköposti- ja turvaratkaisuja tarjoavan suomalaisen Deltagon Group Oy:n. Yrityskaupalla Erillisverkot vahvisti tietoturvaosaamistaan. Deltagonin palveluvalikoima sopii hyvin Erillisverkkojen erityistehtävärooliin ja täydentää yhtiön tilannekuva- ja tietoliikennepalveluja.

Jatkossa korostuu konsernin rakenteen tarkastelu, jotta se vastaisi mahdollisimman tehokkaasti ja ketterästi kasvaviin turvallisuustarpeisiin ja kehityshankkeisiin. Synergioiden hakeminen ja liiketoimintojen keskinäisen yhteistyön lisääminen on avainasemassa.

Ensisijainen tavoite on toteuttaa erityistehtävä turvallisuuskentässä

Itse erityistehtävän toteuttamisen lisäksi yritys vastuun osalta korostuu henkilöstö, joka on yksi yhtiön strategian kulmakivistä. Yhtiö tutkii jatkuvasti ympäristöstävällisempiä tapoja palvelutuotantoon.

Suomen Ilmailuopisto Oy

Suomen Ilmailuopisto on ammatillinen erikoisoppilaitos, joka kouluttaa ammattilentäjiä Suomen liikenneilmailun tarpeisiin ja kehittää ilmailualan koulutusta. Yhtiö myy lisäksi ilmailualan koulutuspalveluja sekä muita ilmailuun liittyviä palveluita.

SUOMEN ILMAILUOPISTO OY			
Valtion omistusosuus			
49,5 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Omistuksen strateginen intressi / erityistehtävä			
Ilmailualan koulutusta antavan oppilaitoksen ylläpitäminen			
Hallitus 21.3.2018			
Kai-Petteri Purhonen (pj), Ari Kuutschin, Rita Linna, Tommi Vänskä			
Toimitusjohtaja			
Juha Siivonen			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	9,5	8,8
Liikevoitto	M€	0,5	0,2
Liikevoittoprosentti	%	4,8	2,2
Taseen loppusumma	M€	19,0	18,8
Omavaraisuusaste	%	95,0	93,4
Nettovelkaantumisaste	%	-34,8	-34,8
Oman pääoman tuotto	%	2,0	1,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	2,7	1,1
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	1,1	1,1
Henkilöstö yhteensä 31.12.		45	40
Henkilöstö Suomessa 31.12.		45	40
Johtoryhmän sukupuoli jakauma	n/m	1/6	1/6
Hallituksen sukupuoli jakauma	n/m	1/3	1/3
Kokonaisverojalanjälki	M€	2,8	n/a
Verojalanjälki Suomessa	M€	2,8	n/a

Yhtiö vastasi kasvaneeseen lentäjätarpeeseen

Liikennelentäjien tarve Suomessa on pysynyt korkealla tasolla Finnair Oyj:n kasvustrategian seurauksena. Uusia lentäjiä tarvitaan vuodessa noin 100. Ilmailuopisto käynnisti ylimääräisen, 20 opilaalle tarkoitetun kurssin, jonka järjesti tarjoukilpailun voittanut Patrian Pilot Training Oy. Finnairin kanssa yhteistyössä järjestetty opiskelijahaku käynnistyi elokuussa 2017.

Ilmailuopistosta valmistui vuoden 2017 aikana yhteensä 36 (47) oppilasta. Yhtiö kasvatti lentokone-laivastoa, jotta suuremmat oppilasmäärät saadaan koulutettua suunnitelluissa aikatauluissa. Kaluston hankinnoissa on kiinnitetty huomiota lentokoneiden polttoainetehokkuuteen.

Yhtiön liikevaihto kasvoi noin 8 prosenttia, kun oppilaspäivien perusteella maksettava valtionosuus kasvoi ja asiakastuotot olivat hyvällä tasolla. Valtionosuus on yhtiön merkittävin tulorahojuksen lähde ja sen osuus yhtiön liikevaihdosta oli noin 75 prosenttia. Yhtiön liikevoitto parani.

Vastuullisuus on turvallisuutta ja ympäristövastuuta

Ilmailuopiston yritys vastuussa korostuvat lentoturvallisuus ja ympäristöasiat. Lentoturvallisuus on yhtiössä erinomaisella tasolla ja yhtiöllä on käytössään kansainvälisiin määräyksiin perustuva turvallisuusjohtamisjärjestelmä, joka kattaa lentotoiminnan lisäksi työturvallisuus- ja ympäristöriskit. Merkittävin ympäristövaikutus on lentokoulutuksesta aiheutuvilla päästöillä. Yhtiö on uusinnut lentokalustoaan ja siten pienentänyt merkittävästi polttoaineenkulutusta. Suuri osa koulutuksesta tapahtuu simulaattoreissa, joilla ei käytännöllisesti katsoen ole lainkaan ympäristövaikutuksia.

Suomen Teollisuussijoitus Oy

Suomen Teollisuussijoitus Oy:n (Tesi) tehtävänä on edistää suomalaisten yritysten kasvua, kilpailukykyä, kansainvälistymistä sekä elinkeinoelämän rakenteiden uudistumista. Tesi sijoittaa ensisijaisesti rahastoihin, mutta myös suoraan kasvu- ja kansainvälistymisvaiheen yrityksiin.

SUOMEN TEOLLISUUSSIJOITUS OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Työ- ja elinkeinoministeriö			
Erityistehtävä			
Pääomasijoitusmarkkinoiden kehittäminen, elinkeinoelämän uudistaminen ja kasvuyritysten luominen.			
Hallitus 6.3.2018			
Esa Lager (pj), Marika af Enehjelm, Kimmo Jyllilä, Pauli Kariniemi, Mika Niemelä (vpj), Annamaria Paloheimo, Riitta Tiuraniemi			
Toimitusjohtaja			
Jan Sasse			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€		
Liikevoitto	M€	80,2	55,2
Liikevoittoprosentti	%		
Taseen loppusumma	M€	1020,3	943,0
Omavaraisuusaste	%	95,9	96,8
Nettovelkaantumisaste	%	-46,2	-44,9
Oman pääoman tuotto	%	6,9	5,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	8,4	6,2
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	88,2	164,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		33	34
Henkilöstö Suomessa 31.12.		33	34
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/4	3/4
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	15,0	3,1
Verojalanjälki Suomessa	M€	15,0	3,1

Pääomasijoitusmarkkinat kehittyivät myönteisesti vuonna 2017

Tesin sijoitussitoumukset rahastoihin ja suorat sijoitukset kohdeyrityksiin olivat vuonna 2017 yhteensä 149 miljoonaa euroa. Yhtiön hallinnoimat pääomasijoitukset olivat vuoden lopussa yhteensä 1 224 miljoonaa euroa. Sijoituskohteena oli 91 rahastoa ja 42 kohdeyritystä.

Tesi perusti Sipilän hallitusohjelman mukaisesti eläke- ja vakuutusyhtiöiden kanssa vuoden lopulla suomalaisiin alku- ja kasvuvaiheen rahastoihin sijoittavan Kasvurahastojen Rahasto III:n (KRR III). Rahaston pääoma oli 150 miljoonaa euroa. KRR II varat (130 miljoonaa euroa) sijoitettiin kokonaan vuoden 2017 kuluessa. KRR-rahastojen sijoituskohteina on vuodesta 2014 ollut 150 yritystä. Näistä suomalaisten yritysten liikevaihto oli yhteensä noin 1,6 miljardia euroa ja henkilöstöä noin 13 000.

Tesin sijoitusten keskeisin tavoite on edistää suurempien venture capital- rahastojen syntymistä. Vuoden 2017 lopulla Tesi antoi sitoumuksen Inventure Fund III -rahastoon. Rahasto on suurin (110 miljoonaa euroa) alkuvaiheen teknologia-yrityksiin sijoittava suomalainen venture capital -rahasto.

Uudistuva teollisuus -ohjelman painopisteenä ovat biotalous, kiertotalous cleantech, digitalisaatio ja terveystalo. Ohjelmasta on sijoitettu vuoden 2017 loppuun mennessä 21 yritykseen yhteensä 78,2 miljoonaa euroa. Kansainväliset kanssajohdattajat -ohjelmasta on sijoitettu seitsemään yritykseen yhteensä 19,4 miljoonaa euroa. Tesin kansainvälisestä kumppaniverkostosta kanavoitui vuonna 2017 Suomeen yhteensä 72 miljoonaa euroa kansainvälistä pääomaa.

Tesin kohdeyritysten työpaikkojen kokonaismäärä kasvoi vuosina 2014–2016 yli 7500 työpaikalla. Yritysten liikevaihto Suomessa kasvoi vuoden 2016 aikana 14 prosenttia.

Tesiä koskevassa laissa on asetettu pitkän tähtäimen kannattavuustavoite. Sijoitussalkun korkeasta riskiprofilista huolimatta yhtiön tulos on ollut vuoden 2014 jälkeen voitollinen. Tilikauden 2017 tulos oli 66 miljoonaa euroa.

Suomen yliopistokiinteistöt Oy

SYK on kampuskehittäjä, joka omistaa ja kehittää korkeakoulukampusten kiinteistöjä pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Yhtiö tarjoaa asiakkailleen tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita tilaratkaisuja.

SUOMEN YLIOPISTOKIINTEISTÖT OY			
Valtion omistusosuus			
33,33 %			
Omistajaohjaus			
Valtiovarainministeriö			
Erityistehtävä			
Kiinteistöjen ja toimitilojen hallinta ja vuokraaminen pääasiallisesti tutkimus- ja koulutustoimintaan sekä näitä tukevaan yritystoimintaan yliopistojen pitkäjänteisen toiminnan turvaamiseksi. Valtion intressi on varmistaa kiinteistökannan arvon ja käyttökunnan säilyminen ja tilojen mahdollisimman taloudellinen turvaaminen korkeimman opetuksen käyttöön.			
Hallitus 1.1.2018			
Petri Lintunen (pj), Juha Lemström, Essi Kiuru, Matti Paavonsalo, Kalervo Väänänen, Sami Yläoutinen			
Toimitusjohtaja			
Mauno Sievänen			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	150,9	148,2
Liikevoitto	M€	38,8	39,9
Liikevoittoprosentti	%	25,7	26,9
Taseen loppusumma	M€	1268,8	1226,8
Omavaraisuusaste	%	47,7	48,8
Nettovelkaantumisaste	%	103,5	96,2
Oman pääoman tuotto	%	3,6	3,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,2	3,4
Osinkosumma	M€	14,9	14,6
Valtion saama osinko*	M€	4,9	4,9
Investoinnit	M€	116	95,8
Henkilöstö yhteensä 31.12.		35	32
Henkilöstö Suomessa 31.12.		35	32
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	0/5	0/4
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	1/5	1/5
Kokonaisverojalanjälki	M€	20,9	22,3
Verojalanjälki Suomessa	M€	20,9	22,3

* Senaatti-kiinteistöille

Katsaus vuoden 2017 tapahtumiin

Suomen yliopistokiinteistöt Oy hoiti yliopistojen kiinteistövarallisuutta vastuullisesti ja yliopistojen toimintaa pitkäjänteisesti turvaavasti. Laaja-alaiset kiinteistökehitystoimet jatkuivat korjausrakentamisen ohella myös vuonna 2017. Tuloskehitys pysyi vakaana.

Olosuhderiskienhallinta säilyi edelleen erittäin hyvällä tasolla. Kiinteistöjen energiahallintaan panostaminen oli voimakasta ja tällä saralla saavutettiin erinomaisia tuloksia vuonna 2017.

Yhtiö panosti voimakkaasti oppimisympäristöihin sekä yliopistojen toimintaa tukevan yritystoiminnan lisäämiseen kampuksilla. Vuokralaisista vuonna 2017 jo lähes 10 prosenttia oli muita kuin yliopistoja ja korkeakouluja.

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy on yksi Euroopan johtavista tutkimus- ja teknologiaorganisaatioista, joka tuottaa kansainvälistä kilpailukykyä lisääviä tutkimus- ja innovaatiopalveluita yrityksille ja julkiselle sektorille.

TEKNOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS VTT OY			
Valtion omistusosuus			
100%			
Omistajaohjaus			
Työ- ja elinkeinoministeriö			
Omistuksen strateginen intressi / erityistehtävä			
Elinkeino- ja innovaatiopolitiikan toimeenpanotehtävät			
Hallitus 5.4.2018			
Aaro Cantell, (pj), Heli Antila, Matti Hietanen, Kari Knuutila, Harri Leiviskä, Kaija Pehu-Lehtonen, Tuija Pulkkinen			
Toimitusjohtaja			
Antti Vasara			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	153,2	188,4
Liikevoitto	M€	-18,2	-0,2
Liikevoittoprosentti	%	-11,9	-0,1
Taseen loppusumma	M€	243,5	224,4
Omavaraisuusaste	%	58,5	67,3
Nettovelkaantumisaste	%	-60,8	-51,1
Oman pääoman tuotto	%	-13,9	0,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-14,2	-0,1
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	22,3	14,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		2 081	2 128
Henkilöstö Suomessa 31.12.		2 081	2 128
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	5/4	6/5
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	39,5	41,3
Verojalanjälki Suomessa	M€	39,5	41,3

VTT Oy:n toiminta vuonna 2017

VTT:n toiminta keskittyy kuuden strategiseen painopistealaan, jotka ovat i. Tulevaisuuden kasvualueet, ii. Asiakaskeskeiset palvelumallit, iii. LEAN VTT:llä, iv. Erinomaisuuden johtaminen, v. Talouden resurssien riittävyys ja vi. Arviointikulttuuri. VTT auttaa yrityksiä kasvamaan ja yhteiskuntaa menestymään soveltavan tutkimuksen keinoin. Se luo vaikuttavuutta tieteellisellä ja teknologisella huippuosaamisella sekä yhteiskehittämällä sidosryhmien kanssa. Strategiset tutkimuskokonaisuudet tukevat osaltaan hallituksen painopistealojen ja kärkihankkeiden (Biotalous, Cleantech, Digitalisaatio ja Terveys) toimeenpanoa. Toiminnan keskittäminen vaikuttavuudeltaan suurempiin kokonaisuuksiin parantaa VTT:n kykyä menestyä kilpailuilla markkinoilla.

VTT on jatkanut vuoden 2017 aikana investointeja merkittäviin pilotointi- ja tutkimusympäristöihin. Bio- ja kiertotalouden pilotointikeskus Bioruukia rakennetaan vaiheittain. Uusien tekstiilikuitujen koeympäristö valmistui kesällä 2017, ja loppuosa biomassakeskuksesta valmistuu vuoden 2018 alkuun mennessä. Myös Luonnonvarakeskus siirtää Bioruukkiin Biomassan käsittelyyn liittyvää koe-laitteistoa. Bioruukki toimii alustana Digital Fibre-ekosysteemille, jonka tavoitteena on luoda digitaalisen biotalouden innovaatioalusta. Valmistuttuaan Bioruukki tarjoaa yrityksille kansainvälisen tason kehitys- ja pilotointiympäristön biomassan sekä teollisuuden ja yhdyskuntien sivu- ja jätevirtojen uusille prosesseille ja tuotteille. VTT:n ydinturvallisuustutkimusalueeseen kuuluvaan Ydinturvallisuustaloon on investoitu lisää kuumakammioihin. Osana elektroniikkateollisuuden uudistaminen (Renewal of Finnish Electronics initiative) -ekosysteemiä Espoon puhdastiloissa (Micro-nova) uusitaan ja parannetaan tutkimuksen sekä valmistustoiminnan mahdollisuuksia.

Teollisen Yhteistyön Rahasto Oy (Finnfund)

Finnfund edistää kohdemaidensa taloudellista ja sosiaalista kehitystä rahoittamalla yksityisen sektorin hankkeita. Finnfund on kaupallista rahoitusta täydentävä riskirahoittaja ja kohdistaa pääosan rahoituksestaan matalatuloisiin ja alemman keskitulotason kehitysmaihin.

TEOLLISEN YHTEISTYÖN RAHASTO OY (FINNFUND)			
Valtion omistusosuus			
93,8 %			
Omistajaohjaus			
Ulkoministeriö			
Erityistehtävä			
Finnfund edistää kohdemaidensa taloudellista ja sosiaalista kehitystä rahoittamalla yksityisen sektorin hankkeita.			
Hallitus 25.4.2018			
Ritva Laukkanen (pj), Tuukka Andersén, Sinikka Antila, Kristiina Kuvaja-Xanthopoulos, Pirita Mikkonen, Lars-Erik Schöring, Antero Toivainen, Tuula Ylhäinen			
Toimitusjohtaja			
Jaakko Kangasniemi			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	0,0	0,0
Liikevoitto	M€	-10,3	-9,0
Liikevoittoprosentti	%		
Taseen loppusumma	M€	463,7	406,0
Omavaraisuusaste	%	52,6	57,4
Nettovelkaantumisaste	%	68,7	50,9
Oman pääoman tuotto	%	0,8	0,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	13,4	2,7
Osinkosumma	M€	0,0	0,0
Valtion saama osinko	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,0	0,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.		76	64
Henkilöstö Suomessa 31.12.		76	64
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	2/3	2/3
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	5/3	6/2
Kokonaisverojalanjälki	M€	0,57	0,02
Verojalanjälki Suomessa	M€	0	0

Finnfundin sijoitukset kasvussa

Finnfundin sijoitussalkku kasvoi kertomusvuonna 10 prosenttia ja myös voitto koheni verrattuna vuoteen 2016. Yksi sijoitussalkun kasvun mahdollistaja on valtion loppuvuonna 2016 myöntämä 130 miljoonan euron vaihtovelkakirjalaina, joka vahvisti yhtiön tasetta. Finnfundin osakepääomaa korotettiin myös kertomusvuonna 10 miljoonalla eurolla. Vuoden aikana Finnfund teki 30 uutta sijoituspäätöstä, josta 25 oli alempaa keskitulotasoa tai sitä köyhemmissä kehitysmaissa.

Kehitysvaikutukset keskiössä

Finnfundin rooli Suomen kehityspolitiikan tärkeänä instrumenttina on korostunut hallituskauden lisärahoituksen myötä. Sijoitusten kehitysvaikutuksia ja riskejä seurataan laajasti eri sidosryhmien toimesta. Yhtiön hallintoa on vahvistettu etenkin ympäristö-, yhteiskunta- ja ihmisoikeusriskien hallinnoimisen ja sijoitusten kehitysvaikutusten arvioimisen vahvistamiseksi.

Finnfund on saavuttanut ulkoministeriön asettamat keskeiset tavoitteet. Se on ylittänyt tavoitteet koskien myönteisiä kehitysvaikutuksia ja toiminnan kustannustehokkuutta.

Ulkoministeriö toteutti talvella 2017–2018 evaluaation vuosina 2012–15 voimassa olleesta erityisriskirahoituksesta, jonka tavoitteena oli valtion riskinjako Finnfundin kanssa yhtiön toiminnan siirtyessä köyhimpiin ja riskipitoisempiin maihin. Evaluaation mukaan erityisriskirahoitus toimi hyvin ja toiminta siirtyi valtioneuvoston asettamien tavoitteiden mukaan vahvemmin sellaisiin riskipitoisiin hankkeisiin, joilla oli entistä laajempia kehitys- ja ympäristövaikutuksia.

Terrafame Group Oy

Valtio asetti Terrafame Group Oy:lle ja tytäryhtiö Terrafame Oy:lle vuonna 2015 kolme tavoitetta: Sotkamon kaivoksen ympäristöturvallisuuden varmistamisen, merkittävän yksityisen rahoituksen järjestämisen ja kannattavan toiminnan edellytysten osoittamisen. Nämä tavoitteet on vuoden 2017 aikana saavutettu.

TERRAFAME GROUP OY			
Valtion omistusosuus			
100 %. Yhtiön omistusosuus Terrafame Oy:ssä n. 77,09 %			
Omistajaohjaus			
Työ- ja elinkeinoministeriö			
Omistuksen strateginen intressi / erityis tehtävä			
Yhtiön vastuulla on hallita valtion omistusta ja käyttää omistajavaltaa Terrafame Oy:ssä.			
Hallitus 11.4.2017			
Janne Känkänen (pj.), Juha Majanen, Minna Pajumaa			
Toimitusjohtaja			
Matti Hietanen			
TUNNUSLUKUJA		2017	2016
Liikevaihto	M€	153,2	188,4
Liikevoitto	M€	-18,2	-0,2
Liikevoittoprosentti	%	-11,9	-0,1
Taseen loppusumma	M€	243,5	224,4
Omavaraisuusaste	%	58,5	67,3
Nettovelkaantumisaste	%	-60,8	-51,1
Oman pääoman tuotto	%	-13,9	0,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-14,2	-0,1
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	22,3	14,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		2 081	2 128
Henkilöstö Suomessa 31.12.		2 081	2 128
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	5/4	6/5
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/4	3/4
Kokonaisverojalanjälki	M€	39,5	41,3
Verojalanjälki Suomessa	M€	39,5	41,3

Kaivostoiminnan ylösajo on edennyt suunnitellusti

Terrafame on saanut hallintaansa Sotkamon kaivokseen liittyneet ympäristöhaasteet, joista keskeisin koski vesienhallintaa. Kaivosalueen vesimäärä on vakautettu tavoitetasolle samalla kun vuoden 2017 sulfaattikiintiöstä käytettiin vain kaksi kolmasosaa. Lähivesien tilaa seurataan erittäin tarkasti ja mm. Nuasjärven tila on hyvä. Terrafame on parantanut merkittävästi kaivoksen työturvallisuutta siten, että työtapaturmataajuus oli 3,5 poissaoloon johtanutta työtaturmaa miljoonaa työtuntia kohden (v. 2016: 8,4 ja v. 2015: 23,3).

Terrafame on osoittanut, että sillä on edellytykset kannattavaan liiketoimintaan. Viime vuonna yhtiö teki kaivoksen koko historian nikkelin ja sinikin tuotantoennätykset. Käyttökate oli positiivinen. Tavoitteena on, että tulos ja kassavirta kääntyvät positiivisiksi tilikauden 2018 kuluessa.

Merkittäviä rahoitusjärjestelyjä

Terrafamen yksityinen rahoitus on järjestetty valtio-omistajan antaman toimeksiannon mukaisesti. Vuoden 2017 aikana kahdessa erillisessä rahoitusjärjestelyssä varmistettiin Terrafameen yksityistä rahoitusta yhteensä noin 350 milj. euroa Trafigura-konserniin kuuluvan Galena-rahaston sekä Sampo Oyj:n toimesta. Terrafame Group on kokonaisuudessaan rahoittanut Terrafamea 406,8 milj. eurolla ja lisäksi antanut 50 milj. euron sijoituslaitumukseen.

Toteutetut rahoitusjärjestelyt mahdollistavat tuotannon ylösajon loppuun saattamisen ohella jatkojalostusinvestointien toteuttamisen. Marraskuussa 2017 julkistettiin suunnitelma investoinnista akkukemikaalien tuottamiseksi. Investointi nostaisi merkittävästi Terrafamen jalostusastetta ja yhtiöstä tulisi kansainvälisesti merkittävä toimija sähköautojen akkujen raaka-aineiden toimitusketjussa.

Tietokarhu Oy

Yhtiön keskeisin tehtävä vuonna 2017 oli Verohallinnon tietojärjestelmien lakisääteisten muutosten toteuttaminen ja siten verotuksen oikeellisuuden ja häiriöttömyyden turvaaminen. Lisäksi yhtiö tuki osaltaan Verohallinnon uuden Valmis-ohjelmiston käyttöönottoa.

TIETOKARHU OY			
Valtion omistusosuus			
20 % (ääniosuus 80 %)			
Omistajaohjaus			
Valtiovarainministeriö			
Erityistehtävä			
Tietokarhu Oy vastaa osaltaan siitä, että Verohallinnon tietojärjestelmät mahdollistavat verotuksen toimittamisen ajallaan ja oikein.			
Hallitus 1.1.2018			
Tomi Hytönen (pj), Tarja Rautio, Patrik Ekström, Lasse Heinonen, Elina Pylkkänen			
Toimitusjohtaja			
Pekka Liutu			
Tunnuslukuja		2017	2016
Liikevaihto	M€	29,1	29
Liikevoitto	M€	4,6	3,8
Liikevoittoprosentti	%	15,7	13,2
Taseen loppusumma	M€	16,2	16,2
Omavaraisuusaste	%	25,1	21,5
Nettovelkaantumisaste	%	0	0
Oman pääoman tuotto	%	98,8	83,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	122,6	105,8
Osinkosumma	M€	3,7	3,1
Valtion saama osinko	M€	0,7	0,6
Investoinnit	M€	0	0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		164	199
Henkilöstö Suomessa 31.12.		164	199
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	28,6%/ 71,4%	33,3%/ 66,7%
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	42,9%/ 57,1%	40,0%/ 60,0%
Kokonaisverojalanjälki	M€	7,8	9,3
Verojalanjälki Suomessa	M€	7,8	9,3

Katsaus vuoden 2017 tapahtumiin

Yhtiön taloudellinen tulos säilyi hyvänä asteittain alenevasta kysynnästä huolimatta ja mahdollisesti ylimääräiset hinnanalennukset Verohallinnolle. Yhtiön palvelutaso säilyi hyvänä ja myös mitattu asiakastyytyväisyys parantui ennestäänkin korkeista ja vertailuryhmiä selvästi paremmista luvuista.

Verohallinnon nykyisten järjestelmien korvaaminen Valmis-hankkeen myötä valmisohjelmistolla pienentää asteittain yhtiön palvelujen kysyntää. Henkilöstön määrää sopeutettiin kysynnän toteutuneen ja ennakoitun alenemisen myötä.

Verohallinnon nykyisten järjestelmien elinkaaren lähestyessä loppuaan yhtiössä käynnistettiin vuonna 2016 erillinen kehitysohjelma, jolla henkilöstölle luodaan parempia edellytyksiä uusiin urapolkuihin. Ohjelma eteni vuonna 2017 pääosin suunnitelmien mukaan.

Valtion Kehitysyhtiö Vake Oy

*Vaken tehtävänä on saada valtio-omisteisiin yhtiöihin sijoitettu pääoma kiertämään aktiivisemmin ja luoda arvoa omistamis-
saan yhtiöissä. Kehitysyhtiö voi tehdä sijoituksia yritystoimintaan, joka katsotaan elinkeinorakenteen uudistamisen ja muun yhteiskunnan kokonaiskehityksen kannalta tärkeäksi.*

VALTION KEHITYSYHTIÖ VAKE OY			
Valtion omistusosuus			
100 %			
Omistajaohjaus			
Valtioneuvoston kanslia			
Erityistehtävä			
Määritelty omistajapolitiisessa periaatepäätöksessä			
Hallitus 1.3.2018			
Reijo Karhinen (pj), Paula Laine, Leenä Mörttinen, Maria Ritola, Tuomas Syrjänen, Jarmo Väisänen			
Toimitusjohtaja			
Taneli Tikka			
TUNNUSLUKUJA		2017*	2016
Liikevaihto	M€	198	
Liikevoitto	M€	-0,032	
Liikevoittoprosentti	%	0	
Taseen loppusumma	M€	4,5	
Omavaraisuusaste	%	100	
Nettovelkaantumisaste	%	-100	
Oman pääoman tuotto	%	-7,9	
Sijoitetun pääoman tuotto	%	0,2	
Osinkosumma	M€	100**	
Valtion saama osinko	M€	100**	
Investoinnit	M€		
Henkilöstö yhteensä 31.12.		n/a	
Henkilöstö Suomessa 31.12.		n/a	
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	n/a	
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	1/2	
Kokonaisverojalanjälki	M€		
Verojalanjälki Suomessa	M€		

* Poikkeava tilikausi 16.8.2016–31.12.2017

** Pääomanpalautus maksettu tammikuussa 2017

SoteDigi perustettiin

Valtion kehitysyhtiö Vake Oy perustettiin elokuussa 2016. Valtion omistusosuus Ekokem Oyj:ssä siirrettiin Vake Oy:lle niin ikään elokuussa 2016, ja Vake toteutti jo aiemmin sovitun Ekokemin osakkeiden myynnin Fortumille. Vake sai kaupasta myyntituottoja 198 miljoonaa euroa. Vake maksoi valtiolle tammikuussa 2017 pääomanpalautusta 100 miljoonaa euroa. Valtioneuvosto päätti elokuussa 2017 perustaa SoteDigi Oy:n kehittämään sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia asiakas- ja potilastietojärjestelmäratkaisuja sekä muita digitaalisia ratkaisuja. Yhtiön 90 miljoonan euron suuruisen oman pääoman ja muiden perustamiskustannusten maksamiseen käytettiin Vake Oy:n varoja, ja SoteDigi Oy:n osakkeet siirrettiin sittemmin oman pääoman palautuksena suoraan valtion omistukseen ja valtiovarainministeriön hallintaan sekä omistajaohjaukseen.

Valtioneuvosto antoi Vaken toimiohjeen joulukuussa 2016. Kehitysyhtiöön voidaan siirtää valtioneuvoston päätöksellä seuraavien yhtiöiden valtion omistus: Altia Oyj, Arctia Oy (50,1 prosenttia ylittävältä osuudelta), Kemijoki Oy, Neste Oyj (33,4 prosenttia ylittävä osuus osakkeista), Nordic Morning Oyj, Posti Group Oyj (50,1 prosenttia ylittävältä osuudelta) ja Vapo Oy (33,4 prosenttia ylittävä osuus osakkeista).

Operatiivinen toiminta alkaa kuluvana vuonna

Vaken hallitus on nimitetty maaliskuun 2018 alussa ja hallitus valitsi toimitusjohtajaksi Taneli Tikan. Kuluva vuoden aikana yhtiön odotetaan laativan yhtiölle liiketoimintasuunnitelman ja sijoituspolitiikan. Yhtiön toiminnassa tulee korostumaan alustatalouden ja tekoälyn mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Veikkaus Oy

Vuoden 2017 alussa aloitti toimintansa uusi Veikkaus, kun kolmen aiemman rahapeli-yhteisön rahapelitoiminnot yhdistettiin. Vuonna 2017 oli uuden Veikkauksen markkinaosuus Suomen rahapelimarkkinasta noin 90 prosenttia. Pelaaminen siirtyy yhä enemmän digitaalisiin kanaviin.

VEIKKAUS OY		
Valtion omistusosuus		
100 %		
Omistajaohjaus		
Valtioneuvoston kanslia		
Erityistehtävä		
Määritelty arpajaislaissa		
Hallitus 27.3.2018		
Olli-Pekka Kallasvuo (pj), Outi Henriksson, Ilkka Kanerva, Minna Pajumaa, Tuomo Puumala, Hanna Sievinen, Jutta Urpilainen, Raimo Vistbacka		
Toimitusjohtaja		
Olli Sarekoski		
Tunnuslukuja	2017	2016
Liikevaihto	M€ 3230,9	
Liikevoitto	M€ 1021,3	
Liikevoittoprosentti	% 31,6	
Taseen loppusumma	M€ 1344,8	
Omavaraisuusaste	% 86,1	
Nettovelkaantumisaste	% -8,6	
Oman pääoman tuotto	% 69,8	
Sijoitetun pääoman tuotto	% 69,9	
Osinkosumma	M€ 0	
Valtion saama osinko	M€ 0	
Investoinnit	M€ 46,3	
Henkilöstö yhteensä 31.12.	2039	
Henkilöstö Suomessa 31.12.	2039	
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m 4/6	
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m 4/4	
Kokonaisverojalanjälki	M€ 303,4	
Verojalanjälki Suomessa	M€ 303,4	

Rahapelijärjestelmän ja arpajaislain tuella jatketaan yksinoikeutta

Veikkauksen ensimmäistä toimintavuotta leimasivat merkittävät panostukset järjestelmien ja pelipalveluiden yhdistämiseen. Veikkauksen tulos ylitti edunsaajaministeriöiden valtion talous-arvioon merkityn avustuksen saajille jaettavan summan.

Suomen rahapeliä kokonaismarkkina oli pelikatteella mitattuna noin 2,0 miljardia euroa. Veikkauksen osuus tästä oli noin 90 prosenttia. Kilpailu kohdistuu erityisesti digitaaliseen pelaamiseen, jossa myös ulkomaiset peliyhtiöt toimivat. Vuonna 2017 liikevaihdosta 58,1 prosenttia tuli myyntiverkostosta ja 41,9 prosenttia digitaalisista kanavista.

Tampereelle rakennettavan Suomen toisen kasinon hanke eteni suunnitellusti. Peliä myymisen Ahvenanmaalla päättyi vuoden 2017 lopussa, kun Ahvenanmaan arpajaislaki ja pelien valvonta muuttuivat.

Veikkaus tuloutti vuodelta 2017 edunsaajaministeriöille yhteensä 1 015 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö sai 537,8 miljoonaa euroa, sosiaali- ja terveysministeriö 436,3 miljoonaa euroa sekä maa- ja metsätalousministeriö 40,6 miljoonaa euroa.

Pelihaittojen ennaltaehkäisy ja tunnistautuvan pelaamisen kasvattaminen

Vuoden 2017 lopussa Veikkauksella oli yli 2 miljoonaa rekisteröitynyttä etuasiakasta. Uudistuneeseen asiakasohjelmaan lisättiin vastuullista pelaamista tukevia ominaisuuksia. Lisäksi verkkopelaamiselle on asetettu uudet pakolliset rajat kuten rahansiirtoon maksimirajat, peli- ja peliryhmäkohtaiset pelirajat sekä vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat.

Veikkaus panosti merkittävästi myös pelihaittojen kehitystä seuraaviin tutkimuksiin.

Yleisradio Oy

Yleisradio Oy:n erityistehtävänä on tuoda täyden palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto ja siihen liittyvät oheis- ja lisäpalvelut jokaisen saataville. Yleisradio Oy:stä annetun lain mukaisesti yhtiö toimii liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla, mutta eduskunnalla ja sen valitsemalla hallintoneuvostolla on käytännössä keskeinen rooli yhtiön hallinnon, valvonnan ja ohjauksen järjestämisessä.

YLEISRADIO OY			
Valtion omistusosuus			
99,98 %			
Omistajaohjaus			
Eduskunnan valitsema hallintoneuvosto / Liikenne- ja viestintäministeriön toimiala			
Erityistehtävä			
Tuoda täyden palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto ja siihen liittyvät oheis- ja lisäpalvelut jokaisen saataville			
Hallitus 2018			
Thomas Wilhelmsson (pj), Carina Geber-Teir, Paulina Ahokas, Kai Huotari, Jussi Karinen, Lauri Kontro, Pauliina Mäkelä, Arto Nieminen			
Toimitusjohtaja			
Lauri Kivinen			
TUNNUSLUKUJA		2017	2016
Liikevaihto	M€	472,3	470,9
Liikevoitto	M€	7,0	-2,9
Liikevoittoprosentti	%	1,5	-0,6
Taseen loppusumma	M€	249,2	250,5
Omavaraisuusaste	%	54,1	51,1
Nettovelkaantumisaste*	%	4,6	13,2
Oman pääoman tuotto	%	5,3	-2,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	4,1	-1,3
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	19,8	25,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		3 360	3506
Henkilöstö Suomessa 31.12.		3 350	3 496
Johtoryhmän sukupuolijakauma	n/m	3/5	4/6
Hallituksen sukupuolijakauma	n/m	3/5	3/5
Kokonaisverojalanjälki	M€	55,9	60,2
Verojalanjälki Suomessa	M€	55,9	60,2

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017

Yle on jatkanut sisällöllisiä ja rakenteellisia uudistuksia, joilla yhtiö vastaa mediankäytön, teknologian ja työkaluturin muutoksiin. Ylen uusi strategia suuntaa toimintaa vahvasti digitaaliseen uudistumiseen. Vuonna 2017 Yle panosti verkko- ja mobiilipalvelujen kehitykseen ja julkaisi aiempaa enemmän sisältöjä Yle Areenassa.

Tarjontaa leimasivat kuntavaalit, isot urheilukisat ja Suomi 100 -ohjelmisto sekä draama-arkistojen avaaminen. Sisältöjen ja palvelujen kehityksellä Yle onnistui tavoittamaan aiempaa paremmin myös alle 45-vuotiaiden ikäryhmiä. Päivittäin Yle tavoitti 76 prosenttia väestöstä, mikä on edellisvuotta enemmän. Viikkotavoittavuus säilyi 93 prosentissa. Yle uudisti kanavarakennettaan ja paransi sisältöjen saavutettavuutta lisäämällä tekstitysten määrää. Yle myös kasvatti ohjelmahankintoja kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä.

Yritysvastuu

Yleisradio toteuttaa laajaa yhteiskuntavastuuta julkisen palvelun tehtävänsä kautta ja huomioi yritysvastuun toiminnan kehittämisessä. Ylen monipuoliset sisällöt ja palvelut tukevat eri väestöryhmien, alueiden, kielten ja kulttuurien elinvoimaa sekä kansalaisten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta mediankäyttäjinä. Vastuullisuuteen kuuluvat myös eettiset toimintatavat, taloudellinen vastuu Yle-veron tehokkaasta käytöstä sekä yhtiön merkittävä rooli luovan alan työllistäjänä.

Ylen yhteiskuntavastuuta ohjaavat julkisen palvelun tehtävän ohella yhtiön arvot, strategia, riskienhallintapolitiikka ja eettiset toimintaperiaatteet, jotka koskevat sekä sisällöntuotantoa että yhtiön muuta toimintaa. Ylellä on ympäristövastuuohjelma, joka tähtää energiatehokkuuteen, matkustuksen päästöjen vähentämiseen sekä jätehuollon ja kierrätyksen tehostamiseen.

13 Tietolähteet ja tunnuslukujen laskentakaavat

Tämän hallituksen vuosikertomuksen liitteen 4 tiedot perustuvat julkisesti saatavilla olevaan aineistoon. Liitteeseen on pyritty valitsemaan valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston näkemyksen mukaisesti oleelliset asiat valtion osakesalkusta ja yhtiöistä. Omistajaohjausosasto analysoi yhtiöitä itsenäisesti ja ylläpitää omaa näkemystä kunkin yhtiön tilanteesta. Analyysityössä käytetään Valuatum Oy:n yritys-analyysijärjestelmää. Esitetyt tunnusluvut ovat omistajaohjausosaston laskemia alla esitettyjen laskentakaavojen mukaisesti. Tunnusluvut saattavat poiketa yhtiöiden laskemista tunnusluvuista. Erot johtuvat muun muassa siitä, mitä eriä kulloinkin sisällytetään yhtiön vertailukelpoiseen voittoon.

$$\text{Liikevoitto -\%} = \frac{\text{liikevoitto}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{voitto ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$$

$$\text{Oman pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{nettotulos}}{\text{oma pääoma (tilikauden keskiarvo)}} \times 100$$

$$\text{Netto-velkaantumisaste, \%} = \frac{\text{korolliset nettovelat}}{\text{oma pääoma}} \times 100$$

$$\text{Osinkotuotto, \%} = \frac{\text{osinko/osake}}{\text{osakekurssi}} \times 100$$

$$\text{Osinkosuhte, \%} = \frac{\text{osinko/osake}}{\text{nettotulos/osake}} \times 100$$

$$\text{Koko pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{liikevoitto} - \text{verot}}{\text{taseen loppusumma keskimäärin}} \times 100$$

$$\text{Omat varat yhteensä suhteessa riskipainotettuihin eriin, \%} = \frac{\text{omat varat yhteensä}}{\text{riskipainotetut saamiset}} \times 100$$

14 Omistusosuudet ja eduskuntavaltuudet 31.12.2017

Pörssiyhtiöt	Omistaja-ohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
Ahtium Oyj	Solidium Oy	1a	7,6	0,0
Elisa Oyj	Solidium Oy	1a	10,0	0,0
Finnair Oyj	VNK	1b	55,8	50,1
Fortum Oyj	VNK	1b	50,8	50,1
Kemira Oyj	Solidium Oy	1a	16,7	0,0
Konecranes Oyj	Solidium Oy	1a	4,2	0,0
Metso Oyj	Solidium Oy	1a	14,9	0,0
Neste Oyj	VNK	1b	50,1 (49,7 4.1.2018)	33,4
Outokumpu Oyj	Solidium Oy	1a	22,9	0,0
Outotec Oyj	Solidium Oy	1a	14,9	0,0
Sampo Oyj	Solidium Oy	1a	11,9	0,0
SSAB	Solidium Oy	1a	16,6	0,0
Stora Enso Oyj	Solidium Oy	1a	12,3	0,0
Telia Company Ab	Solidium Oy	1a	3,2	0,0
Tieto Oyj	Solidium Oy	1a	10,0	0,0
Valmet Oyj	Solidium Oy	1a	11,1	0,0
Yhteensä (lkm)		16		

Noteeraamattomat kaupallisesti toimivat yhtiöt	Omistaja-ohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
Altia Oyj	VNK	1a	100,0 (36,2% 19.4.2018)	0,0
Arctia Oy	VNK	1b	100,0	50,1
Boreal Kasvinjalostus Oy	VNK	1b	60,8	50,1
Fingrid Oyj	VM	1b	53,1 *	50,1
Gasum Oy	VNK	1b	100,0	50,1
Kemijoki Oy	VNK	1a	50,1	0,0
Leijona Catering Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Meritaito Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Motiva Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Nordic Morning Group Oyj	VNK	1a	100,0	0,0
Patria Oyj	VNK	1b	50,1	50,1
Posti Group Oyj	VNK	1b	100,0	50,1
Raskone Oy	VNK	1a	85,0	0,0
Suomen Lauttaliikenne Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Suomen Rahapaja Oy	VNK	1b	100,0	50,1
Suomen Siemensperunakeskus Oy	VNK	1b	22,0	0,0
Suomen Viljava Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Tapio Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Vapo Oy	VNK	1b	50,1	33,4
VR-Yhtymä Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Yhteensä (lkm)		20		
Kaupallisesti toimivat yhteensä		36		

Erityistehtäviä hoitavat yritykset	Omistaja-ohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
Air Navigation Services Finland	LVM	2	100,0 %	100,0 %
A-Kruunu Oy	YM	2	100,0 %	100,0 %
Alko Oy	STM	2	100,0 %	100,0 %
OHY Arsenal Oy ¹⁾	VM	2	100,0 %	100,0 %
Baltic Connector Oy	TEM	2	100,0 %	0,0 %
Cinia Group Oy	LVM	2	77,5 %	50,1 %
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy	OKM	2	100,0 %	100,0 %
Finavia Oyj	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Finnpilot Pilotage Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Finnvera Oyj	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Finpro Oy	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Finrail Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Gasonia Oy	VNK	2	99,0 %	0,0 %
Governia Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Hansel Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
HAUS Kehittämiskeskus Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
Hevosopisto Oy	OKM	2	25,0 %	0,0 %
Kuntarahhoitus Oyj	YM	2	16,0 %	0,0 %
Solidium Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
SoteDigi Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
STUK International Oy	STM	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Erillisverkot Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Ilmailuopisto Oy	VNK	2	49,5 %	0,0 %
Suomen Teollisuussijoitus Oy	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Suomen yliopistokiinteistöt Oy	VM	2	33,3 %	..
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)	UM	2	93,4 %	50,1 %
Terrafame Group Oy	TEM	2	100,0 %	0,0 %
Tietokarhu Oy	VM	2	20,0 2) %	50,1 %
Valtion kehitysyhtiö Vake Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Veikkaus Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Vimana Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
Yleisradio Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Yhteensä (lkm)		33		
Kaikki yhteensä (lkm)		69		

* Valtion osuus äänistä 70,9 %

¹⁾ Selvitystilassa

²⁾ Valtion osuus äänistä 80 %

LVM = Liikenne- ja viestintäministeriö, OKM = Opetus- ja kulttuuriministeriö, STM = Sosiaali- ja terveysministeriö, TEM = Työ- ja elinkeinoministeriö, UM= Ulkoministeriö, VM = Valtiovarainministeriö, VNK = Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto, YM = Ympäristöministeriö

Yhtiöryhmä 1 a: Valtiolla on omistajana ainoastaan tai lähes yksinomaan vahva sijoittajaintressi. Omistajaohjausta järjestettäessä on otettava huomioon valtion omistusosuuteen liittyvä määräys- tai vaikutusvalta sekä siihen liittyvät omistajan riski ja omistukseen perustuva osallistuminen yhtiön päätöksentekoon.

Yhtiöryhmä 1 b: Vahvan sijoittajaintressin lisäksi yhtiöön liittyy strategisia intressejä, joiden vuoksi valtion on syytä toistaiseksi vahvana omistajana tai turvata muulla tavoin kyseiset strategiset intressit, jos omistusosuutta pienennetään tai omistuksesta luovutaan.

Yhtiöryhmä 2: Valtiolla on omistajana sääntelyyn tai viranomaistehtäviin liittyvä erityisintressi: yhtiöllä on valtion määrittelemä elinkeino-, yhteiskunta- tai muu poliittinen tehtävä taikka jokin muu erityisrooli.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

SNELLMANINKATU 1, HELSINKI
PL 23, 00023 VALTIONEUVOSTO
valtioneuvosto.fi
julkaisut.valtioneuvosto.fi

ISBN: 978-952-287-566-2 PDF
ISBN: 978-952-287-567-9 nid.
ISSN: 2489-8015 PDF
ISSN: 2489-6993 nid.